

ATHENS^{voice}

Μάνος Καραγιάννης

Το Κίεβο θα γίνει το Στάλινγκραντ του Πούτιν

Της Δήμητρας Γκρους

Σύνορα Ουκρανίας-Πολωνίας

Ιστορίες ενός βίαιου ξεριζωμού

Της Βελίκας Καραβάτσιου

Larsen C

Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΗΝ ATHENS VOICE

Της Αγγελικής Μπιρμπίλη

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Τα καλύτερα στέκια του Χολαργού

Της Νατάσσας Καρυστινού

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΣ ΑΓΟΡΑ

Να σας συστήσουμε τις γυναίκες της

Της Κατερίνας Καμπόσου

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ / MEGARON - THE ATHENS CONCERT HALL
21-22

31 ΜΑΡ
KATIA & MARIELLE
LABEQUE

01 ΑΠΡ
ELISABETH LEONSKAJA
ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΛΟΥΚΑΣ ΚΑΡΥΤΙΝΟΣ

03 ΑΠΡ
GAUTIER CAPUÇON
JÉRÔME DUCROS

04 ΑΠΡ
MARIA JOÃO PIRES

 Φεστιβάλ της Άνοιξης
Megaron Spring Festival

10 ΑΠΡ
LES PERCUSSIONS
DE STRASBOURG

15, 16, 17 ΑΠΡ
MARTHA GRAHAM
DANCE COMPANY

THE THINKING
STAY

MEGARON.AT

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ / MEGARON - THE ATHENS CONCERT HALL / SUPPORTED BY THE MINISTRY OF CULTURE & SPORTS

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές	
Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη	Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη
Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ	
Art Director Φώτης Πεκλιβανίδης	
Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντοσιμάς	
Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρους, Κωνσταντίνα Τσιάγκα	
Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης	
Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζααβέλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώση, Γ. Κοροβέσης, Β. Κορωνάιος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ευ. Μουζακίτη, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένης, Α. Παπαδάκη, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαηλιού, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρη, Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφύλλου, Zarastro, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας	
Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα info@athensvoice.gr Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Καμζόλα avguide@athensvoice.gr	
Ατελιό Sotos Anagnos LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου	
Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσης, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκεζή, Πέτρος Νικόλτσος	
Creative Marketing Director Βασιλική Κώτσου Creative Director Στρατής Κανιμάς	
Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη	
Advertising Manager Πένη Κράλιοβιτς	
A.V. Network Advertising Manager Αγγελική Κοκκορόγιαννη	
Direct Market Advertising Managers Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης	
Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη marketing@athensvoice.gr Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη	
Διεύθυνση Λογιστηρίου Έρνη Μούρτζη Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση	
Διαχωρισμοί - Εκτύπωση «Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»	
Athens Voice S.A. Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369 fax: 210 3632.317 Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310 Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213 Αγγελίες: 210 3617.369 Λογιστήριο: 210 3617.170	
www.athensvoice.gr Αν δεν βρίσκετε την Α.Υ. στα σημεία διανομής, μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα: 210 3617.360, 210 3617.369 Κωδικός εντύπου: 7021 ISSN 1790-6164	
Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραφική έγκριση του εκδότη.	
ATHENS	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	

©ΕΥΓΕΡΤΗΝ ΜΟΥΖΑΚΗΤΗ

Κυριακάτικη μπουγάδα στους Αμπελόκηπους.
Αν κάνουν και το γύρω του τετραγώνου με τα μηχανάκια
θα στεγνώσουν πιο γρήγορα τα ρούχα.

=====

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το φωτογραφίζει ο **Αντρέας Σιμόπουλος**. Από το 2009 που ξεκίνησε, έχει δημοσιεύσει δουλειές του σε μερικά από τα μεγαλύτερα εβδομαδιαία και μηνιαία περιοδικά, έχει συνεργαστεί με μεγάλους εκδοτικούς οίκους αλλά και σημαντικούς πολιτιστικούς φορείς. Στο εξώφυλλο φωτογραφίζει τον χορογράφο Χρήστο Παπαδόπουλο με αφορμή την παράστασή του «Larsen C» στη Στέγη.

=====

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

Η ΜΑΡΚΙΖΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΝ
Συνεχίζει την παλιά, όμορφη παράδοση με τις ζωγραφισμένες μεγάλες πινακίδες για κάθε ταινία.

WILLIAM HURT
Θα τον θυμόμαστε πάντα σαν έναν από τους γλυκούς και γοητευτικούς ηθοποιούς του Χόλιγουντ. Όπως και την ατάκα της μεγάλης του επιτυχίας *Big Chill*: «Σε έναν κρύο κόσμο χρειάζεται τους φίλους σου για να σε κρατούν ζεστό».

ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΑΦΕΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
Για την επική φράση του: «Ελα, ρε κοπελιά» (στο σκότλιό του για τη Μποφίλιου στο fb)

ΤΑ ΤΕΤΡΑΠΟΔΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ
Σκοτώνονται άμαχοι και παιδιά, αλλά υπάρχουν και τα παρατημένα τετράποδα. Η αποστολή διάσωσης ζώων παρέλαβε από την Ουκρανία 85 γάτες και 35 σκύλους για να τα μεταφέρει αρχικά σε ασφαλές μέρος στην Πολωνία και στη συνέχεια στη Γερμανία.

EUROVISION 2022
Απέκλεισε τη Ρωσία από τον διαγωνισμό (και φυσικά όλες οι χώρες θα δώσουν συμβολικά το 12άρι τους στην Ουκρανία, πιστεύουμε).

ROLLING STONES
Φέτος θα περιοδεύσουν σε όλη την Ευρώπη. Υπάρχει ελπίδα, λοιπόν.

ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ
«Δεν αντέχω άλλο. Θέλω σύνταξη!»
(4χρονο μετά από ασκήσεις γυμναστικής)

=====

ATHENS VOICES

★ ΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΣΤΗΚΑΝ ΔΗΜΟΣΙΩΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ★

«Τι θα κάνουμε, ρε φίλε; Πήγα να βάλω πετρέλαιο και πλήρωσα 30 ευρώ. Και μετά πήγα να πάρω νερά. Μέχρι και το νερό έχει ακριβύνει. Γιατί το νερό; Γιατί;;;»

(Ταξιτζής στο κινητό του, πρωί Τετάρτης)

«Απολαμβάνω τα απλά πράγματα στην Ελλάδα, όπως το να πάω στο μανάβικο το οποίο αγαπώ γιατί μαγειρεύω».

(Τατιάνα Μηλάνικ, σύζυγος Νικολάου Γλύξμπουργκ, στο «Πάμε Δανάη»)

«Έχω τον βασικό ρόλο στο training να κουνάω το mouse καθώς μιλάει ο CEO γιατί θέλει να είναι όρθιος και να κουνάει τα χέρια».

(Κύριος στο κινητό του, σε cafe, Κολωνάκι, Πέμπτη πρωί)

Νεαρός πατέρας σέρνει 5χρονο κοριτσάκι από το χέρι, στον δρόμο -Μπαμπά, τι θα πει έχετε γεια βρυσούλες; -Θα πει... τίναξε τα πέταλα.

(και συνεχίζει η μικρή)

-Δηλαδή;
-Δηλαδή είδε τα ραδίκια ανάποδα.
-Δεν καταλαβαίνω.
-Δεν πειράζει, καλύτερα!

(Χαρ. Τρικούπη, ετάρτη μεσημέρι)

«Δεν καταλαβαίνω γιατί δεν φοράμε μπέρτες».

(Σχόλιο του @PanosKantz για τον καινούργιο Batman στο Letterboxd)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
panikova1500@gmail.com

Ο Μάικλ από τις ΗΠΑ πηγαίνει να πολεμήσει στο πλευρό των Ουκρανών

Την Άννα με τα τρία της παιδιά θα φιλοξενήσει μια παλιά της συμμαθήτρια στη Γερμανία

1.800.000 Ουκρανοί πρόσφυγες στην Πολωνία

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΕΝΟΣ ΒΙ

Χτυπούν μια ανάσα από τα σύνορα του ΝΑΤΟ

41 λούτρινα κουκλάκια τοποθετημένα σε ένα ξύλινο ταμπλό στην είσοδο του κέντρου υποδοχής. «Είναι για τα προσφυγόπουλα, τα έχουν φέρει εθελοντές» μου λέει μία Ισπανίδα δημοσιογράφος. Στη βαλίτσα τους δεν χώρεσαν τα παιχνίδια... και, χωρίς παιχνίδια και παραμύθια, η ώρα δεν περνάει στα ράντζα του παλιού εμπορικού κέντρου που τους φιλοξενεί. 41 λούτρινα αρκουδάκια, όσα και τα παιδάκια που έχασαν τις ζωές τους μεταξύ των αμάχων, σκέφτομαι, και τρέμω στην ιδέα πως ο αριθμός αυτός θα αυξηθεί μέχρι να τελειώσω το κείμενο. Δίπλα, βρεφικά καροτσάκια, που Πολωνές μητέρες άφησαν για όποια μανούλα τα χρειαστεί, γάλατα και στοίβες από ρούχα.

Ένας Γερμανός πιανίστας έστησε το πιάνο του στη μέση του καταυλισμού, παίζει το «Imagine», για να γαληνέψει τις ψυχές τους.

Οι ροές των προσφύγων αυξήθηκαν και πάλι. Τα χτυπήματα στο Κίεβο έκαναν όσους είχαν απομείνει στην πρωτεύουσα να ψάξουν διέξοδο σωτηρίας, και τα χτυπήματα στα Δυτικά, έξω από το Λβιβ, στο Γιαβοριβ, το Λουτοσκ και το Ιβάνο-Φράνκιβσκ, έκαναν επισφαλείς και τις πιο ασφαλείς πόλεις. Τώρα και οι κάτοικοι της Δυτικής Ουκρανίας περνούν τα σύνορα και μπαίνουν στην Πολωνία. 10 χιλιόμετρα από τα σύνορα της Ευρώπης έγινε η τελευταία επιδρομή, μίαν ανάσα από τα σύνορα του ΝΑΤΟ.

Οι πρόσφυγες έρχονται από Δυτικά

«Διακοπές στο σπίτι του θείου»

«Τους είπα ότι θα πάμε διακοπές στο σπίτι του θείου. Είναι ευκαιρία να ξεκουραστούμε λίγο, γιατί εδώ τα πράγματα γίνονται λίγο επικίνδυνα. Δεν θέλω να τους λέω ψέματα αλλά ούτε και να τους τρομάξω. Ακουγαν τόσες μέρες βομβαρδισμούς και σειρήνες. Αρκετά έχουν φοβηθεί». Η Ελένα έχει 3 παιδιά. Μένουν κάπου έξω από το Λβιβ, κοντά στα σύνορα με την Πολωνία. Όταν άκουσαν τους πρώτους βομβαρδισμούς δεν το πίστευαν. «Μα γιατί να φτάσουν οι Ρώσοι μέχρι το Λβιβ;» Τελικά αυτός ο πόλεμος αφορά όλη την Ουκρανία. Πήρε τα παιδιά και έφυγε. Είναι τυχερή που ο αδερφός της ζει στη Γερμανία. Φοβάται αλλά προσπαθεί να μην το μεταδώσει στα παιδιά. Η μικρή τρώει μια σουπά που προσφέρουν οι εθελοντές, ο αδερφός της κρατά ένα γλειφιτζούρι από αυτά που μοιράζουν οι πυροσβέστες που έχουν ντυθεί ήρωες κινουμένων σχεδίων για να γελάσουν τα παιδιά. Ο τρίτος είναι θυμωμένος. Η Ελένα εύχεται ο πόλεμος να μην κρατήσει πολύ και να γυρίσουν γρήγορα στο σπίτι τους. Με ένα ουκρανικό νούμερο προσπαθεί να επικοινωνήσει με τον άντρα της, να του πει ότι είναι καλά, αυτή και τα παιδιά.

Εθελοντές πολεμιστές στο πλευρό της Ουκρανίας

«Ας ρισκάρω για να βοηθήσω τους αμάχους»

Ο Μάικλ είναι 30 αλλά φαίνεται μικρότερος. Είναι ντυμένος στα χακί. Είναι ξεκάθαρο. Είναι αποφασισμένος. Πηγαίνει να πολεμήσει. Στο μανίκι του έχει την αστερόεσσα. Στα 19 του είχε πολεμήσει στο Αφγανιστάν, δηλώνει όμως εθελοντής. «Φοβάσαι;» τον ρωτάω. «Ναι φοβάμαι», μου απαντάει. «Φοβάμαι. Αλλά ο φόβος μου δεν είναι εμπόδιο. Όλα τα πράγματα έχουν ρίσκο.

Η Ελένα και τα παιδιά της στον σταθμό του τρένου. Ήρθαν από μια πόλη κοντά στο Λβιβ.

Η Ιρίνα και ο γιος της Όλεκ. Επιστροφή στην Ουκρανία.

Λούτρινα κουκλάκια στην είσοδο του κέντρου υποδοχής, για τα προσφυγόπουλα

ΤΑΙΟΥ ΕΡΤΙΖΩΜΟΥ

Ακόμα και η καθημερινότητά μας ενέχει ρίσκο. Ας ρισκάρω για καλό. Ας ρισκάρω για να βοηθήσω τον κόσμο και τους αμάχους. Δεν αντέχω να βλέπω έναν λαό να ξεριζώνεται, να αφήνει τα σπιτία του, κι εγώ να κάθομαι σπιτί».

Σε άλλο σημείο της ουράς ο Ματίας από την Τσεχία θα μου πει την ίδια ακριβώς φράση. «Δεν αντέχω να κάθομαι στον καναπέ και να βλέπω ανθρώπους να ξεριζώνονται». Είναι 32, είναι από την Τσεχία, και νιώθει ότι ξέρει τι σημαίνει ρωσική εισβολή. Δηλώνει εθελοντής, ενώ, όπως λέει, στις φλέβες του κυλάει λίγο ουκρανικό αίμα από έναν προπάππου του.

Επιστροφή στην κόλαση του πολέμου «Γυρίζω στην πατρίδα μου και ό,τι γίνεται»

Όταν όλοι έρχονται, η Ιρίνα φεύγει. Πίσω στην Ουκρανία, πίσω στην κόλαση του πολέμου. «Γιατί;» τη ρωτάω «Γιατί δεν μπορώ άλλο» μου απαντάει. «Έχω τους γονείς μου, είναι άρρωστοι χρειάζονται φάρμακα, βοήθεια. Έχω τον άντρα μου, τον γιο μου... Γυρίζω πίσω, κι ό,τι γίνεται. Ακόμα κι αν αυτό σημαίνει ότι θα ζήσουμε στα καταφύγια, ακόμα κι αν αυτό σημαίνει ότι θα χάσουμε τις ζωές μας, θα είμαστε τουλάχιστον μαζί».

Δίπλα της άλλη μία κυρία, ετοιμάζεται για το ίδιο αντίστροφο ταξίδι, 12 ώρες με το τρένο για το Κίεβο. Δεν είναι εύκολο οι οικογένειες να ζούνε χωριστά. Το βράδυ, γυρίζω στο ξενοδοχείο. Μπαίνω στο Instagram και βλέπω άλλο ένα αντίστροφο ταξίδι προς την κόλαση του πολέμου. Ένας πατέρας επιστρέφει... όχι για να συναντήσει την οικογένειά του... αλλά για να θάψει τον νεκρό του γιο.

Φιλοξενούμενοι

«Είχαμε μία συμμαθήτρια από την Ελλάδα αλλά πήγε στη Ρωσία...»

Η Άννα πηγαίνει στη Γερμανία. Δεν είναι μόνη, έχει 3 παιδιά μαζί της, 14, 8 και 6 ο μικρός. Πέρασε τα σύνορα από ένα μικρό πέρασμα μετά από ένα ταξίδι 5 ημερών. Είναι πολύ όμορφη, αν και ταλαιπωρημένη, και έχει απίστευτα θετική ενέργεια. Είναι χαρούμενη και αισιόδοξη. Θα τη φιλοξενήσει μία παλιά της συμμαθήτρια στη Γερμανία. «Είχαμε και μία συμμαθήτρια από την Ελλάδα στην τάξη, αλλά αυτή παντρεύτηκε και πήγε στη Ρωσία...» λέει και παίρνει μία έκφραση απείρας. Όποια και αν ήταν η σχέση των δύο λαών, τώρα οι Ρώσοι έχουν μπει στη χώρα τους. Μου δείχνει το Χάρκοβο πριν και μετά. «Θα γυρίσουμε!» μου λέει. «Την αγαπάμε τη χώρα μας! Οι βόμβες όμως έπεφταν δίπλα στα σπιτία μας κι η πόλη μας έγινε επικίνδυνη για τα παιδιά μας. Θέλω τα παιδιά μου να ξεχάσουν τον ήχο των αεροπλάνων και των σειρήνων. Είναι μικρά. Δεν θέλω να έχουν τέτοιες αναμνήσεις, αλλά δεν νομίζω πως υπάρχει τρόπος να το βγάλω από το μυαλό τους. Ξυπνούν στον ύπνο τους». Δύο μέρες μετά, θα μου στείλει στο Facebook μία φωτογραφία από τη Γερμανία. Είναι και πάλι χαρούμενη, όμορφη και θετική. Δίνει δύναμη ακόμα και στις συμπατριώτισσές της, που κοντεύουν να τη χάσουν. **Α**

Μάνος Καραγιάννης

Το Κίεβο θα γίνει το Στάλινγκραντ

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΓΚΡΟΥΣ

Ο Μάνος Καραγιάννης είναι από τους ανθρώπους που γνωρίζουν όσο λίγοι τα θέματα της Ουκρανίας. Αναπληρωτής Καθηγητής Διεθνούς Ασφάλειας στο Τμήμα Αμυντικών Σπουδών του King's College London και Αναπληρωτής Καθηγητής Διεθνών Σχέσεων στο Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, έχει διατελέσει επισκέπτης καθηγητής στη Ρωσία και έχει πραγματοποιήσει εμπειρική έρευνα στην Ουκρανία. Έχει επιμεληθεί τον συλλογικό τόμο «*The Ukrainian Crisis: The Role of, and Implications for, Sub-State and Non-State Actors*» (New York & London: Routledge, 2017) και διδάσκει σε μεταπτυχιακό επίπεδο μαθήματα για την ασφάλεια στη Μαύρη Θάλασσα και τη ρωσική αμυντική πολιτική. Του ζητήσαμε να μας δια φωτίσει για την ιστορία της Ουκρανίας, την περίοδο κυρίως της Σοβιετικής Ένωσης, ώστε να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε όσα ακούμε για τον πόλεμο που είναι σε εξέλιξη και μας έχει συγκλονίσει...

Είναι κάτι που αποτελεί πεδίο της έρευνάς σας. Μπορείτε να μας βοηθήσετε να καταλάβουμε τις ρωσικές θέσεις, που αναπαράγονται και στην Ελλάδα, περί ναζισμού στην Ουκρανία; Τι είναι τα τάγματα Αζόφ;

Ας ξεκινήσουμε με τη θεωρία που διακινείται από τη ρωσική προπαγάνδα σχετικά με την ανάγκη «αποναζιστικοποίησης» της Ουκρανίας. Το καλοκαίρι του 2015 πέρασα δύο μήνες στην Ουκρανία κάνοντας συνεντεύξεις με μαχητές που είχαν πολεμήσει στο Ντονμπάς εναντίον των φιλορωσικών αποσχιστικών δυνάμεων. Την έρευνά μου την έχω δημοσιεύσει στην επιστημονική επιθεώρηση *Southeast European and Black Sea Studies*, επομένως έχω μια αρκετά καλή εικόνα για αυτές τις ομάδες. Παρά τα αντιθέτως λεγόμενα, μόνο ορισμένοι από τους μαχητές του τάγματος Αζόφ και των άλλων πολιτοφυλακών ήταν ακροδεξιοί ή νεοναζί. Ο πολιτικός τους φορέας ήταν ο Δεξιός Τομέας (*Πράβι Σέκτορ*), κάτι σαν τη Χρυσή Αυγή στην Ελλάδα. Σε κάθε περίπτωση, μιλάμε για ολιγομελείς ομάδες που τελικά διαλύθηκαν από την ουκρανική κυβέρνηση, επειδή αρκετά μέλη τους είχαν εμπλακεί σε εγκληματικές δραστηριότητες (π.χ. εμπόριο ναρκωτικών, ληστείες). Όσοι δεν είχαν ποινικό μητρώο ενσωματώθηκαν στον ουκρανικό στρατό, λόγω της εμπειρίας που απέκτησαν στον πόλεμο του 2014-2015.

Πάντως, τα ακροδεξιά κόμματα έχουν ελάχιστη επιρροή στην κοινωνία. Μικρότερη από ό,τι στην Ελλάδα. Στις βουλευτικές εκλογές του 2019, το εθνικιστικό κόμμα Σβαμπόντα πήρε 2.15%. Εξάλλου, πόσο «ναζιστική» μπορεί να είναι μια χώρα που έχει εκλεγμένο πρόεδρο έναν Εβραίο που έχασε συγγενείς του στο Ολοκαύτωμα;

Έχουμε εντυπωσιαστεί με το σθένος της ουκρανικής αντίστασης και τον αγώνα των Ουκρανών για την ελευθερία. Πώς θα χαρακτηρίζατε αυτόν τον πόλεμο;

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι πρόκειται για έναν άδικο πόλεμο, όπως και να το δει κανείς. Το διάγγελμα Πούτιν που χαρακτήρισε την Ουκρανία μια ανύπαρκτη χώρα θα μείνει στην ιστορία ως μια μαύρη σελίδα στην ιστορία της ανθρωπότητας. Φανταστείτε να έβγαине αύριο ο Ερντογάν και να έλεγε «δεν αναγνωρίζουμε την Ελλάδα ως ανεξάρτητη χώρα διότι ήταν κάποτε κομμάτι της Οθωμανικής αυτοκρατορίας». Το διεθνές δίκαιο απαγορεύει ρητώς τέτοιους επιθετικούς πολέμους. Αν στο παρελθόν άλλες χώρες διέπραξαν κάτι παρόμοιο, αυτό δεν σημαίνει ότι η Μόσχα μπορεί να κάνει το ίδιο εναντίον της Ουκρανίας. Αυτή η χώρα έχει κερδίσει την ανεξαρτησία της από το 1991 με ελεύθερο δημοψήφισμα και η ίδια η Ρωσία έχει

αναγνωρίσει διπλωματικά την Ουκρανία.

Έχετε δίκιο για την ουκρανική αντίσταση, οι Ουκρανοί έχουν μακρά παράδοση αγώνων για την ελευθερία τους, τουλάχιστον από τον 17ο αιώνα όταν επαναστάτησαν εναντίον των Πολωνών. όσο για τη σχέση τους με τη Ρωσία θα μπορούσε κάλλιστα να χαρακτηριστεί ως μια σχέση αγάπης-μίσους. Από τη μία, οι δύο λαοί είναι πολύ κοντά λόγω θρησκείας, κουλτούρας και ιστορίας. Από την άλλη, οι Ουκρανοί έχουν προσπαθήσει για πολλά χρόνια να απαλλαχθούν από τη ρωσική καταπίεση και κηδεμονία.

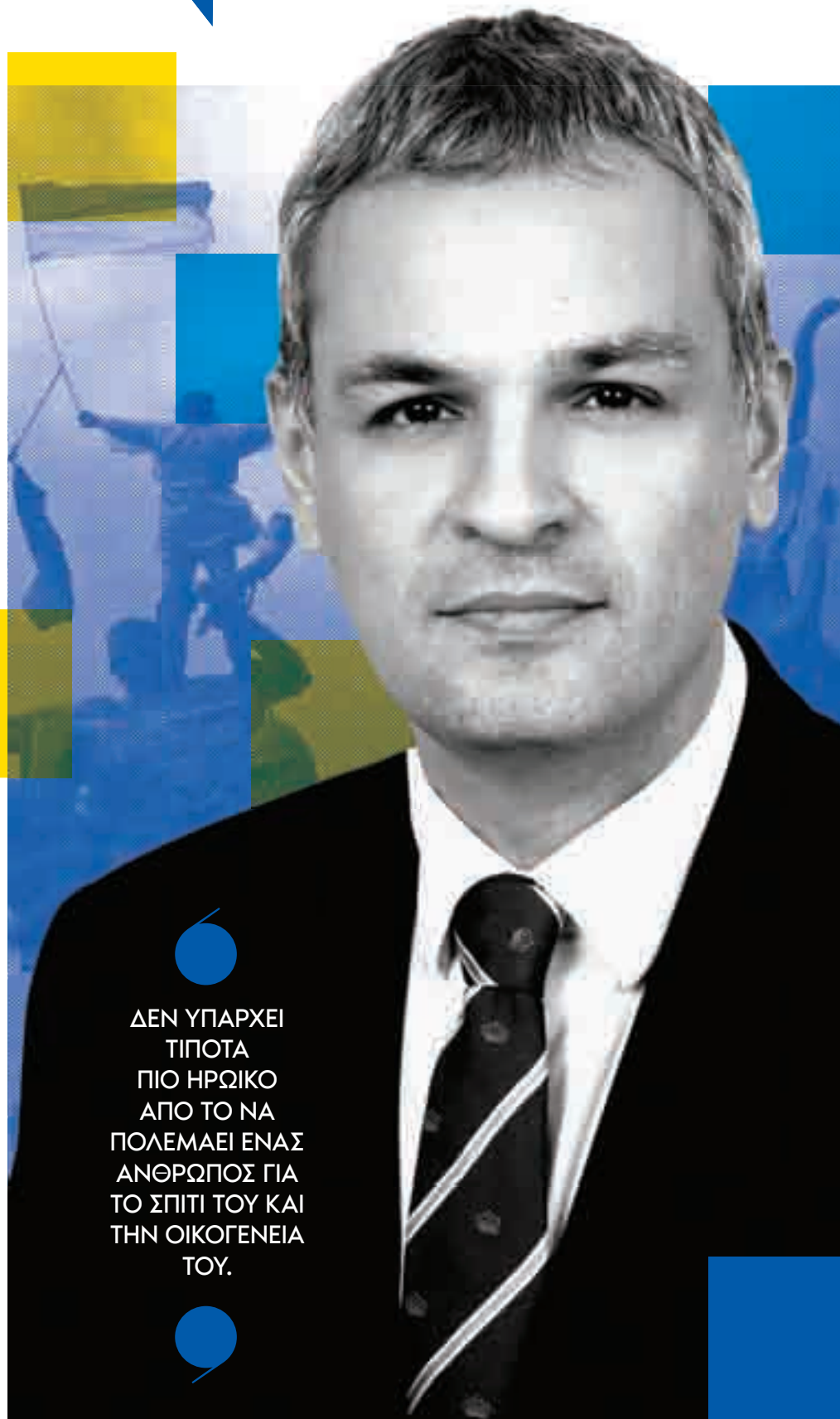
Πότε ιδρύεται η Ουκρανία ως ανεξάρτητο εθνικό κράτος; Υπάρχει αυτή η εσωτερική διαίρεση της χώρας σε Ανατολική και Δυτική...

Η Ουκρανία κήρυξε την ανεξαρτησία της το 1918, σχεδόν μετά την έναρξη του ρωσικού εμφυλίου πολέμου. Η ανεξαρτησία της αναγνωρίστηκε από πολλές χώρες, αλλά μετά από δύο χρόνια η Ουκρανία καταλήφθηκε από τον Κόκκινο Στρατό. Για τα επόμενα 73 χρόνια, η Ουκρανία ήταν κομμάτι της Σοβιετικής Ένωσης, ωστόσο διατήρησε την αυτοτέλειά της ως σοβιετική δημοκρατία. Μάλιστα, με τη σύμφωνη γνώμη της Μόσχας, η σοβιετική Ουκρανία είχε τη δική της ψήφο στον ΟΗΕ και εκλέκτηκε αιρετό μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας τις περιόδους 1948-1949 και 1984-1985.

Πάντως, είναι αλήθεια ότι η χώρα έχει υποφέρει από μεγάλες διαιρέσεις και εσωτερικές συγκρούσεις που ενίοτε αποτυπώνονταν και στα εκλογικά αποτελέσματα. Η δυτική Ουκρανία ήταν για αιώνες κομμάτι της Πολωνίας και της Αυστροουγγαρίας, πολλοί κάτοικοι της μιλούν την ουκρανική γλώσσα (που είναι πιο κοντά στην πολωνική) και ακολουθούν την ουκρανική ελληνοκαθολική εκκλησία. Στην ανατολική Ουκρανία, οι περισσότεροι άνθρωποι μιλούν μόνο ρωσικά και βρίσκονται ψυχολογικά κοντά στη Ρωσία. Όλα αυτά βέβαια πριν την έναρξη του πολέμου. Πιστεύω ότι αυτή η φρικτή εμπειρία θα σφυρηλατήσει την ενότητα του ουκρανικού λαού και αυτές οι διαιρέσεις θα χάσουν τη σημασία τους.

Ποια ήταν η σχέση των Ουκρανών με τους Μπολσεβίκους;

Δεν είναι ίσως ευρέως γνωστό, αλλά εκτός από τον Κόκκινο Στρατό και τους Λευκούς υπήρχαν στον ρωσικό εμφύλιο πόλεμο και ουκρανικές δυνάμεις που πολεμούσαν για την ανεξαρτησία της Ουκρανίας. Ο αναρχικός στρατός του Νέστορ Μαχνό υποστηριζόταν κυρίως από αγρότες που ήθελαν αναδιανομή της γης και περισσότερη ελευθερία. Οι Μπολσεβίκοι είχαν ως βάση τους την ανατολική Ουκρανία, όπου ίδρυσαν προσω-

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ
ΤΙΠΟΤΑ
ΠΙΟ ΗΡΩΙΚΟ
ΑΠΟ ΤΟ ΝΑ
ΠΟΛΕΜΑΕΙ ΕΝΑΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΓΙΑ
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ
ΤΟΥ.

ρινή σοβιετική διοίκηση με πρωτεύουσα το Χάρκοβο. Στο μεταξύ είχε προκύψει μια ουκρανική κυβέρνηση στο Κίεβο που κήρυξε την ανεξαρτησία της χώρας. Ο ουκρανικός στρατός πολέμησε γενναία για δύο χρόνια εναντίον των Μπολσεβίκων, αλλά τελικά νικήθηκε. Συνολικά θα έλεγα ότι οι ιδέες των Μπολσεβίκων δεν φαίνεται να είχαν μεγάλη απήχηση στην Ουκρανία.

Περιγράψτε μας λίγο τον Μεγάλο Λιμό. Είναι ένα γεγονός-σταθμός πολύ σημαντικό και πολύ τραυματικό στην ιστορία των Ουκρανών.

Η εμπειρία του Μεγάλου Λιμού (*Γολοντομόρ* στα ουκρανικά) τη δεκαετία του 1930 έχει τραυματίσει γενεές Ουκρανών και εξηγεί γιατί ορισμένοι Ουκρανοί υποδέχθηκαν τους Γερμανούς ως απελευθερωτές το 1941.

Η βίαιη κολεκτιβοποίηση της γης από το σταλινικό καθεστώς οδήγησε σε μεγάλη μείωση της παραγωγής. Οι σοβιετικές αρχές απαγόρευαν στους χωρικούς να φύγουν από τις κοινότητες τους και να αναζητήσουν εργασία στις πόλεις. Το αποτέλεσμα ήταν εκατομμύρια άνθρωποι να πεθάνουν από την πείνα.

φραντ του Πούτιν

Δικαιολογεί εν μέρει δηλαδή την κατηγορία της Ρωσίας περί «ναζιστικοποίησης» της Ουκρανίας; Πώς υποδέχθηκαν οι Ουκρανοί τους ναζί κατά τον Β΄ ΠΠ;

Όταν ο γερμανικός στρατός εισήλθε στη σοβιετική Ουκρανία το 1941, είναι αλήθεια ότι ορισμένοι Ουκρανοί συνεργάστηκαν με τον στρατό κατοχής. Σε αυτή τη συνεργασία έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο μια αμφιλεγόμενη προσωπικότητα, ο Στεπάν Μπαντέρα που ήταν φανατικός αντικομμουνιστής. Οι Ουκρανοί εθνικιστές διέπραξαν εγκλήματα πολέμου εναντίον των Πολωνών και των Εβραίων. Πάντως, οι γερμανικές αρχές δεν είχαν πολύ καλή σχέση με τους Ουκρανούς εθνικιστές επειδή τους αντιμετώπιζαν ως φυλετικά κατώτερους, όπως όλους τους σλαβικούς πληθυσμούς.

Μέχρι το 1956 υπήρχε ένα ουκρανικό αντάρτικο εναντίον του Κόκκινου Στρατού. Χιλιάδες Ουκρανοί πολέμησαν στα βουνά και τα δάση της δυτικής Ουκρανίας με την υποστήριξη της Αμερικής και της Μεγάλης Βρετανίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι με τα γερμανικά στρατεύματα πολέμισε και ο στρατός του Στρατηγού Βλασόφ με 200.000 Ρώσους στρατιώτες, αλλά για αυτό βέβαια η ρωσική προπαγάνδα δεν λέει τίποτα.

Η σχέση της σοβιετικής Ουκρανίας με τη σοβιετική Ρωσία την περίοδο του ψυχρού πολέμου;

Η Ουκρανία ήταν η τρίτη σε έκταση σοβιετική δημοκρατία, αλλά έπαιζε έναν καθοριστικό ρόλο στα σοβιετικά δρώμενα. Ο Νικίτα Χρουστσόφ ήταν Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος της Ουκρανίας, ενώ ο Λεονίντ Μπρέζνιεφ ήταν Ουκρανός. Αυτό μπορεί να σας δώσει μια εικόνα για το πόσο σημαντική ήταν η Ουκρανία για τη Μόσχα. Ήταν ο σιτοβολώννας της Σοβιετικής Ένωσης, ενώ τα λιμάνια της έδιναν πρόσβαση στη Μαύρη Θάλασσα.

Τι σημαίνει το αφήγημα Πούτιν περί νεορωσίας; Δηλαδή, πότε πρώην σοβιετικές δημοκρατίες ξεκίνησαν να θεωρούνται αποσπασμένα εδάφη της Ρωσίας που πρέπει να ανακτηθούν ή να αποτελούν εκ νέου ζώνες επιρροής;

Ο ρωσικός εθνικισμός δεν είναι ένα τωρινό φαινόμενο. Έχει βαθιές ρίζες στο πρώτο τέταρτο του 19ου αιώνα, την εποχή που η τσαρική αυτοκρατορία ανταγωνιζόταν τις μεγάλες ευρωπαϊκές δυνάμεις. Ο Τσάρος Νικόλαος Ι είχε υιοθετήσει το τρίπτυχο Ορθοδοξία-Απολυταρχία-Εθνικότητα πάνω στο οποίο οικοδομήθηκε ο ρωσικός εθνικισμός της περιόδου. Από τότε πολλά έχουν αλλάξει στη Ρωσία, αλλά εξακολουθεί να υπάρχει μια νοσταλγία για την αυτοκρατορία που χάθηκε μετά το 1917. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Πούτιν κατηγόρησε τους Μπολσεβίκους για την ίδρυση της σοβιετικής Ουκρανίας. Στο μυαλό πολλών Ρώσων, οι Μπολσεβίκοι ηγέτες δεν ήταν πατριώτες αφού πολλοί από αυτούς δεν ήταν καν Ρώσοι.

Ο όρος *Novorossiya* αναφέρεται στις περιοχές που κατέλαβε τον 18ο αιώνα η Ρωσία γύρω από τη Κριμαία και στην Αζοφική Θάλασσα. Η χρήση του συμβολίζει την επιστροφή σε ένα ένδοξο παρελθόν, όπου η ρωσική αυτοκρατορία κέρδιζε πολέμους εναντίον των εχθρών της και «εκπολιτιζε» τους λαούς της περιοχής. Ρώσοι εθνικιστές έχουν συχνά κάνει αναφορά σε «χαμένα ρωσικά εδάφη». Αυτές οι απόψεις ήταν περιθωριακές μέχρι πριν λίγο, αλλά τώρα φαίνεται να τις έχει ενστερνιστεί ο πρόεδρος της Ρωσίας.

Όπως το περιγράφετε, εξηγείται η ρωσική επέλαση που παρακολουθούμε στα νότια εδάφη της Ουκρανίας. Μπορούμε ωστόσο να ζητάμε από την Ουκρανία, όπως ακούμε από απόστρατους και διεθνολόγους τουλάχιστον στα παράθυρα της ελληνικής τηλεόρασης, να συνθηκολογήσει για να σταματήσουν να σκοτώνονται οι άμαχοί της;

Με ανησυχεί το επίπεδο του δημόσιου διαλόγου στην Ελλάδα για τον πόλεμο της Ουκρανίας. Πώς είναι δυνατόν να βγαίνουν άνθρωποι δημόσια και να ζητούν να παραδοθεί η ουκρανική κυβέρνηση; Αυτό θα έλεγαν αν μια μέρα έκανε εισβολή στην Ελλάδα μια μεγαλύτερη χώρα; Καταλαβαίνουν άραγε πόσο πολύ υπονομεύουν το κύρος τους στα μάτια της ελληνικής κοινής γνώμης; Για τους υπόλοιπους που απλά αναπαράγουν, για ακατανόητους λόγους, τα ψεύδη της ρωσικής προπαγάνδας δεν χρειάζεται να πούμε πολλά. Είναι οι ίδιοι που έλεγαν ότι ο Ζελένσκι θα το βάλει στα πόδια και το Κίεβο θα πέσει σε 48 ώρες. Τουλάχιστον να έχουν να θάρρος να αναγνωρίσουν το λάθος τους.

Να σχολιάσουμε και κάτι άλλο που ακούγεται, τουλάχιστον στην Ελλάδα, που μοιάζει με μια προσπάθεια σχετικοποίησης του πολέμου. Βομβαρδισμούς είχαμε και στη Σερβία από το NATO, μπορούμε να τα συγκρίνουμε;

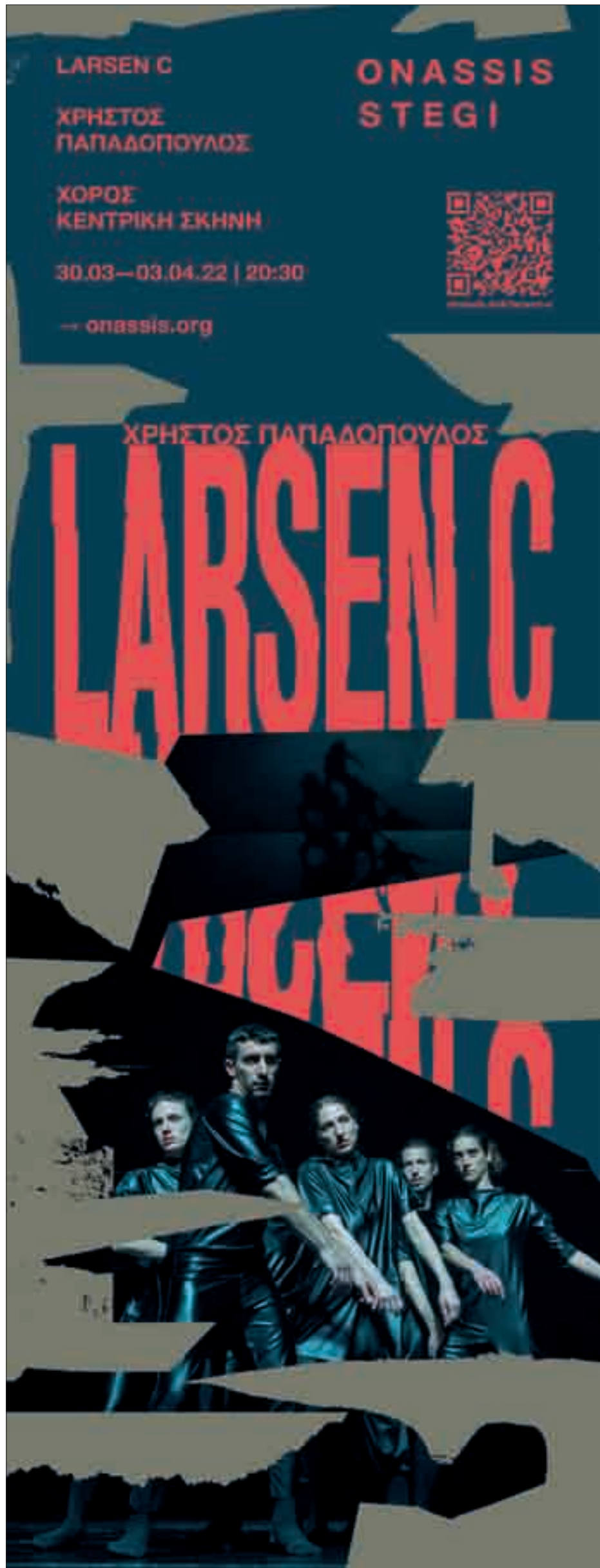
Προσωπικά ήμουν εναντίον της επέμβασης του NATO, όπως ήταν η συντριπτική πλειονότητα των Ελλήνων. Μιλάμε όμως για δύο διαφορετικές περιπτώσεις. Η νατοϊκή επέμβαση ξεκίνησε όταν φάνηκε ότι το καθεστώς Μιλόσεβιτς ήθελε να κάνει εθνοκάθαρση στο Κόσοβο. Οι πρώτες συγκρούσεις με τον UCK οδήγησαν σε σκλήρυνση της στάσης του σερβικού καθεστώτος και υπήρχε σοβαρός κίνδυνος να προσφυγοποιηθούν εκατοντάδες χιλιάδες Κοσοβάροι. Κάποιοι από αυτούς θα κατέληγαν σίγουρα στην Ελλάδα. Όλες οι νατοϊκές χώρες συμφώνησαν ότι χρειάζεται μια επέμβαση για να αποτραπεί μια ανθρωπιστική καταστροφή.

Δεν πήγε λοιπόν η Αμερική να κάνει προσάρτηση του Κοσόβου, όπως έκανε η Μόσχα στην Κριμαία το 2014. Ωστόσο, το Κόσοβο δημιούργησε ένα προηγούμενο που εκμεταλλεύτηκε το Κρεμλίνο το 2014 για να επέμβει στην Ουκρανία. Αυτό το έχουν πλέον παραδεχθεί πολλοί δυτικοί αξιωματούχοι.

Να κλείσουμε με κάτι που μου είπατε στην αρχή της επικοινωνίας μας: ότι το Κίεβο δεν θα πέσει. Πώς το εννοείτε; Μπορείτε να κάνετε μια εκτίμηση;

Το Κίεβο έχει έκταση 840 τετραγωνικά χιλιόμετρα, δηλαδή δύο φορές η Αθήνα και ο Πειραιάς μαζί. Είναι πυκνοκατοικημένο και το υπερασπίζονται χιλιάδες κάτοικοί τους. Όσοι ήταν να φύγουν (κυρίως γυναίκόπαιδα) έφυγαν, οι υπόλοιποι θα κάνουν αυτό που επιτάσσει η αξιοπρέπεια τους. Το πλεονέκτημα σε τέτοιες ακραίες καταστάσεις το έχει ο αμυνόμενος.

Δεν υπάρχει τίποτα πιο ηρωικό από το να πολεμάει ένας άνθρωπος για το σπίτι του και την οικογένειά του. Έχω αρκετούς φίλους στο Κίεβο και μου μεταφέρουν το κλίμα που υπάρχει στην πόλη. Είναι βέβαιο ότι το ίδιο θα έκαναν και οι Μοσκοβίτες, αν δechόντουσαν μια τέτοια εισβολή. Αν ο ρωσικός στρατός θέλει να καταλάβει την πόλη θα πρέπει να πολεμήσει σπίτι-σπίτι. Το Κίεβο θα γίνει το Στάλινγκραντ του Πούτιν. **A**

NEW!

Ένα μαγευτικό ταξίδι
με οδηγό τον βραβευμένο
αστροφυσικό και επίτιμο
διευθυντή του
Ευγενιδείου Πλανηταρίου

Μέσα από μια ελεύθερη
κουβέντα μεταξύ δύο φίλων,
του **Διονύση Π. Σιμόπουλου**
και του δημοσιογράφου και
συγγραφέα **Μάκη Προβατά**,
ο πλέον συναρπαστικός
αφηγητής στο πεδίο της
Αστρονομίας παρουσιάζει
απλά και κατανοητά όλα όσα
θέλουμε να μάθουμε για
το πλανητικό μας σύστημα,
τον Γαλαξία, τα αστέρια,
για κόσμους μακρινούς και
άγνωστους.

Στο βιβλίο περιλαμβάνεται πλούσιο
φωτογραφικό υλικό.

ATHENS
voicebooks

ΒΡΕΙΤΕ ΤΟ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΑ
στα γραφεία μας, Χαρίλαου Τρικούπη 22,
Αθήνα, 210 3617310
ή παραγγέλλτε το on-line στο
athensvoice.gr/culture/books/athens-voice-books

FreeVOICES

Το χάος στον κόσμο των κατασκόπων και το σενάριο της «Γραμμής του Δνείπερου»

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Πριν από κάποια εικοσιτετράωρα, ένα κομάντο της FSO, της περίφημης μονάδας εσωτερικής ασφαλείας, εισήλθε στα άδυτα του 5ου τομέα της FSB, της «κληρονόμου» της KGB. Το κομάντο έθεσε σε περιορισμό (έτσι αναφέρεται ευγενικά) τον επικεφαλής του 5ου τομέα στρατηγό Σεργκέι Μπεζέντα και τον αναπληρωτή του Ανατόλι Μπολιούκ. Και οι δύο ανώτατοι αξιωματικοί της κλειστής ελίτ των ρωσικών μυστικών υπηρεσιών τέθηκαν σε κατ'οίκον περιορισμό κατά την ιταλική «Repubblica» και την ομοεθνή της «Corriere della Sera». Συνήθως οι Ιταλοί δεν είναι καλά πληροφορημένοι ως προς το τι ακριβώς τρέχει στον κόσμο των κατασκόπων. Αμέσως μετά αναρτήθηκε μέσω Λονδίνου, στη ρωσική ιστοσελίδα «Medusa», η ίδια πληροφορία. Ως «σχολιαστής», ή μάλλον ως δημοσιογραφική πηγή, και στα δύο δημοσιεύματα αναφέρεται κάποιος Αντρέι Σολντάτοφ. Οι Ιταλοί τον αποκαλούν συγγραφέα. Οι Εγγλέζοι τον αναφέρουν ως δημοσιογράφο. Άντε να βρεις άκρη.

Ο 5ος τομέας της FSB ασχολείται με όλες τις χώρες και πρώην εδάφη που συνέθεταν τη Σοβιετική Αυτοκρατορία. Δηλαδή η Ουκρανία ανήκει στη δικαιοδοσία του 5ου τομέα. Φαίνεται πως ο Πούτιν εκνευρίστηκε με τις κατά συρροήν ανακρίβειες που του σέρβιραν.

Την Κυριακή που μας πέρασε για πρώτη φορά ένας ανώτατος Ρώσος αξιωματικός, και όχι όποιος κι όποιος, ο στρατηγός Ζολότοφ, αρχηγός της Εθνοφρουράς, επικεφαλής δηλαδή του απόλυτου κατασταλτικού μηχανισμού, υπεύθυνου για την εσωτερική ασφάλεια της Ρωσίας, παραδέχθηκε πως η εκστρατεία στην Ουκρανία δεν εξελίσσεται όσο γρήγορα θα επιθυμούσε η Μόσχα. Περιέργως, ο στρατηγός Ζολότοφ, το στρατιωτικό σώμα του οποίου είναι ο εκτελεστικός βραχίονας της FSB αλλά και της στρατιωτικής αντικατασκοπείας, πρώην GPU, παραδέχθηκε δημόσια την καθυστέρηση που παρατηρείται στον επιθετικό σχεδιασμό. Μια παραδοχή που δεν θα μείνει χωρίς συνέπειες για όσους ευθύνονται για τις καθυστερήσεις. Το περίεργο είναι πως ο Ρώσος στρατηγός διατύπωσε αυτή τη δήλωση κατά τη διάρκεια της θείας λειτουργίας στη Μόσχα στην οποία πρωτοστάτησε ο Πατριάρχης Κύριλλος. Ήταν δηλαδή «καθαγιασμένη» αυτή η δήλωση.

Οι Αμερικανοί παρακολουθούν με καχυποψία όλες αυτές τις προσεγγίσεις που αφορούν τις ρωσικές υπηρεσίες πληροφοριών. Έχουν καεί στον χυλό, βλέπετε. Στην έδρα του NATO στις Βρυξέλλες, οι συνεδριάσεις των αρμόδιων επιτροπών σε διάφορα ομόκεντρα ή όχι επίπεδα συνεχίζονται με φρενήρη ρυθμό. Όλα τα σενάρια έχουν βγει από τα συρτάρια. Οι παρατηρητές κάνουν λόγο για τη «χαρά του караβανά». Στα ανώτερα κλιμάκια της Συμμαχίας, τα πράγματα είναι κάπως σοβαρότερα. Ας μην είμαστε, ωστόσο, τόσο σίγουροι για τις δυνατότητες και τα κριτήριά τους.

Στις 25 Φεβρουαρίου, τα γερμανικά ΜΜΕ αποκαλύπτουν ότι ο αρχηγός των ομοσπονδιακών υπηρεσιών ασφαλείας Bruno Kahl φυγαδεύτηκε από το Κίεβο με ειδική επιχείρηση των γερμανικών ειδικών δυνάμεων Kommando Spezialkräfte. Με την έναρξη της ρωσικής εισβολής, ο αρμόδιος για τη συλλογή απόρρητων και αδιάψευστων πληροφοριών για τον αντίπαλο, ο άνθρωπος-κλειδί για την ασφάλεια του γερμανικού κράτους, συνομιλούσε με τους Ivan Bakanov και Kyrilo Budanov, αρχηγούς της υπηρεσίας πληροφοριών της Ουκρανίας και της Αντικατασκοπείας Στρατού αντίστοιχα. Οι Ρώσοι είχαν εισβάλει. Ο Γερμανός αρχικατάσκοπος ήταν παγιδευμένος στο Υπουργείο Άμυνας στο Κίεβο. Δεν είχε ακούσει, δεν είχε καταλάβει, δεν είχε οσμιστεί τίποτε. Το Βερολίνο αναγκάστηκε να στήσει μια ειδική αποστολή διάσωσης. Συμβαίνουν και αυτά.

Η Γραμμή του Δνείπερου

Η ιστορία της Ρωσίας εξελίσσεται σε άμεση σχέση με τρία ποτάμια. Τον Δνείστερο, τον Δνείπερο και τον Βόλγα. Ανάμεσα από αυτές τις τρεις γραμμές κινήθηκε η Αγία Ρωσία μέσα στους αιώνες.

Η τελική συνοριακή γραμμή διαμορφώνεται από την Αικατερίνη τη Μεγάλη, στο τελευταίο τέταρτο του 18ου αιώνα (μετά τα δικά μας Ορλωφικά), όταν η Ρωσία καταλαμβάνει και ενσωματώνει πλήρως την Ουκρανία και μέρος της ιστορικής Βεσσαραβίας.

Η μετασοβιετική περίοδος αφαιρεί από τη Ρωσία την Ουκρανία, τη Μολδαβία και διώχνει τη Μόσχα από τις γραμμές του Δνείπερου και του Δνείστερου. Κατά μήκος του Δνείστερου, η Ρωσία δημιουργεί έναν στενό θύλακα, μη αυτοσυντηρούμενο, αυτόν της Υπερδνειστερίας. Το 2014 με την αυτονόμηση των ρωσόφωνων περιοχών του Ντονέσκ και του Λουχάνσκ, η Ρωσία επανέρχεται στην κατεύθυνση της γραμμής που καθορίζεται προς την κοίτη του Δνείπερου. Με τον πόλεμο του 2022, η Ρωσία επιχειρεί την ανακατάληψη όλων των εδαφών μεταξύ Δνείπερου και Δνείστερου από τον Βορρά (Τσερνομπίλ) έως τον Νότο (Μικολάγιεφ - Χερσώνα). Θα φθάσει και μέχρι την Οδησό, που βρίσκεται μεταξύ των εκβολών των δύο ποταμών;

Η Οδησός ανήκε πάντα στην ομάδα των καθαγιασμένων πόλεων της Αυτοκρατορίας. Αγία Πετρούπολη, Κίεβο, Μόσχα, Οδησός, Νιζνιζνι. Από την εποχή που οι Βίκινγκ ίδρυσαν το πρώτο βασίλειο των Ρως, ανεβοκατεβαίνοντας τα τρία μεγάλα ποτάμια. Ακολούθησαν ο Ιβάν ο Τρομερός, ο Φίοντορ Α', ο Μεγάλος Πέτρος, η Αικατερίνη, ο Αλέξανδρος Α' και τελικά ο Στάλιν. Όλοι οι παραπάνω επαύξαναν το έδαφος της Ρωσίας.

Στην έδρα του NATO, λοιπόν, φέρονται να πιστεύουν και να υπολογίζουν πως ο στρατός του Πούτιν θα σταματήσει στην ανατολική όχθη του Δνείπερου. Αυτό μπορεί και να σημαίνει τη διχοτόμηση του Κιέβου. Μπορεί να σημαίνει και την ανέγερση ενός νέου «Τείχους του Βερολίνου». Μια τέτοια διάταξη συρρικνώνει την Ουκρανία σε ό,τι ήταν περίπου πριν ενσωματωθεί από την Αικατερίνη τη Μεγάλη. Χωρίς ακτογραμμή, χωρίς θαλάσσια εμπορική έξοδο, χωρίς τα μεγάλα πυρηνικά εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Μία πλήρως φινλανδοποιημένη Ουκρανία. Μία πλήρως αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη. Ούτε καν όπως είναι σήμερα η Φινλανδία.

Πρόκειται τελικά για ένα αληθοφανές σενάριο. Ή μάλλον πρόκειται για ένα σενάριο που είναι λογικοφανές, σύμφωνα με τα κριτήρια και τις λογικές που εκφράζει το Κρεμλίνο. Θα πρέπει ωστόσο να παραδεχθούμε πως τελικά γνωρίζουμε ελάχιστα για τις πραγματικές προθέσεις του μικρόκοσμου που βρίσκεται πίσω από τα τείχη στο κέντρο της Μόσχας.

Στην άλλη όχθη του Ατλαντικού, παρακολουθούν με καχυποψία. Για τους ειδικούς επί θεμάτων Ρωσίας και πρώην Σοβιετικής

**ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ
ΕΠΙ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΡΩΣΙΑΣ Ο ΠΟΥΤΙΝ ΔΕΝ
ΕΙΝΑΙ ΤΡΕΛΟΣ, ΕΣΤΙ
ΚΑΙ ΑΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙ
ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΕΝΟΣ
ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟΥ ΗΓΕΤΗ**

Ένωσης ο Πούτιν δεν είναι τρελός, έστω και εάν καλλιεργεί μια εικόνα ενός απρόβλεπτου ηγέτη. Όλα αυτά είναι μέρος μιας ευρύτερης σκηνοθεσίας, όπως συντηρίζεται στη ρωσική πολιτική σκηνή. Μέχρι το σενάριο να μην υλοποιείται πλέον. Τότε κατά τη ρωσική (και τη σοβιετική) παράδοση, οι ηγέτες απλώς καρατομούνται εντός των τειχών. Και πάλι από την αρχή. Θυμηθείτε τον Ιβάν τον Τρομερό.

Τα ζητήματα εξουσίας στην αρχαϊκή, στρατοκρατική δομή της Ρωσίας, από τον Αλέξανδρο Νιέφσκι έως τον Πούσκιν, τον Τσέχοφ, τον Πάστερνak και τον Σολζενίτσιν, ήταν και είναι εσωτερική υπόθεση που εκτυλίσσεται εντός των τειχών του Κρεμλίνου. Η Ρωσία ανέκαθεν επένδυε τον παραγόμενο πλούτο της στη στρατιωτική της ισχύ. Κάποια στιγμή,

παρασυρόταν σε μια περιπέτεια, κατέρρεε και επανερχόταν στο προσκήνιο. Πρόκειται για μια εφιαλτικά επαναλαμβανόμενη ιστορική ρουτίνα. Οι πλέον πρόσφατες ήττες της ήταν η εισβολή στην Τσεχοσλοβακία, η δεκαετής πολεμική περιπέτεια στο Αφγανιστάν και η πολιτική συντριβή της στην Πολωνία από την «Αλληλεγγύη». Ακολούθησε η αποσύνθεση της Σοβιετικής Ένωσης. Τώρα είναι η σειρά του Πούτιν να πρωταγωνιστήσει στον ρόλο του αδίστακτου ηγέτη, μετά από μία εικοσαετία ανόρθωσης της ρωσικής στρατοκρατικής μηχανής. Τα ίδια συνθήματα, τα ίδια σύμβολα, οι ίδιες ανακριβείς ιστορικές αναφορές, η αέναη επανάληψη του γνωστού μοτίβου για την καθαγιασμένη και αργόσυρτη ιστορική πορεία της Αγίας Ρωσίας μέσα στην παχιά λάσπη της στέπας. Σαν μια διαχρονική αναπαραγωγή μιας αυτοανανέομης ταινίας του Αϊζενστάιν. **A**

Η Ευρώπη στην περιοχή μου

Η δική μας Αττική

Η Αττική μας, αλλάζει βήμα βήμα.

Προμηθεύοντας τους καθημερινούς μας ήρωες, το Πυροσβεστικό σώμα, με τον απαραίτητο εξοπλισμό, νιώθουμε πιο ασφαλείς στην πόλη μας. Αναπτύσσοντας πεζογέφυρες στους κύριους οδικούς άξονες της πόλης, απολαμβάνουμε την βόλτα στις γειτονιές μας ξέγνοιαστα και με ασφάλεια. Δημιουργώντας το νέο, υπεσύγχρονο Κέντρο Υγείας στο Κερατσίνι, νιώθουμε ότι η υγεία όλων μας βρίσκεται σε καλά χέρια.

Χάρη στην κοινή προσπάθεια της Περιφέρειας Αττικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Αττική μας προχωράει μπροστά.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΠΕΡΙ ΕΚΛΟΓΩΝ

Εκλογολογία και αυτοεκπληρούμενες προφητείες: Πώς media και πολιτικοί μάς παγιδεύουν σε πολιτικά ήθη υπανάπτυκτης χώρας

Της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Νομίζω ότι δεν περνά μέρα που να μην αναρωτηθούν οι δημοσιογράφοι μήπως κάποια κυβερνητική δήλωση, κάποια απόφαση ή χειρονομία «μυρίζει εκλογές». Όταν ακούω αυτό το κλισέ, νιώθω ότι είμαστε κομπάρσοι ξανά και ξανά στο ίδιο σενάριο: από τότε που θυμάμαι την ελληνική πολιτική, όποτε το κυβερνών κόμμα εκτιμούσε ότι ο χρόνος δεν ήταν με το μέρος του, προκήρυσσε εκλογές μέσα σε εκκωφαντικό θόρυβο από «ου», χειροκροτήματα και λάβαρα. Όσο για τους δημοσιογράφους, τους αρέσει να παριστάνουν τους οξυδερκείς που διαθέτουν «πηγές» από τις οποίες διαρρέουν οι σημαντικές ειδήσεις. Στην πραγματικότητα, αυτό που κάνουν είναι να πιέζουν τις κυβερνήσεις, να επιδεινώνουν την αστάθεια και να μας παγιδεύουν σε πολιτικά ήθη υπανάπτυκτης χώρας.

Αν ήμασταν συνεπείς στους θεσμούς θα είχαμε ραντεβού στις κάλπες τον Ιούλιο του 2023, αλλά δεν είμαστε συνεπείς, εκτός αν αυτή τη φορά επιδείξουμε πρωτοτυπία και κωφεύσουμε σε όσα επαναλαμβάνουν οι πολιτικοί παρατηρητές και όσοι καυχώνται ότι έχουν πρόσβαση στο μυαλό των κυβερνώντων. Μέχρι τώρα, φαινόμενα προσκολλημένοι στις συνήθειες του 19ου αιώνα που συνεχίστηκαν σε όλη τη διάρκεια του 20ού: εκλογές κάθε δύομισι χρόνια. Σε μερικές περιόδους της ιστορίας μας, ήταν τέτοιες η δημαγωγία, η φαγωμάρα και η πολιτική ανωμαλία, ώστε διενεργούνταν εκλογές κάθε χρόνο: το 1843 και το 1844, το 1861 και το 1862, το 1868 και το 1869, το 1872, το 1873, το 1874 και το 1875. Έναν αιώνα αργότερα, το 1989, ψηφίσαμε δύο φορές, και ξανά το 1990 και άντε πάλι το 1993. Ας μη συνεχίσω με τις χρονολογίες.

Το καταλαβαίνουμε όλοι: οι κυβερνήσεις δεν έχουν τον χρόνο να ασχοληθούν με όσα πρέπει να γίνουν, και οι πολίτες δεν έχουν τον χρόνο να αλλάξουν γνώμη για ένα κόμμα, μια παράταξη, μια ηγεσία. Άρα δεν έχουν τον χρόνο να κρίνουν μια κυβέρνηση· περιμένουν απλώς τη στιγμή που θα ξανασκηθούν στην ουρά για την κάλπη προκειμένου να τη μαυρίσουν. Από την πλευρά τους, οι εκλεγμένοι βρίσκονται διαρκώς σε προεκλογική διαδικασία, παραμερίζουν τις καθημερινές τους υποχρεώσεις και επιδίδονται σε προεκλογικά δημοκοπήματα: η διοίκηση ακινητοποιείται και λαμβάνονται λανθασμένες αποφάσεις που ίσως εξασφαλίζουν την επανεκλογή, ίσως όχι. Επιστρέφω στο πρόβλημα της ελληνικής δημοσιογραφίας, η οποία ξέπεσε ακόμα περισσότερο από τότε που η ροή ειδήσεων έγινε συνεχής – έχουν περάσει πολλά χρόνια από τότε. Εμφανίζονται διάφοροι

στο ραδιόφωνο και στην τηλεόραση που, εκτός του ότι μιλάνε ακατάπαυστα χωρίς να λένε τίποτα, βλέπουν εκλογές στην κρυστάλλινη σφαίρα: Γιατί το είπε αυτό ο πρωθυπουργός αν δεν ετοιμάζεται για εκλογές; Γιατί έκανε το άλλο; Αχά! Και τα λοιπά. Όταν στο μυαλό μας έχουμε σφυριά, βλέπουμε παντού καρφιά. Οι δημοσιογράφοι θα έπρεπε να αντιλαμβάνονται ότι έχουν ευθύνη γι' αυτή την ολίσθηση: οι δόθεν πονηροί υπαινιγμοί και τα κλεισίματα ματιού περί εκλογών δεν βλάπτουν μια δεδομένη κυβέρνηση, μας βλάπτουν όλους· βλάπτουν την κοινοβουλευτική δημοκρατία. Καθιστούν το κυβερνητικό έργο προσωρινό και σε συνεχή εκκρεμότητα, ενισχύουν τους λαϊκιστικούς πειρασμούς και δημιουργούν ατμόσφαιρα φαιδράς πορτοκαλάς. Η πολιτική αστάθεια και τα αλλεπάλληλα κυβερνητικά σχήματα σε χώρες που έχουν προβλήματα επιβίωσης του πληθυσμού τους –στη Ζιμπάμπουε, στο Τσαντ, στο Κονγκό, στο Σουδάν, στο Ιράκ, στην Αίτη, στο Αφγανιστάν– ίσως είναι αναπόφευκτα· σε μια ευρωπαϊκή χώρα δείχνουν την πολιτική ανωριμότητα της αντιπολίτευσης, το ελλειμματικό επίπεδο πολιτοφροσύνης και την τυραννία των μέσων ενημέρωσης. Αν με κάθε ευκαιρία ζητάμε ή περιμένουμε εκλογές, σημαίνει ότι δεν έχουμε καμιά εκτίμηση στις εκλογές· ότι οι αποφάσεις

που λαμβάνονται κάθε τέσσερα χρόνια και τα άτομα που αναδεικνύονται για να νομοθετούν και να ασκούν εξουσία τελούν υπό αδιάκοπη αίρεση. Όλες οι καρέκλες τρίζουν. Σ' αυτό τον ενοχλητικό ήχο προστίθεται η οπαδική συμπεριφορά στον πολιτικό χώρο και η απουσία κοινωνικής αγωγής που καθιστά τις εκλογές σχεδόν περιττές: όποιον και να ψηφίσουμε, δεν θα μπορεί να προχωρήσει στις απαραίτητες

**ΑΝ ΜΕ ΚΑΘΕ
ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΖΗΤΑΜΕ
'Η ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ
ΕΚΛΟΓΕΣ,
ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΟΤΙ
ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΜΙΑ
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΣΤΙΣ
ΕΚΛΟΓΕΣ**

μεταρρυθμίσεις· δεν θα του επιτραπεί· κι αν προχωρήσει, θα τον φάει το μαύρο φίδι σε κάποια πρόωρη και έκτακτη κάλπη. Η φιλολογία περί νωπών εντολών –μια απαίτηση έκφραση: θυμίζει κρέας και λαχανικά– χαρακτηρίζει αδύναμους λαούς που άγονται και φέρονται από διαμορφωτές γνώμης χωρίς παιδεία και ευθυκρισία. Στην πίεση αυτή, που μοιάζει κάθε φορά με αυτοεκπληρούμενη προφητεία, πιστεύω ότι πρέπει να αντισταθεί όχι μόνο το κυβερνών κόμμα, αλλά όλοι εμείς· να πάμε ήρεμα, «κανονικά», στις κάλπες στο τέλος Ιουλίου του 2023. Δεν είναι εύκολο: συνήθως, τα άτομα και οι ομάδες υποκινούνται από τέτοιες προφητείες που προκύπτουν από εσφαλμένες εκτιμήσεις μιας κατάστασης – η απατηλή ισχύς της αυτοεκπληρούμενης προφητείας διαιωνίζει το λάθος, και η προφητεία μοιάζει με αναπόδραστη μοίρα. **Α**

20 ΜΕΡΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥ, 10 πράγματα που άλλαξαν για πάντα

Του ΜΑΝΟΥ ΜΑΤΣΑΓΓΑΝΗ

Η «Corriere della sera», η ιστορική εφημερίδα του Μιλάνου, πρώτη σε πωλήσεις σε όλη τη χώρα, προσφέρει στους συνδρομητές της μια σειρά από θεματικά newsletter. Ένα από αυτά, το «Rassegna stampa» (Επισκόπηση Τύπου), ομαδοποιεί άρθρα για κάποιο θέμα σε διάφορα μέσα ενημέρωσης, συνήθως διεθνή, καμιά φορά ιταλικά. Οι συντάκτες του newsletter δεν αποδελτιώνουν απλώς: επιλέγουν, συνοψίζουν, συγκρίνουν, σχολιάζουν, διαφωνούν, παίρνουν θέση, με παρηρησία και γενναιοδωρία (δεν διστάζουν να επαινέσουν τους «ανταγωνιστές» τους, άλλες εφημερίδες, περιοδικά, και συντάκτες, στην Ιταλία και στο εξωτερικό).

Η «Rassegna stampa» της Δευτέρας 14 Μαρτίου 2022 ήταν διαφορετική: συνοψίζει την πρόσφατη αρθρογραφία όχι του διεθνούς Τύπου αλλά της ίδιας της «Corriere della sera». Οι συντάκτες της (Luca Angelini, Gianluca Mercuri, Alessandro Trocino) έγραψαν για τα 10 πράγματα που άλλαξαν για πάντα τις πρώτες 20 μέρες του πολέμου.

1. Το NATO είναι πάλι στη μόδα. Επί προεδρίας Τραμπ, η Βορειοατλαντική Συμμαχία είχε φτάσει στο ναδίρ («κλινικά νεκρή», κατά Μακρόν). Χάρη στον Πούτιν, το NATO ξαναβρίσκει τον λόγο ύπαρξής του.

2. Η Ρωσία έγινε παρίας. Ότι ο Πούτιν ήταν αυταρχικός ηγέτης, δεσποτικός και (συχνά) αιμοσταγής ήταν γνωστό, χωρίς αυτό να τον εμποδίζει να συμμετέχει σε συναντήσεις κορυφής με τη Δύση (π.χ. G20). Σήμερα είναι αδιανόητο ότι κάτι τέτοιο θα ξανασυνβεί.

3. Ο πόλεμος τόνωσε την εθνική συνείδηση των Ουκρανών. Προτιμώντας την αντίσταση από την παράδοση, οι Ουκρανοί (ακόμη και οι ρωσόφωνοι) απέδειξαν στον Πούτιν ότι η χώρα τους είναι διαφορετική από τη δική του.

4. Η Ευρωπαϊκή Ένωση βγαίνει πιο ενωμένη. Η κρίση του ευρώ απείλησε την ενότητα της ΕΕ, το Brexit έπληξε την ακεραιότητά της. Η ευρωπαϊκή απάντηση στην πανδημία πέτυχε, και στον πόλεμο της Ουκρανίας φέτος, βγάζουν αληθινή την προφητεία του Ζαν Μονέ από το 1954: «Η Ευρώπη θα χτιστεί στις κρίσεις, ως το άθροισμα των λύσεων που θα δοθούν σε αυτές τις κρίσεις».

5. Η ενεργειακή μετάβαση θα αναβληθεί ή θα επιταχυνθεί; Η εξάρτηση της Ιταλίας από το ρωσικό φυσικό αέριο είναι μεγάλη. Όμως οι ειδικοί επιμένουν ότι μέσα σε έναν χρόνο μπορεί να μειωθεί κατά τουλάχιστον ένα τρίτο, με ένα μείγμα που περιλαμβάνει (προσωρινή) προσφυγή στο κάρβουνο, επιτάχυνση της στροφής προς ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, και επανεξέταση του ρόλου της πυρηνικής ενέργειας.

6. Η Ιταλία έγινε πιο ατλαντική. Οι θαυμαστές της Ρωσίας (και της Κίνας), πολυάριθμοι στη Λέγκα και στο Κίνημα 5 Αστέρων, έχουν τώρα να διαλέξουν ανάμεσα στη σιωπή και στον εξευτελισμό. Ο Μπερλουσκόνι, φίλος του Πούτιν και οικοδεσπότης του στη Σαρδηνία, επέλεξε τη σιωπή. Ο Σαλβίνι, όπως στην πρόσφατη επίσκεψή του στα σύνορα Πολωνίας-Ουκρανίας, τον εξευτελισμό.

7. Οι οικονομικές κυρώσεις πνίγουν τη Ρωσία. Το ερώτημα είναι αν η οικονομική απομόνωση της Ρωσίας θα συντομεύσει τον πόλεμο, ή αντίθετα θα κάνει πιθανότερη τη διαίρεση της παγκόσμιας οικονομίας σε ανταγωνιστικά μπλοκ: Ρωσία-Κίνα (και Ινδία) εναντίον της Δύσης.

8. Η Κίνα σε σταυροδρόμι. Η κινεζική ηγεσία συμμερίζεται την πεποίθηση του Πούτιν ότι η Δύση είναι αδύναμη και παρηκμασμένη. Όμως η παγκοσμιοποίηση έβγαλε εκατοντάδες εκατομμύρια Κινέζους από την εξαθλίωση. Θα ρισκάρει το καθεστώς την οικονομική στασιμότητα (ή οπισθοδρόμηση);

9. Παγκοσμιοποίηση: το τέλος του τέλους της ιστορίας. Η ιδέα του εξευγενισμού των πθών μέσω του εμπορίου («Doux commerce» κατά Μοντεσκιέ, «Wandeldurch Handel» στη μεταπολεμική Γερμανία) διαψεύσθηκε πρώτα από την Κίνα, ήδη με τη σφαγή στην Πλατεία Τιένανμεν, και μετά από τη Ρωσία. Όμως, όπως δείχνει το ιστορικό προηγούμενο (1914-1945), το τέλος της παγκοσμιοποίησης απειλεί να κάνει τον κόσμο όχι μόνο φτωχότερο, αλλά και πιο επικίνδυνο.

10. Μια νέα προσφυγική κρίση; Όλοι οι αυταρχικοί ηγέτες (Πούτιν, Λουκασένκο, Ερντογάν) έμαθαν να χρησιμοποιούν τους πρόσφυγες ως όπλο για την αποσταθεροποίηση της Ευρώπης. Το ερώτημα για την Ευρώπη είναι αν μπορεί να μετατρέψει την προσφυγική κρίση σε ελιξήριο οικονομικού δυναμισμού (και πολιτικής αίγλης). Πολλοί πιστεύουν πως όχι. Η θερμή υποδοχή των Ουκρανών προσφύγων στην Πολωνία, στη Γερμανία, στην Ιταλία και αλλού δείχνει πως ναι. **Α**

Ο Μάνος Ματσαγγάνης είναι καθηγητής στο Πολυτεχνείο του Μιλάνου.

Τώρα βρίσκεις άκρη και διαδικτυακά!

Για ασφαλιστικά, εργασιακά και κοινωνικά θέματα

ΕΦΚΑ | ΟΑΕΔ | ΟΠΕΚΑ | ΣΕΠΕ | Υπηρεσίες Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Το ολοκαίνουργιο **1555.gov.gr** προσφέρει μια νέα εμπειρία ολοκληρωμένης και φιλικής εξυπηρέτησης. Εδώ ενημερώνεστε για όλα τα θέματα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, συνδέεστε άμεσα με τις ηλεκτρονικές του υπηρεσίες και υποβάλλετε ηλεκτρονικά ερώτημα («ticket») για το θέμα που σας ενδιαφέρει. Μπείτε στο 1555.gov.gr και εξυπηρετηθείτε γρήγορα, έγκυρα και απλά!

1555.gov.gr

1555

Μία γραμμή, για τα βασικά άκρα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εργασίας
και Κοινωνικών Υποθέσεων

Κάθε εβδομάδα αυτές είναι ιστορίες που θέλουμε να ακούμε

1

ΜΠΟΥΚΛΑ 99

ΜΕ ΤΗΝ ΝΕΦΕΛΗ ΜΕΓΚ
Ένα podcast που σχολιάζει την επικαιρότητα σε πρώτο και τελευταίο βαθμό

2

ΜΥΘΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΜΕ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΥΡΙΑΝΟ
Τα podcast's που μας θυρίζουν πίσω τον χρόνο. Συναντήσεις και συνομιλίες με τα πρόσωπα που έγραψαν τον μύθο της σύγχρονης Ελλάδας.

3

MARKETING & BUSINESS TIPS

ΜΕ ΤΟΝ ΘΕΜΗ ΣΑΡΑΝΤΑΕΝΑ
Podcasts που φιλοδοξούν να σας εμπνεύσουν επιχειρηματικά, να σας δώσουν ιδέες, συμβουλές, τρελλομάρια για να γίνει τα καλύτερα επάγγελματίες.

Ακολουθήστε τα podcast μας στο Spotify, Apple, Google play music

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

27 διαφορετικές ένοπλες διενέξεις υπήρξαν στον πλανήτη στα τέλη του 2021.

6 εξ αυτών αφορούσαν εδαφικές αμφισβητήσεις.

6 εμφύλιοι πόλεμοι συνεχίζονταν.

3 διενέξεις συνεχίζονται μεταξύ κρατών, χωρίς να υπάρχει πόλεμος.

5 χώρες μαστίζονται από βία εξαιτίας πολιτικής αστάθειας.

3 χώρες βρίσκονται υπό καθεστώς διεθνούς τρομοκρατίας.

3 χώρες υποφέρουν εξαιτίας δογματικών εκθροισμών.

1 χώρα υποφέρει εξαιτίας της βίας που προκαλούν οι εγκληματικές οργανώσεις (Μεξικό). 89 Μεξικανοί πολιτικοί δολοφονήθηκαν κατά την τελευταία προεκλογική περίοδο.

80% της βίας συμβαίνει σε χώρες της Αφρικής και της Ασίας.

70.000 δολάρια αμοιβή για κάθε πληροφορία που θα βοηθήσει στον εντοπισμό του μανιακού δολοφόνου που σκοτώνει αστέγους προσφέρουν οι δήμαρχοι της Νέας Υόρκης και της Ουάσινγκτον.

2 άνθρωποι εντοπίστηκαν νεκροί και 3 τραυματίστηκαν σοβαρά.

50% των εισαγωγών και εξαγωγών της Ουκρανίας προέρχονται ή καταλήγουν στην Κίνα. Εννοείται ότι πρόκειται για τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της χώρας, όπως συμβαίνει και με τις περισσότερες χώρες του πλανήτη.

15% της παγκόσμιας παραγωγής σιτηρών προέρχεται από την Ουκρανία, γεγονός που καθιστά βάσιμους τους φόβους για επισιτιστική κρίση, προσεχώς.

6,01% απώλειες σημειώνει το αργό

2.357 άμαχοι κάτοικοι της Μαριούπολης είχαν χάσει τη ζωή τους μέχρι την περασμένη Τρίτη, σύμφωνα με τη δημοτική αρχή της πόλης.

46 παιδιά έχουν χάσει τη ζωή τους από την αρχή του πολέμου μέχρι τη Δευτέρα, σύμφωνα με τον ιστότοπο statista.

9 ετών είναι -σύμφωνα με αναφορές του Τύπου- το κοριτσάκι από την Ουκρανία στη φωτογραφία που κάνει τον γύρο του κόσμου. Το κορίτσι κρατά όπλο ενώ έχει ένα γλειφι-

τζούρι στο στόμα και extentions-κοτσιδάκια, στα χρώματα της σημαίας της Ουκρανίας. Η φωτογραφία είχε τραβηχτεί στις 24 Φεβρουαρίου, πριν από τη ρωσική εισβολή.

2,5 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν βρεθεί σε καθεστώς πρόσφυγα από την αρχή του πολέμου στην Ουκρανία, σύμφωνα με την Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες. 44 εκατομμύρια είναι ο πληθυσμός της Ουκρανίας, σύμφωνα με την απογραφή του 2020.

με απόχνη...

7 ημέρες παραμένει «ζωντανή» (και λοιμογόνος) η μετάλλαξη Όμικρον, σύμφωνα με ερευνητές της Σχολής Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου του Χονγκ Κονγκ. Ο «κρωνοϊός classic» ζούσε μόλις 4 ημέρες.

11,3 μονάδες μπροστά από τον ΣΥΡΙΖΑ βρίσκεται η ΝΔ, σύμφωνα με δημοσκόπηση της Marc. «Είστε ήδη δεύτερο κόμμα - Κάντε εκλογές τώρα - Αυτρώστε τον λαό από την ανικανότητά σας», δήλωσε πρόσφατα στη Βουλή ο Αλέξης Τσίπρας.

32,5% λαμβάνει η ΝΔ στην πρόθεση ψήφου, έναντι 31,5% στην προηγούμενη μέτρηση.

21,2% λαμβάνει ο ΣΥΡΙΖΑ έναντι 21% στην προηγούμενη μέτρηση της Marc.

25,1% των πολιτών προτιμούν αυτοδύναμη κυβέρνηση ΝΔ.

14,6% προτιμούν κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΚΙΝΑΛ.

13,4% προτιμούν κυβέρνηση ΝΔ-ΚΙΝΑΛ.

12,1% προτιμούν αυτοδύναμη κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ.

11 μονάδες διαφορά κατέγραψε η εταιρεία Abacus την περασμένη εβδομάδα. Παρότι η διαφορά ήταν μικρότερη από της Marc, ο Ν. Ηλιόπουλος έστειλε επιστολή στον Alpha με την οποία ζητά τα αστάθμητα δεδομένα της έρευνας. Το ίδιο είχε κάνει και στις 26 Ιανουαρίου, αλλά είχε λάβει, και τότε, αρνητική απάντηση.

15% έως 18% έδειξε η τελευταία μέτρηση της Abacus για το ΚΙΝΑΛ. Με τον ΣΥΡΙΖΑ στο 22% με 25%, είναι λογικό να υπάρχει ένας εκνευρισμός...

200-300 ευρώ αναμένεται να λάβουν περισσότεροι από 1 εκατομμύριο πολίτες με την «επιταγή ακριβείας» που αναμένεται να ανακοινώσει ο πρωθυπουργός την ώρα που θα τυπώνονται αυτές οι σελίδες. Ακόμη και στη ΝΔ υπάρχουν αντιδράσεις για την «επιδοματική πολιτική» που εφαρμόζει η κυβέρνηση, καθώς δεν αγγίζει καθόλου τα μεσαία στρώματα. Τα οποία, ως γνωστόν, τιμωρούν στην κάλπη.

74,5% θετικές γνώμες συγκεντρώνει ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας, σύμφωνα με δημοσκόπηση της GPO. Στους 22,9%, που έχουν αρνητική γνώμη, υπάρχει πιθανότητα και «σύντροφοί» του, που δεν καλοβλέπουν τη δημοφιλία του.

61% αρνητικές γνώμες συγκεντρώνει η Νίκη Κεραμέως και 60,2% ο Άδωνις Γεωργιάδης. Φαίνεται ότι οι μεταρρυθμίσεις δεν αρέσουν στο συντηρητικό κομμάτι της κοινωνίας, το οποίο ωστόσο αυτοπροσδιορίζεται ως προοδευτικό.

VERBA VOLANT

ΠΑΟΥΛΟ ΚΟΕΛΙΟ

«Η ουκρανική κρίση είναι μια βολική δικαιολογία για τη ρωσοφοβία».

Ελπίζω ότι η κυδαίνα φράση του (την ώρα που οι Ρώσοι βομβαρδίζουν νοσοκομεία και πολυκατοικίες με αμάχους) να αποδειχθεί μια βολική δικαιολογία ώστε τα πονήματά του να τα διαβάσουν μόνο παλαισημερολόγιοι μοναχοί στο Όρος. Α, για να μην το ξεχάσω. Δεν πρόκειται για ουκρανική κρίση αλλά για ρωσική εισβολή.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΟΣΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥ

«Τι νόημα έχει να είσαι του Χάρβαρντ και να είσαι μαλάκας;»

Καίριο το ερώτημα. Ίσως όμως να αξίζει ένας έπαινος, έστω για την προσπάθεια να μη μείνεις απλός μαλάκας, χωρίς να προσπαθήσεις ποτέ για κάτι διαφορετικό. Όπως οι σπουδές σε ένα κορυφαίο πανεπιστήμιο.

ΝΑΤΑΣΣΑ ΜΠΟΦΙΛΟΥ

«Γεια σας, αδέρφια. Είμαστε με τον άνθρωπο».

Επιτέλους! Η δημοφιλής «κοπελιά» ξεκαθάρισε τη θέση της. Τα λόγια της μπορεί να μοιάζουν κούφια, τώρα που «άνθρωπος πολεμάει άνθρωπο». Θα είναι όμως προφητικά όταν ο πλανήτης δεχθεί επίθεση από ούφο.

ΓΙΑΝΗΣ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ

«Μέσα από το πρίσμα 12 κλιπς του Star Trek, παρουσιάζουμε με τον Μιθριδάτη πολιτικές-φιλοσοφικές-οικονομικές πτυχές του ελευθεριακού κομμουνισμού στον πυρήνα του Star Trek». Μένοντας στον χώρο των ούφο, ανεχθήκαμε τις δεκάδες πορνό-παρωδίες της αγαπημένης μας σειράς στα 80s. Ως εδώ όμως. Το να μας λέει ο «με ένα ν» ότι το καπιταλιστικό εντερπράιζ των παιδικών μας χρόνων ήταν μια διαπλανητική κομμούνα πάει πολύ. Από μένα είναι όχι.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

«Θα κάνουμε κατάληψη στη ΛΑΡΚΟ και ας στεϊλουν και Rafale».

Ο πρόεδρος του σωματίου εργαζομένων ΛΑΡΚΟ Λάρυμνας, παίζει τα ρέστα του. Τα ρέστα από τις ζημιές άνω των 250 εκατ. ευρώ που δημιούργησε την τελευταία πενταετία ή τα ρέστα από τα σχεδόν 1 δισ. ευρώ χρέη που έχει προς τους προμηθευτές της και το Δημόσιο. Έστω τα ρέστα από τον μισθό 5.880 ευρώ που λάμβανε ο υψηλότερα αμειβόμενος εργαζόμενός της, την ώρα που η εταιρεία παρήγε τις τερατώδεις ζημιές.

Το πρόγραμμα EQUALL παρουσιάστηκε σε εκδήλωση ιασηγορίας που διοργάνωσε η Τράπεζα Πειραιώς στις 8 Μάρτιου (Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας) στους κύριους τοιχογραφιστές Αρκάδιου του Πολιτιστικού Ιδρύματος του Ομίλου Πειραιώς (ΠΟΙΠ). Το πρόγραμμα παρουσίασαν ο Πρόεδρος της Τράπεζας κ. Γιώργος Κωνσταντίνου και ο Διευθυντής Στρατηγικής κ. Χρήστος Παπαδόπουλος. Στη συνέχεια, η εκδήλωση μίλησε η Πρόεδρος του Πανεπιστημίου, καθηγήτρια Ιστορίας και Σύγχρονης Ιστορίας και Τηλεπικοινωνιών Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας και Κριτική Κοινωνία, Ακαδημαϊκή Ομάδα με θέμα τη γυναίκα και επιχειρηματικότητα, τη διακρίνεται των γυναικών, και τη διακρίνεται στην οποία συμμετείχαν η κ. Μαργαρίτα Κουλούρη, Co-Founder του Café Feminitivo, CEO της COFECO'SA, Principal του WSPC Coffee School, η κ. Ελπίδα Κόκοινα, Founder & CEO της ΜΚΟ Μεκκίνα και η κ. Καλλιόπη Αλμπέρτα, CEO της Ecolux που μεταφέρει προσωπικές εμπειρίες από την εκπαιδευτική και επαγγελματική τους διαδρομή στην εξέλιξη της Εταιρείας, της Πολιτισμικής και της Κοινωνικής Κοινωνίας και Κοινωνικής Προσφοράς. (Στη φωτογραφία από αριστερά: Χρ. Κουλούρη, Αρκ. Κουλούρη, Χ. Αλμπέρτα, Ε. Κόκοινα)

Με όραμα μία κοινωνία ισότιμων ανθρώπων

Το πρωτοποριακό πρόγραμμα **EQUALL** της **Τράπεζας Πειραιώς** που έχει στόχο την ενίσχυση των γυναικών και της νέας γενιάς

Με την ισότητα μεταξύ των ανθρώπων, ασχέτως φύλου, φυλής, θρησκευτικού προσανατολισμού, σεξουαλικής ταυτότητας κ.λπ. παρότι με μεγάλη πρόοδο που έχει γίνει, παραμένει ακόμη ζητούμενο. Θεσμικοί φορείς, οργανώσεις και εταιρείες απ' όλο τον κόσμο πρωτοστατούν στην προσπάθεια διαμόρφωσης μιας κοινωνίας χωρίς έμφυλο βίαια, χωρίς στερεότυπα, με πρόσβαση για όλους/ες στην εκπαίδευση, με προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη χωρίς εμπόδια, με ίσες ευκαιρίες.

Εμφάνιστικός στόχος, μεταξύ των **17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ**, είναι ο **Στόχος 5: Ισότητα των Φύλων** που αναφέρει «Η ισότητα των φύλων δεν αποτελεί μόνο ένα θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα, αλλά και απαραίτητο θεμέλιο για έναν ειρηνικό, βιώσιμο και με ευημερία κόσμο». Την ίδια ώρα, συγκεκριμένους στόχους για μια Ευρώπη χωρίς διακρίσεις και ανισότητες μέχρι το 2025 έχει θέσει και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η πρωτοβουλία της Τράπεζας Πειραιώς με το πρόγραμμα EQUALL

Στις 8 Μαρτίου, ανήμερα της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας, με μέτρο με υψηλό συμβολισμό για τα δικαιώματα των γυναικών, η Τράπεζα Πειραιώς ανακοίνωσε την έναρξη του προγράμματος EQUALL, με στόχο τη διαμόρφωση μιας κοινωνίας ισότιμων ανθρώπων. Με επίκεντρο τις γυναίκες αλλά και τη νέα γενιά, το πρόγραμμα EQUALL αποτελείται από τρεις δράσεις με διαφορετική στόχευση καθένα. Συγκεκριμένα περιλαμβάνει τις δράσεις:

- Women Founders and Makers:** Απευθύνεται σε γυναίκες που έχουν δημιουργήσει ή επιθυμούν να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση
- Women Back to Work:** Απευθύνεται σε γυναίκες που απείχαν από την αγορά εργασίας και επιθυμούν να επιστρέψουν

και τους εκπαιδευτικούς τους υποβιβάζουν. Παράλληλα, σκόπός του Tipping Point είναι η ενδυνάμωση κληιάων μεθόδων σε περιοχές με υψηλό ποσοστό ανεργίας και απομονωμένα νησιά και χωριά, ώστε με τη βοήθεια της τεχνολογίας να συνδεθούν με άλλους μεντόρες, προκειμένου να πάρουν πιο συνολικά ολοκληρωμένες αποφάσεις για το επαγγελματικό και το ακαδημαϊκό τους μέλλον.

Profession Has no Gender: Απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες δημοτικών, γυμνασίων και λύκειων σε όλη την Ελλάδα, με στόχο να παροτρυνθεί η νέα γενιά να ακολουθήσει την ακαδημαϊκή και επαγγελματική πορεία που επιθυμεί, ανεξαρτήτως φύλου. Πρόκειται για ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, στο πλαίσιο του οποίου μαθητικές ομάδες από δημόσια σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανά την Ελλάδα, έρχονται σε επαφή με μεντόρες που δραστηριοποιούνται σε επαγγέλματα που είναι στερεοτυπικά ανυποστηρίξιμα με το άλλο φύλο.

Στόχος των δράσεων είναι:

- Να υποστηρίξουν τις γυναίκες να διεκδικήσουν τη θέση που ανταποκρίνεται στην αξία και τις δυνατότητές τους
- Να ενισχύσουν την ισότητα πρόσβασης στην απασχόληση, την επιχειρηματική δραστηριότητα και τους πόρους
- Να ευαισθητοποιήσουν τις νέες γενιές, όσον αφορά στην επιλογή επαγγέλματος σε σχέση με τα κοινωνικά στερεότυπα.

Οι δηλώσεις συμμετοχής για τον Το κύκλο Εξέκλειστων στις 8 Μαρτίου και ολοκληρώνονται στις 22 Μαρτίου 2022, ενώ οι δράσεις του προγράμματος EQUALL αναδίδονται και υλοποιούνται σε συνεργασία με τους **100mentors** και το **Tipping Point**.

Οι 100mentors έχουν αναπτύξει μια προηγμένης τεχνολογίας εφαρμογή upskilling και reskilling και αποστέλλουν είναι η πιο ισχυρή πρόσβαση στη μάθηση και η διερεύνηση των ενδιαφερόντων των ανθρώπων, ανεξάρτητα από το οικονομικό

Σε άλλες τις δράσεις του προγράμματος EQUALL θα συμμετέχουν και στελέχη της Τράπεζας Πειραιώς, ως μεντόρες, συμβάλλοντας ενεργά στη δημιουργία ακόμα μεγαλύτερης προστιθέμενης αξίας για την κοινωνία. Αντιστοίχως πρωτοβουλίες αναλαμβάνει η Τράπεζα Πειραιώς και στα εσωτερικά της με στόχο τη διαμόρφωση ενός εργασιακού περιβάλλοντος σεβασμού, ασφάλειας και ίσων ευκαιριών για όλες και όλους.

Τα τελευταία χρόνια η Τράπεζα Πειραιώς υλοποιεί αισθηματικά συγκεκριμένες δράσεις για την υιοθέτηση των **Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών** και ενσωματώνει τις Αρκές Υπεύθυνης Τραπεζικής στις λειτουργίες και τις δραστηριότητές της, υλοποιώντας παράλληλα μια πολυδιάστατη στρατηγική **Εταιρικής και Κοινωνικής Υπευθυνότητας**, με στόχους που συνδέονται άμεσα με τις αναπτυξιακές και κοινωνικές ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας. Στο ίδιο πλαίσιο η Τράπεζα Πειραιώς, πρώτη μεταξύ των ελληνικών τραπεζών, υπέγραψε τις **Αρκές Ενδυνάμωσης των Γυναικών του UN Global Compact** και του **UN Women** αναλαμβάνοντας έτσι συγκεκριμένες δεσμεύσεις για την εφαρμογή του κατάλληλου πλαισίου που θα ενισχύσει και θα προωθήσει την **Ισότητα των Φύλων**. Επιπλέον, συμπεριλήφθηκε μεταξύ των 418 εταιρειών από 45 χώρες και πύργους που εντάχθηκαν στην Δέσμη Gender Equality της Bloomberg για το 2022. Προωθείται για έναν σημαντικό δείκτη που καταγράφει τις επιδόσεις των εταιρειών που έχουν δεσμευτεί στη διαφάνεια των στοιχείων που παρέχουν για την ολιστική τους σε θέματα ισότητας των Φύλων.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

LARSEN

Ένας παγετώνας στη Στέγη

Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΙΡΜΠΛΗ
Φωτό: ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

Είστε έτοιμοι για ένα νυχτερινό πάρτι; Ένα πάρτι με παράξενα νυχτερινά πλάσματα που προσπαθούν να βρουν το ένα το άλλο, που έρχονται, φεύγουν, βρίσκονται, χάνονται, ίσως πεθαίνουν. Στη σκηνή του Théâtre des Abbesses στη Μονμάρτηρ αυτό που είδαμε, που θα δείτε στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση από 30 Μαρτίου έως 3 Απριλίου, είναι τόσο απατηλά απλό που μας υπνωτίζει. Μια άσκηση για το πώς το ελάχιστο μπορεί να κρύβει το τεράστιο, πώς μια ανεπαίσθητη αλλαγή θέσης, ήχου ή φωτός μπορεί να αλλάξει εντελώς την αντίληψή μας για την πραγματικότητα. Όλη η δουλειά του Χρήστου Παπαδόπουλου είναι βασισμένη σε αυτή την αναζήτηση, στο πώς η επανάληψη μετατρέπει την κίνηση σε κατάσταση. Μια επίμονη έρευνα για τις ρυθμικές, ανεπαίσθητες, μη ανιχνεύσιμες εναλλαγές της κίνησης που όμως μπορούν να προκαλέσουν τόσο ουσιαστικούς μετασχηματισμούς, όπως αυτούς που προκαλούν τα φυσικά φαινόμενα. Αλλά και πώς μια κοινότητα ατόμων συνεργάζεται για την επιβίωσή της, μεταφορικά ή κυριολεκτικά.

Τον Νοέμβριο στο Παρίσι χιόνιζε. Έξω από το θέατρο, Γάλλοι θεατρόφιλοι μαζεμένοι σε πηγαδάκια συζητούσαν για την παράσταση αψηφώντας το τσουκτερό κρύο. Η φήμη για τις προηγούμενες sold-out παραστάσεις του βραβευμένου Έλληνα χορογράφου στις μεγάλες πρωτεύουσες της Ευρώπης τούς έχει φέρει ως εδώ. Το «Larsen C», η νέα χορογραφική δουλειά του, μια παραγωγή της Στέγης που περιodeύει στην Ευρώπη, έχει χαρακτηριστεί από τον ευρωπαϊκό Τύπο συναρπαστικό, ποιητικό, μοναδική εμπειρία, ένας σχεδόν άπιαστος χορός που αιχμαλωτίζει και συγχρόνως απελευθερώνει το βλέμμα. «Ένα όνομα κυκλοφορεί, επαινείται για την τόλμη του και για τη μιμιμαλιστική αλλά εκπληκτική του δεξιότητα, για τους ερμηνευτές του. Μια αποκάλυψη. Είναι Έλληνας», αναφέρει το βελγικό «Le Vif».

Larsen C: Ο επιστημονικός όρος ενός παγετώνα, τεράστιου ακινητοποιημένου όγκου νερού, ηλικίας 10.000 ετών, που βρίσκεται στην Ανταρκτική και κινείται τόσο αργά, ώστε αυτή η κίνησή του δεν συλλαμβάνεται καν από τις ανθρώπινες αισθήσεις.

Ένα μαύρο σκηνικό: Μια ομάδα χορευτών αλλάζει συνεχώς θέσεις, κινήσεις, ρυθμό, στιλ. Χορεύουν, όπως ένας παγετώνας. Δέσμες φωτός «κόβουν» τα σώματα δημιουργώντας μας την παραίσθηση ότι βλέπουμε κατακερματισμένους θώρακες που χορεύουν. Όλα αλλάζουν, δεν υπάρχουν βεβαιότητες. Το τέλος ανοίγει σε κάτι μεγαλύτερο από τον άνθρωπο, με έναν τρόπο έχει να κάνει με πόσο κοντά ή μακριά το βλέπεις.

«Ηθελα να δώσω έναν τίτλο που να αφορά τη δημιουργική διαδικασία», μου εξηγεί αργότερα, σε ένα από αυτά τα μικρά θορυβώδη παρισινά καφέ. «Η έννοια του παγόβουνου ήταν από την αρχή μέσα στην πρόβα, σημείο αναφοράς μας συνεχώς. Πώς όταν βλέπεις ένα παγόβουνο, αυτό που βλέπεις είναι ένα ελάχιστο τμήμα αυτού του όγκου που διαρκώς μεταμορφώνεται κι από κάτω υπάρχει ένας τεράστιος όγκος που τον νιώθεις, αλλά δεν τον βλέπεις, ένα τεράστιο σύστημα ατελείωτης κίνησης και βαθύτητας. Έδινε εικόνες στους χορευτές μου για να βρούμε το κινησιολογικό, ήθελα η κίνηση να έχει τόσο βάθος και η φαντασία να είναι τόσο πλούσια αλλά και τεράστια. Διαβάζοντας, ανακάλυψα την Τράπεζα Πάγου, την προέκταση του παγετώνα στη θάλασσα, το σημείο που χύνεται στον ωκεανό και που δημιουργεί αυτή την τεράστια έρημο πάγου που ναι μεν επιπλέει, πλην όμως δεν μετακινείται, και όλο αυτό ήταν κοντά →

C

στην έρευνά μου γιατί είναι μια μεταβατική οντότητα μεταξύ ενός παγετώνα και του παγόβουνου. Άρχισα να μελετώ το φαινόμενο, και αυτή η περιβαλλοντολογική διάσταση επίσης με αφορά, γιατί η φύση είναι για μένα πηγή έμπνευσης».

Δεν έχει σημασία ίσως, αλλά θα σας το πω, είναι τόσο ζεστός, άμεσος, απλός, που τον αγαπάς χωρίς καν να τον ξέρεις. Είναι αυτή η φευγαλέα εντύπωση που μου δημιουργούν οι κινήσεις των χεριών του, τα λόγια του, ο τρόπος που μιλάει για τη μητέρα του, για τη ζωή του, καθώς τον παρατηρώ να τρώει ελάχιστα από αυτό που έχει παραγγείλει και να εξηγεί την ουσία της δουλειάς του.

«Είμαι ένα παιδί της αγροτιάς και της επαρχίας. Η μητέρα μου είχε μια βιοτεχνία ζυμαρικών στη Νεμέα, έφτιαχνε παραδοσιακά ζυμαρικά και τη βοηθούσα με τις αδελφές μου. Τα καλοκαίρια πήγαινα και βοηθούσα τον παππού μου στα αμπέλια. Στην Αθήνα μετακομίσαμε οικογενειακά στις τελευταίες τάξεις του σχολείου. Τελείωσα το λύκειο, έδωσα εξετάσεις και πέρασα στο Πάντειο, Πολιτικές Επιστήμες. Δεν ήμουν από τα παιδιά που ήθελαν να κάνουν από μικρά χορό, δεν ήξερα τίποτα. Το θέατρο μπήκε τυχαία στη ζωή μου. Κάποια στιγμή, πήρα μέρος σε μια ερασιτεχνική θεατρική ομάδα, άρχισε να μου αρέσει, και είπα γιατί όχι, θα δώσω εξετάσεις στο Εθνικό. Γενικά τις αποφάσεις στη ζωή μου τις παίρνω πάρα πολύ γρήγορα και απλά. Ήμουν εντελώς απροετοίμαστος, είχα μάλλον άγνοια κινδύνου, γι' αυτό δεν είχα καθόλου άγχος. Σκεφτόμουν "θα πάω έτσι και του χρόνου, θα είμαι σοβαρός, θα μελετήσω και θα περάσω"! Πήγα λοιπόν, έκανα τα δικά μου και πέρασα στη Δραματική Σχολή. Μέσα από το Εθνικό άρχισα να κάνω χορό, και έτσι πήρα την απόφαση ότι το επόμενο μου βήμα θα είναι ο χορός. Όταν το είπα στη μητέρα —οι γονείς μου είναι χωρισμένοι— μου είπε "είσαι σίγουρος, αν είσαι κάν' το". Η μητέρα μου είναι φανταστικός άνθρωπος, μου έδινε πάντα χώρο και της τα οφείλω όλα. Έδωσα εξετάσεις στη σχολή στην SNDO (School for New Dance Development) στο Άμστερνταμ και πέρασα. Σπούδασα χορό και χορογραφία.

Ο Γιάννης Παπαδόπουλος έχει παρουσιάσει τις προσωπικές δουλειές «De Perdidos», «Gandau» και «Counter Reset» (Melkweg Theater Amsterdam). Ως χορευτής έχει συνεργαστεί με τους Δημήτρη Παπαϊωάννου, Φώτη Νικολάου, Μαριέλλα Νέστορα, Alexandra Waierstall - Noema Dance Company, Kirstin Andersen WEGO Company, Robert Stein, Ria Higler. Ως χορογράφος έχει συνεργαστεί στο θέατρο με τους Θωμά Μοσχόπουλο, Γιάννη Καλαβριανό, Γιάννη Κακλέα, Βασίλη Νικολαΐδη, Βασίλη Μαυρογεωργίου, Κώστα Γάκν. Ήταν μέλος της ομάδας των Τελετών Εναρξης και Λήξης των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας (2004) και των Ευρωπαϊκών Αγώνων 2015 στο Μπακού.

«Το 2003, που τελειώνω τη σχολή, έρχεται πρόταση να είμαι στη χορογραφική ομάδα των Ολυμπιακών του 2004. Ήξερα τον Φώτη Νικολάου, που ήταν στην Ομάδα Εδάφους και συνεργάτης χορογράφος, και μεσολάβησε. Η πτυχιακή μου άλλωστε αφορούσε τους Ολυμπιακούς, πώς μπορείς να πάρεις αναγνωρισμένα έργα τέχνης και να τους δώσεις κίνηση. Έτσι γύρισα από την Ολλανδία κατευθείαν στην Ελλάδα και μπήκα στην ομάδα. Χορογράφος ήταν η Αγγελική Στελλάτου και υπήρχε μια χορογραφική ομάδα 15 άτομα. Φοβερή εμπειρία. Όπως φοβερή

εμπειρία ήταν και το Μπακού. Μας είχαν καλέσει για τους Ευρωπαϊκούς Αγώνες. Μείναμε 7 μήνες. Ήταν δύσκολο γιατί ήταν μια εντελώς διαφορετική κουλτούρα που έπρεπε να αντιμετωπίσουμε με σεβασμό, με διάβασμα, με κατανόηση, να καταλάβουμε ποιο είναι το πολύτιμο πετράδι του πολιτισμού τους και να το αποδώσουμε.

Το χορογραφικό του ντεμπούτο έγινε το 2014 με το «Elvedon», μια χοροθεατρική παράσταση για έξι χορευτές βασισμένη στο μυθιστόρημα της Βιρτζίνια Γουλφ «Τα κύματα», που παρουσιάστηκε στο Θέατρο Πόρτα.

«Όταν γύρισα στην Ελλάδα έκανα χορογραφίες για το θέατρο, την Επίδαυρο, συγχρόνως χόρευα με τον Παπαϊωάννου και άλλους. Είχα όμως μια ανασφάλεια, μια αναποφασιστικότητα, σκεφτόμουν τι έχεις να πεις εσύ, αλλά από μέσα μου με έτρωγε, δεν μου έφτανε όλο αυτό. Από μικρός έβαζα τις αδελφές μου και τις χορογράφουσα, σαν παιχνίδι, αλλά δεν πίστευα ότι θα μπορούσε να γίνει δουλειά. Πώς ξεκίνησα; Κάποια στιγμή, ο Θωμάς Μοσχόπουλος, που συνεργαζόμασταν, ήθελε να βάλει στο θέατρο Πόρτα χορό και μου ζήτησε να κάνω κάτι καινούριο. Το 2014 ανέβηκε το "Elvedon", έργο βασισμένο στα "Τα κύματα" της Βιρτζίνια Γουλφ. Πήγε πολύ καλά, και ο Μοσχόπουλος μου πρότεινε να κάνω κι άλλη δουλειά. Έκανα το "Opus". Με την Αμάλια Μπένετ δημιουργήσαμε το νομικό πλαίσιο μιας ομάδας χορού, μετά όμως δεν ήθελε να συνεχίσει, οπότε έμεινα εγώ με την ομάδα».

Το «Elvedon» άρεσε, επαναλήφθηκε και την επόμενη χρονιά, ενώ υπήρξε η πρώτη επιλογή του πανευρωπαϊκού δικτύου Aerowaves 16 Dance Across Europe (ένα πρωτοποριακό δίκτυο επαγγελματιών χορού που ξεκίνησε το 1996 που ανακαλύπτει, βραβεύει και προωθεί ανερχόμενους Ευρωπαίους καλλιτέχνες χορού) και στη συνέχεια παρουσιάστηκε με μεγάλη επιτυχία στο Παρίσι (Théâtre de la Ville και La Briqueterie), στο Άμστερνταμ και σε άλλες ευρωπαϊκές σκηνές. Ακολούθησε το «Opus», που επίσης διακρίθηκε, επελέγη από το Aerowaves 18, ενώ τον Μάρτιο του 2018 ξεκίνησε η διεθνής περιοδεία του. «Η επιτυχία δεν ήρθε εύκολα», σχολιάζει για τις διακρίσεις στο Aerowaves. «Πήραμε την πρώτη θέση με κόπο, μπορεί γίνεται μετά επικοινωνιακά εύκολο, αλλά όσο διακρίνεσαι, τόσο πιο αυστηρά κρίνουν». Το 2018 έρχεται το «ION» [ανάθεση της Στέγης του Ιδρύματος Ωνάση, σε συμπαραγωγή του Théâtre de la Ville (Παρίσι) και του Le Lieu Unique (Εθνική Σκηνή της Ναυτί)]. Την καμπάνια του οποίου αναλαμβάνει ο διάσημος φωτογράφος Nick Knight και το οποίο επίσης είχε μια πολύ επιτυχημένη περιοδεία στην Ευρώπη. Και τώρα το «Larsen C»...

«Αυτό που προσπαθώ να κάνω και στο "Larsen C" και σε όλα μου τα έργα είναι να δημιουργήσω μία οντότητα. Παρατηρούσα στη φύση τον τρόπο που πετούν τα πουλιά. Λέμε τι ωραία που είναι τα σμήνη που βλέπουμε στον ουρανό επειδή καταφέρνουν να συγχρονίζονται λειτουργώντας στο πλαίσιο ενός συστήματος, αλλά εκτός από όμορφος ο συγχρονισμός τους είναι και ένας λειτουργικός τρόπος ο οποίος τους εξασφαλίζει την επιβίωση. Όταν ορμάει ο αετός, εάν δεν κάνουν αυτή την κίνηση θα πεθάνουν. Αν τα μέλη της ομάδας δεν πουν όλα «ναί» στη συνεργασία, δεν θα μπορέσουν να επιβιώσουν. Στη χορογραφία, οι χορευτές είναι διαφορετικοί άνθρωποι που καλούνται να εκτελέσουν το ίδιο πράγμα και ο καθένας το εκτελεί με λίγο διαφορετικό τρόπο, γιατί δεν

είμαστε ρομπότ. Αυτή η μικρή μετατόπιση του καθενός για μένα είναι το κομβικό σημείο της δουλειάς μου. Κάνουμε ατελείωτες ασκήσεις στο πώς μπορεί ο ένας να κοιτάζει σε ένα σημείο και ταυτόχρονα με την περιφερική του όραση να πρέπει να καταλάβει τι κάνει ο διπλάνος του και πώς διαφοροποιείται, ακόμα και ελάχιστα, ας πούμε με μια ανάσα λίγο μεγαλύτερη. Είναι ο διαρκής αγώνας να καταλαβαίνω τι κάνω και τι κάνει ο άλλος και να είμαι σε θέση να πω "ναί" σε αυτό του άλλου. Χωρίς να θέλω να βγάλω ένα συμπέρασμα, ένα μήνυμα ή ένα δίδαγμα, αυτή η λειτουργία για μένα έχει μια κοινωνική και πολιτική διάσταση. Όλη αυτή η διαδικασία με ενδιαφέρει πολύ, το πώς δηλαδή κάτι ασήμαντο, κάτι τόσο φευγαλέο όσο μια εντύπωση ή κάτι μικρό όπως μια διαφορετική ανάσα, αρχίζει να μεγεθύνεται τόσο ώσπου στο τέλος γίνεται έργο. Πώς θα μπορεί μια ασήμαντη αλλαγή της σωματικής κίνησης να μετατραπεί σε κάτι εξαιρετικό.

»Θα σου πω μια ιστορία. Μια φορά οδηγούσα σε ένα βουνό κάπου στην Πελοπόννησο και άκουγα κλασική μουσική. Ξαφνικά μου δημιουργήθηκε η εντύπωση ότι βρισκόμουν σε ένα δάσος στις Άλπεις. Όταν κάποια στιγμή άλλαξα σταθμό και ξεχύθηκε από τα ηχεία ελληνική παραδοσιακή μουσική, αμέσως εξαφανίστηκε η Αυστρία και η Βιέννη και ένιωσα ότι πάω να κάνω Πάσχα στο χωριό με τον παππού μου. Η πραγματικότητα μου άλλαξε εντελώς. Αυτό με έβαλε σε σκέψεις, πώς μια παράμετρος της πραγματικότητας, εδώ η μουσική, ορίζει το πώς βιώνουμε αυτή την πραγματικότητα. Αυτή η εμπειρία άλλαξε όλη μου τη θεώρηση. Άρχισα να σκέφτομαι πώς μπορεί αυτή η μετατόπιση, αυτό που ένιωσα να γίνει σωματικό. Τι σημαίνει να αλλάξει η βεβαιότητα του σώματος, τι συμβαίνει στο μυαλό των ανθρώπων που είχαν ένα ατύχημα και έμειναν παραπληγικοί; Ή πιο απλά πόσο σοκαριστικό είναι όταν μουδιάζει το πόδι σου και δεν μπορείς να το κουνήσεις, που ξαφνικά το νιώθεις σαν να μην είναι δικό σου, σαν να μην είσαι εσύ. Τι σημαίνει ένα σώμα που θέλει να "προτείνει" κάτι και εσύ να πας σε αυτό που προτείνει, όχι γιατί θέλεις, αλλά επειδή τα χέρια σου σε τραβάνε στο άγνωστο, σαν το σώμα σου να μη σου ανήκει. Με τον χορό εξερευνώ την ιδέα αυτή, πώς το σώμα μου ανατρέπει βεβαιότητες όπως μια λειτουργικότητα ή τι σημαίνει να μην είναι λειτουργικό γιατί δεν υπακούει πια...»

Έχουν περάσει σχεδόν 4 μήνες από τη συζήτησή μας και η Ευρώπη μοιάζει να έχει παγώσει. Ο πόλεμος μας έχει μουνδιάσει, νιώθουμε και εμείς σαν να πηγαίνουμε στο άγνωστο, κάπου που δεν θέλουμε να πάμε αλλά δεν μπορούμε να κάνουμε αλλιώς. Σε λίγες μέρες αυτά που διαβάζετε θα ζωντανέψουν στη σκηνή της Στέγης. Η παράσταση στο Παρίσι είχε κάτι ξεχωριστό και για τον Χρήστο Παπαδόπουλο και για μας που τη βλέπαμε μέσα από τα μάτια των ξένων θεατών. Το «Larsen C», που περιοδεύει σε Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Βέλγιο, Ολλανδία, υποστηρίζεται από το πρόγραμμα «Εξωστρέφεια» της Στέγης. Είναι ένα πρόγραμμα που δεν κάνει μόνο γνωστούς νέους ταλαντούχους Έλληνες καλλιτέχνες στο εξωτερικό, αλλά τους φέρνει σε επαφή με τις διεθνείς τάσεις. Χορογράφοι, σκηνοθέτες, μουσικοί, εικαστικοί, επιμελητές, περισσότερες από 70 παραγωγές της Στέγης, έχουν ταξιδέψει όλα αυτά τα χρόνια σε όλο τον κόσμο και έχουν παρουσιάσει τη δουλειά τους σε διεθνή φεστιβάλ και μεγάλους πολιτιστικούς οργανισμούς. Η τέχνη είναι εδώ για να εξερευνά το μέλλον και να ενώνει τους λαούς, τώρα το έχουμε ανάγκη περισσότερο από ποτέ. **A**

ΔΕΝ ΗΜΟΥΝ
ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ
ΠΟΥ ΗΘΕΛΑΝ
ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ
ΑΠΟ ΜΙΚΡΑ
ΧΟΡΟ, ΔΕΝ ΗΞΕΡΑ
ΤΙΠΟΤΑ.
ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΜΠΗΚΕ ΤΥΧΑΙΑ
ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ.

TA NEA PUMA SNEAKERS
ΤΗΣ DUA LIPA
“MAYZE GLOW”

SHE
MOVES
US

Κάν' το όπως η Dua Lipa

Αγαπάμε την **Dua Lipa** για την υπέροχη φωνή της, τα σπαρτόμυλλα στιλ της και τη δυναμική της προσωπικότητα. Τα ίδια και η **PUMA**, που την επέλεξε για **global ambassador** του brand και μέρος της καμπάνιας **SHE MOVES US**. Ως μία από τις σημαντικότερες εκπροσώπους του movement, η Dua Lipa εμπνέει χιλιάδες γυναίκες καθημερινά ώστε να πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους και τις προσδοκίες τους και τις παροτρύνει να προσπαθήσουν με τον δικό τους τρόπο να εξελίξουν την ανισότητα μεταξύ των δύο φύλων. Εμάς μας εμπνέει καθημερινά και με το μοναδικό της στιλ, αφού μπορεί να κάνει μια casual εμφάνιση να σου μείνει αξέχαστη. Τη βλέπεις με το **Mayze Glow** στην καμπάνια και συνειδητοποιείς με πόσους τρόπους μπορείς να φορέσεις ένα statement sneaker, όπως αυτό, οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας. Εμπνευσμένα από την κλασική καλιφορνέζικη κουλτούρα του skate και του surf, κάθε βήμα σε ταξιδεύει σε έναν ειδυλλιακό τόπο, όπου το skate και το surf αποτελούν τρόπο ζωής και διασκέδασης. Από τη δουλειά και το brunch μέχρι τη βροδινή έξοδο, το **Mayze Glow** με το εκθαμβωτικό λευκό χρώμα, το δερμάτινο επάνω μέρος και τις μαργαριταρένιες PUMA λεπτομέρειες είναι σίγουρα ένα παπούτσι που θέλεις στην ντουλάπα σου.

Διαθέσιμο ηλεκτρονικά
στα PUMA stores (Γλυφάδα,
Αγγέλου Μισοζώ 40Α, και
Αθήνα, Εωσγγελιστρίδος 8)
αλλά και σε επιλεγμένα
καταστήματα σε όλη
την Ελλάδα.

Miles Kane

ΕΞΗΓΕΙ ΠΩΣ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ ΤΟ «CHANGE»

Ο INDIE SUPERSTAR ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΟΙΑΖΕΙ ΜΕ ΚΑΝΕΝΑΝ ΑΛΛΟΝ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΗΝ

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ, Φωτό: LAUREN LUXENBERG

E THE SHOW»

N ATHENS VOICE

Γοντευτικά αυθεντικός, ο **Miles Kane**, όταν δεν μοιράζεται τη σκηνή και τις ιδέες του μαζί με τον Alex Turner των Arctic Monkeys στο supergroup The Last Shadow Puppets, διανύει τις δικές του μουσικές διαδρομές. Αφίνο- ντας πίσω του την πλιόλουστη Καλιφόρνια για να επιστρέψει στο βροχερό Λονδίνο, δημιούργησε τον πρώτο μεγάλο pop δίσκο του 2022, ο οποίος προέκυψε ύστερα από μια έντονη περίοδο αυτοστοχασμού τους μήνες της πανδημίας. Χωρίς να λείπουν οι συνήθειες επιρροές του από την κλασική και την glam rock μουσική, στα καινούργια του τραγούδια η μουσική παράδοση της Motown συ- ναντά Northern Soul ήχους, για να αφηγηθεί μουσικές ιστορίες για τις καλές και άσχημες στιγμές, τις ονειροπολήσεις, τους αληθινούς φίλους και τα βαθιά συναισθήματα. Λίγο πριν βρεθεί ξανά στον δρόμο για τη νέα περιοδεία του μίλησε στην ATHENS VOICE.

Ξ Με ποιον τρόπο στήσατε τη διαδικασία ηχο- γράφησης και ενορχήστρωσης;

Λοιπόν, ήταν κάπως απλό. Ήμουν μόνο εγώ στην κιθάρα, ο Dave στο μπάσο, ο Oscar στα ντραμς και ο φίλος μας ο Jual στα πλήκτρα, το ηχογρα- φήσαμε ζωντανά, και μετά ηχογραφήσαμε πρόχειρα τα φωνητικά σε 3 ή 4 κομμάτια. Ύστε- ρα προσπαθήσαμε να μην το παρακάνουμε με πρόσθετους ήχους, προσθέσαμε τα σαξόφωνα και τα πνευστά –αυτό έγινε από τον Jual επίσης– μπήκαν κι αυτά στο layering και στη συνέχεια οι αρμονίες και άλλα, και με αυτό τον τρόπο ακου- γόταν σαν να έχουμε ένα συγκρότημα πνευστών με 12 όργανα. Έτσι, έγινε φανταστική δουλειά και, έχοντας δουλέψει τις αρμονίες και τα φωνη- τικά μαζί, στη συνέχεια συνεργαστήκαμε με μια καταπληκτική τραγουδίστρια που έβαλε όλη την ψυχή της, και αυτό ήταν πραγματικά το κερασάκι στην τούρτα.

Ξ Ποιο τραγούδι σας δυσκόλεψε περισσότε- ρο στο στούντιο και γιατί;

Νομίζω ότι το πιο δύσκολο ίσως –με όρους στιλ– να ήταν το τραγούδι που λέγεται «Coming of Age». Θυμάμαι ότι ήταν λίγο πιο γρήγορο, ίσως λίγο πιο indie ή κάτι τέτοιο – πιστεύω ότι κάπως το κάναμε πιο λιτό, κάτι σαν ταινία του Ντέιβιντ Λιντς, σχεδόν σαν σουρεαλιστικό pop τραγού- δι, τραγούδι κινουμένων σχεδίων –που είναι πιο cool– και σχεδόν λίγο σαν το «Anna» των Beatles, οπότε υποθέτω ότι χρειάστηκε περίπου ένα λε- πτό για να το καταλάβω, αλλά δεν ήταν πολύ ε- πίπινο.

Ξ Πώς σκεφτήκατε τον τίτλο «Change The Show»;

Το «Change The Show» γεννήθηκε ένα πρωί. Ή- μουν στο σπίτι, έπινα καφέ στον καναπέ και έβλε- πα ειδήσεις – ήταν τότε που ο Τραμπ και ο Μπάι- ντεν διαφωνούσαν και, ξέρετε, ήταν η πανδημία και όλα αυτά, έβρεχε έξω, ένιωσα ότι ήταν πολύ καταθλιπτική εποχή και πήρα την ακουστική κι- θάρα και άρχισα να γράφω αυτούς τους στίχους σχετικά με το χτύπημα των κεφαλιών μεταξύ τους, για όσα έμοιαζαν να μην πηγαίνουν προς τη σωστή κατεύθυνση και υπήρχε μια απογο- ήτευση, σχεδόν ακουγόταν σαν μια άσχημη ο- μοιοκαταληξία. Μετά έκλεισα την τηλεόραση, σαν να έλεγα «άλλαξε την εκπομπή», και απλώς φαίνεται σαν αυτός ο στίχος να ήταν ένα είδος ύμνου wo-wo-wo στο ρεφρέν όταν μπήκαμε στο στούντιο, ήταν λίγο σαν Arcade Fire. Έτσι έγινε το πιο υμνητικό τραγούδι σε αυτόν τον δίσκο. Επίσης ήταν το τελευταίο τραγούδι που γράφτη- κε, αλλά και αυτό που χρειαζόμαστε πραγματικά, χρειαζόμαστε μια στιγμή σαν αυτή για να τραγου- δήσω για ένα μεγάλο θέμα.

Ξ Το τραγούδι «Adios Ta-ra Ta-ra» είναι μια από τις πιο συγκινητικές στιγμές αυτού του δίσκου. Ποια είναι η ιστορία πίσω από αυτό;

Το «Adios Ta-ra Ta-ra» ένιωσα ότι ήταν –θέλω να πω ο τρόπος που τελειώνει, οι εικόνες που είχα στο μυαλό μου– σαν να απομακρυνόμουν και αυτό να σβήνει, ένιωσα ότι ήταν ένας τέλειος τρόπος για να τελειώσει ο δίσκος. Είναι σαν μια καρτ ποστάλ σχετική με το πού ήμουν και σαν να έφευγα μακριά. Είναι το μόνο που μπορώ να πω, πραγματικά, δεν ξέρω μεν πού πάω, αλλά γνωρίζω πού φτάνω και στιχουργικά λέει αρκετά αυτή η μελωδία, ο τίτλος που έχει «Ta-ra Ta-ra» είναι σαν να λέμε με έναν τρόπο αντίο ένα εκα- τομμύριο φορές όταν φεύγουμε από κάπου, λέ- με αντίο, αντίο Ta-ra Ta-ra, υποθέτω ότι υπάρχει λίγο χιούμορ στον τίτλο, το οποίο, νομίζω, είναι καλό πράγμα.

Ξ Έχω την αίσθηση ότι πολλοί ήχοι από τις

δεκαετίες του 1950 και του 1960 διατρέχουν αυτό το άλμπουμ. Ποιο είναι το πιο συναρπα- στικό πράγμα που βρίσκετε σε αυτές τις επο- χές και τη μουσική τους;

Δεν ξέρω, ήταν ένα είδος σημείου αναφοράς για μένα, σίγουρα με επηρέασε πολύ, υπάρχει κά- τι σε αυτό το στιλ των τραγουδιών που αγαπώ πραγματικά και στον ήχο τους. Είναι απλά σαν ζωντανά όργανα, και υποθέτω έτσι κάπως έχουν καθιερωθεί στις μέρες μας, κάπως ρετρό – στο μυαλό μου είναι απλώς μια βασική μορφή δημι- ουργίας μουσικής, κάποια σπουδαία τέχνη που βγαίνει από εκείνη την εποχή, υπήρχαν κιθαρί- στες όπως ο Link Wray ή τραγουδιστές soul ό- πως η Diana Ross, τόσο πολύ εξαιρετικό υλικό να δανειστεί κανείς, σίγουρα είναι εκεί που νιώθω άνετα.

Ξ Συναντηθήκατε ξανά καλλιτεχνικά με την Corinne Bailey Rae για το τραγούδι «Nothing's Ever Gonna Be Good Enough». Ποια ήταν η πρόκληση για αυτό το ντουέτο; Τι έφερε η Corinne Bailey Rae στο τραγούδι;

Στέλναμε ο ένας στον άλλο μουσική για περι- που έναν χρόνο πέρα-δώθε, με demos και ιδέες, και το τραγούδι «Nothing's Ever Gonna Be Good Enough» της είχε κολλήσει, οπότε μου είπε «Δεν μπορώ να βγάλω αυτό το τραγούδι από το μυαλό μου, τα παιδιά το παίζουν συνέχεια και χορεύουν τριγύρω», θέλαμε να πούμε μια ιστορία και νομί- ζω ότι και οι δύο το πετύχαμε. Είναι μια φανταστι- κή μελωδία και μπορούμε να κοιτάζουμε ο ένας τον άλλον όταν τραγουδάμε, μπορούμε να παί- ζουμε ο ένας με τον άλλον, οπότε το να παίξουμε ζωντανά, να βρεθούμε μαζί, ήταν φανταστικό και το να το μοιραστούμε πιο πολύ θα είναι σαν ένα όνειρο που έγινε πραγματικότητα.

Ξ Έχετε ζήσει στο Λονδίνο και στο Λος Άντζε- λες. Τι διαφορές εντοπίζετε ανάμεσα στις δύο πόλεις; Τι σας αρέσει περισσότερο στην κάθε μία; Και πώς σας επηρέασαν ως καλλιτέχνη;

Και οι δύο πόλεις είναι υπέροχες, είναι διαφο- ρετικοί κόσμοι από πολλές απόψεις, και οι δύο έχουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, αλ- λά το μόνο που μπορώ να πω είναι ότι εδώ όπου βρίσκομαι αυτή τη στιγμή και μένω, η νοοτροπία που μου έχει χαρίσει με κάνει να νιώθω λίγο πιο δημιουργικά. Δεν ξέρω αν αυτό θα αλλάξει, αλ- λά, όπως είναι αυτό το διάστημα, όλα είναι καλά.

Ξ Παίζετε κιθάρα, μπάσο, σαξόφωνο και πιά- νο. Υπάρχει κάποιο μουσικό όργανο που σας αρέσει πολύ και γιατί;

Ναι, σας ευχαριστώ πάρα πολύ, αλλά δεν μπο- ρώ να παίξω καθόλου καλά κανένα από αυτά τα όργανα, ίσως το σαξόφωνο. Είναι κάτι που όταν ήμουν παιδί το έπαιζα λίγο και πιστεύω θα έπρε- πε να κινηθώ γρήγορα και να το επαναφέρω, για- τί μπορεί να είναι κάτι ωραίο, σε μια συναυλία ή κάτι τέτοιο – ναι, ίσως το σαξόφωνο πρέπει να ξαναζωντανέψει.

Ξ Θυμάστε το πρώτο άλμπουμ που αγορά- σατε;

Λοιπόν... το πρώτο άλμπουμ που αγόρασα πο- τέ... Δεν ξέρω, είχα εμμονή με το «What's the story Morning Glory» των Oasis. Ήμουν περίπου 10, το βίντεό του και αυτά που έκαναν ήταν σαν συναυλία, υποθέτω ότι αυτός ήταν ο πρώτος, δεδομένης της εποχής και της στιγμής, σίγουρα αυτός ήταν ο πρώτος δίσκος με τον οποίο είχα εμμονή.

Ξ Τι κάνετε για να φορτίσετε τις δημιουργι- κές σας μπαταρίες;

Παρακολουθώ πολλή πάλη και πυγμαχία, παίζω Playstation και μασουλάω Haribo. 🍬

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΣ ΑΓΟΡΑ

**Να σας συστήσουμε
τις γυναίκες της**

*Κάπου ανάμεσα στους πάγκους
τις βλέπεις να καθαρίζουν το κρέας
ή το ψάρι. Γυναίκες μαθημένες
σε τέχνες δύσκολες, διηγούνται
τις ιστορίες τους.*

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ
Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Το πρώτο πράγμα που νιώθει κανείς όταν μπει στη Βαρβάκειο είναι η έντονη μυρωδιά του ωμού κρέατος. Έπειτα παίρνει μια ανάσα και συνεχίζει προς τις στοές, καθώς ακούει τις φωνές των εμπόρων που προσπαθούν με κάθε τρόπο να κάνουν τον πελάτη να τους προσέξει για να αγοράσει από αυτούς. Ζαλίζεται για μερικά δευτερόλεπτα με τις αντεριές, τα ποδαράκια και τις μοσχαροκεφαλές που περιστρέφονται γύρω του, μη ξέροντας πού να εστιάσει το βλέμμα. Και τότε, κάπου ανάμεσα στους πάγκους, τις βλέπει να κόβουν το κρέας, να ζυγίζουν το ψάρι, να τα διαφημίζουν, να τα πωλούν. Γυναίκες που εργάζονται στην αγορά και μεγαλώνουν μαζί της. Η Άννα, η Λίτσα, η Γιώτα, η Βαλεντίνη, η Ελένη διηγούνται την ιστορία τους στα χασάπικα και την ψαραγορά. Κι αν η Βαρβάκειος είναι το «μεγάλο στομάχι της Αθήνας», αυτές σίγουρα αποτελούν την καρδιά της.

ΒΑΛΕΝΤΙΝΗ ΑΛΚΑ

54ετών

Πιάνει πόστο αξιμέρωτα και δουλεύει 14 ώρες την ημέρα στην ιχθυαγορά εδώ και 14 χρόνια. Γεννήθηκε για να γίνει έμπορος, όπως μας λέει.

Απολαμβάνω να πουλάω. Πριν έρθω εδώ, δούλευα για δεκαετίες ως υπάλληλος σε σούπερ μάρκετ, πωλήτρια σε διάφορα μαγαζιά. Η μεγαλύτερη χαρά έρχεται στο τέλος της μέρας όταν βλέπω ότι έχω διώξει την πραμάτεια. Στον πάγκο μου όλη μέρα φωνάζω τα ονόματα των προϊόντων που έχω φέρει από την ιχθυόσκαλα για να μαζέψω κόσμο. Ψαράκια, μπακαλιάρους, τσιπούρες, λαυράκια, μυδάκια, μοσχιούς. Τους αναποφάσιστους δεν τους πιλατεύω πολύ, καταλαβαίνω ότι έχουν μετρημένα τα λεφτά. Οι πιο αποφασισμένοι πελάτες είναι αυτοί που εργάζονται για τις κουζίνες των εστιατορίων και έρχονται στις 6.30. Η ψαραγορά είναι ανδροκρατούμενος χώρος, οι περισσότερες κοπέλες που έρχονται δεν αντέχουν και φεύγουν, εκτός αν το μαγαζί είναι του αδερφού τους – ειδικά οι νέες που είναι και πιο καλομαθημένες. Δεν τις αδικώ, η δουλειά είναι βαριά, θέλει να αντέχεις ώρες μέσα στην υγρασία, ανάμεσα στους πάγκους, να καθαρίζεις ψάρια, να βλέπεις αίματα, να κουβαλάς τελάρα, να μπορείς να ψυχολογείς τον κόσμο για να δημιουργήσεις τη δική σου σταθερή πελατεία. Τις μέρες της Σαρακοστής πρέπει να εξυπηρετήσεις εκατοντάδες. Μια γυναίκα όμως μπορεί να κάνει τα πάντα, από έμπορος στην ψαραγορά μέχρι πιλότος.

ANNA ΣΟΥΒΛΙΔΟΥ

52 ετών

Δουλεύει στην αγορά από τα 18 και, όταν της λένε ότι μικροδείχνει, αστειεύεται λέγοντας πως το κρύο από τα ψυγεία είναι φυσικό μπότοξ.

T

Ελειώνοντας το λύκειο, έψαχνα ένα γρήγορο χαρτζιλίκι προκειμένου να μαζέψω κάποια χρήματα και να πάω διακοπές στην Πάρο. Από την πρώτη στιγμή που πάτησα το πόδι μου στη Βαρβάκειο, μου άρεσε το γιορτινό κλίμα που επικρατούσε. Η ένταση, η βαβούρα, τα χρώματα, η πολυκοσμία... Μέσα σε λίγες βδομάδες η βασική υπάλληλος έπρεπε να λείψει λόγω εγκυμοσύνης κι έτσι έμεινα στο «πόδι» της. Τελικά δεν πήγα ποτέ εκείνες τις διακοπές και έγινα μόνιμη κρεοπώλισσα σε ένα περιβάλλον που στους 100 οι 20 είναι γυναίκες. Ένας παλιός χασάπης, γύρω στα 80 με πλησίασε και μου είπε: «Βλέπε, άκου και σώπα – μόνο έτσι θα επιβιώσεις». Και επιβίωσα. Η συνεργασία μου με τους άντρες ήταν από την αρχή καλή. Ένα νεαρό κορίτσι το πρόσεχαν, το είχαν στα «όπα όπα». Ίσως ήμουν τυχερή και έπεσα σε πολύ καλούς συναδέλφους. Έφερνα τον γιο μου στη δουλειά να δει το περιβάλλον της μαμάς – ο άντρας μου είναι εκτός χώρου. Η αγαπημένη μου στιγμή στην αγορά είναι όταν έρχεται το Σάββατο που βγαίνουν όλοι για τα ψώνια του κυριακάτικου τραπέζιού. Με τόσο κρέας που πιάνω καθημερινά θα έπρεπε να το είχα βαρεθεί, αλλά ποτέ δεν βαριέσαι πραγματικά ένα τρυφερό μοσχάκι με πουρέ που σιγοβράζει σε κόκκινη σάλτσα. Αν με ρωτήσουν οι πελάτισσες πώς να μαγειρέψουν ένα κρεατικό, τους απαντάω κάθε φορά ... «απλά με αγάπη».

ΕΛΕΝΗ ΒΙΤΣΑΞΗ

34 ετών

Κρεοπώλης στην οικογενειακή επιχείρηση με πτυχίο από αντίστοιχη σχολή. Βρήκε τον έρωτα στο πρόσωπο ενός συναδέλφου από τον διπλανό πάγκο κρεατικών και παντρεύτηκαν.

Χριστούγεννα, Πάσχα, καλοκαίρια, ερχόμουν εδώ από παιδί και βοηθούσα τους γονείς. Έπειτα πήγα στη σχολή κρεοπωλών προκειμένου να πάρω μια σχετική πιστοποίηση. Αργότερα, μέσα από ένα τυχαίο «γεια» με διπλανούς, γνώρισα τον άντρα μου κι ο έρωτας με βρήκε εδώ. Ορθοστασία, δύο επεμβάσεις φλεβίτη και μια τενοντίδα είναι αυτό που μου έχει αφήσει η δουλειά στην Αγορά. Τη μυρωδιά με τον καιρό τη συνήθισα, κάθε μέρα αλλάζω ρούχα, τα αφήνω στο μπαλκόνι μέχρι να μπουν στο πλυντήριο γιατί ο αέρας μόνο δεν φτάνει. Η αγαπημένη μου ασχολία στο μαγαζί είναι η απολύμανση των πάγκων στο κλείσιμο. Και εννοείται η στιγμή που καθαρίζω το κρέας, το δίνω στον πελάτη και βλέπω την ικανοποίηση στα μάτια του. Το δυσκολότερο πράγμα είναι ο μπαλτάς. Το χέρι πρέπει να έχει την κατάλληλη ευθυγράμμιση, να είναι σταθερό, να αντέχει το τράνταγμα. Τους πελάτες τους κερδίζω επειδή είμαι ήρεμη δύναμη και κουράζονται να ακούν του άλλους να φωνάζουν. Τα βράδια παρακολουθώ *Masterchef* για να μάθω τεχνικές και τρόπους ώστε να τα εξηγήσω στον πελάτη αν με ρωτήσει και για να ξέρω τι θα μου ζητήσει. Για παράδειγμα, όταν δείχνει τους παίχτες να μαγειρεύουν ουρά μόσχου ή μάγουλα, αυτά θα έχουν ζήτηση την επόμενη μέρα. Ανασφάλεια στη Βαρβάκειο λόγω φύλου δεν βίωσα ποτέ. Τυχόν πειράγματα ή περιέργα βλέμματα τα αντιμετωπίζω με τυπικότητα. Δυσφορία όμως έχω νιώσει εξαιτίας των διάφορων κουτσομπολιών στα πηγαδάκια. Φαντάσου την αγορά σαν ένα μικρό χωριό, μια κλειστή κοινωνία που διαδίδονται εύκολα φήμες και η «τρίχα γίνεται τριχιά.» Γι' αυτό ίσως δεν υπάρχουν πολλές φιλίες μεταξύ των εμπόρων.

ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΣ
ΑΓΟΡΑ

ΑΙΤΣΑ ΔΕΥΚΑΙΤΗ

60 ετών

Δουλεύει στη Βαρβάκειο από τα 25 της. Τη φωνάζουν Μάμα Αφρिका, καθώς ο πάγκος της είναι καθημερινό στέκι Αφρικανών. Έχει μάθει και τις συνταγές τους.

Ευπνώ στις πέντε το ξημέρωμα κάθε μέρα, ντύνομαι «σφεντόνα» και πηγαίνω στη δουλειά μαζί με τον σύζυγο. Ανοίγω τα ρολά, στρώνω τα πράγματα στους πάγκους με τις ίδια μηχανικές κινήσεις εδώ και 35 χρόνια. Απαραίτητος ο καφέ – στη συνέχεια θα πάρω και δεύτερο, γύρω στις 11 που έχει συνήθως ένα κενό. Για μεσημεριανό τρώμε εδώ κανονικά με τον άντρα μου σαν οικογένεια. Φέρνω κατσαρόλα από το σπίτι με φαγητό που μαγειρεύω αποβραδís. Στις 11.30 συνήθως θα έρθει το μπουλούκι με τους Αφρικανούς. Γκάνα, Νιγηρία, Κονγκό, Αιθιοπία... όλοι έρχονται σε εμένα. Από εδώ ψώνιζε και η οικογένεια Αντετοκούμπο. Μαζί τους νιώθω πολυταξιδευμένη αν και είμαι ακίνητη, τους ρωτάω για τη «Mama Africa» και με φωνάζουν έτσι καμιά φορά. Έχω μάθει πώς μαγειρεύουν όλα τα κρεατικά τους, τρώνε το σκυώτι σχεδόν ωμό. Προτού γνωρίσω τον άντρα μου, δεν ήθελα ούτε να δω κρέας – δεν το έτρωγα, έκανα υγιεινή διατροφή γυμναστήριου. Την πρώτη μέρα στη Βαρβάκειο έβγαλα χιονίστρες από το κρύο. Οι πάγκοι ήταν προπολεμικοί, δεν υπήρχαν βιτρίνες, επικρατούσε μια αγριάδα στην ατμόσφαιρα. Ήθελα να φύγω αλλά το συνήθισα. Τότε Μεγάλη Βδομάδα ήταν κάθε εβδομάδα εδώ. Η δουλειά ήταν τόση, που άφηναν τα παιδιά μόνα τους τα Χριστούγεννα και το Πάσχα, αλλά τι να έκανα; Με τον καιρό έφτιαξα τον χαρακτήρα μου μέσα από τα βιώματα στην αγορά. Το αυτί μου τα «άρπαζε» όλα, το μάτι μου άρχισε να «κόβει», ξέρω τι ρόλο παίζει ο καθένας που θα περάσει μπροστά από τον πάγκο με μια ματιά.

40 ετών

Φέτος κλείνει μία δεκαετία στη Βαρβάκειο. Βρήκε τη θέση από αγγελία, όταν έχασε τη δουλειά της στο τελωνείο όπου εργαζόταν μετά από μαζικές απολύσεις.

Πηγαινοέρχομαι κάθε μέρα στη Βαρβάκειο από το Καματερό με τα μέσα συγκοινωνίας κάνοντας μιάμιση ώρα. Στην πορεία αγάπησα τη δουλειά μου. Απομόνωσα από αυτή ένα κομμάτι της που ήταν πιο κοντά στη νοοτροπία μου και προσπάθω καθημερινά να το βελτιώσω δίνοντας τον καλύτερο εαυτό μου. Δεν απολαμβάνω φυσικά να ξυπνώ από το ξημέρωμα, αλλά μου αρέσει να έρχομαι σε επαφή με τον κόσμο. Χρειάζεται υπομονή στην αρχή μέχρι να συνηθίσει κανείς, αλλά σταδιακά όλα γίνονται, αρκεί βέβαια να θέλει να δουλέψει. Ένα από τα περιστατικά που συνέβησαν εδώ και δεν θα ξεχάσω είναι οι «Γυναίκες με τα μαύρα» που έρχονταν με τα πολυτελή αυτοκίνητά τους πριν από μερικά χρόνια κατά τη διάρκεια των γιορτών και πλήρωναν αυτές τα ψώνια του κόσμου που δυσκολευόταν. Έφευγαν χωρίς να αποκαλύψουν ποιες ήταν και έτσι έγραψαν τη δική τους ιστορία στη Βαρβάκειο, παρόλο που δεν ήταν εργαζόμενες ή πελάτισσες. Η κρεαταγορά δεν είναι πασαρέλα. Έτσι, παρόλο που είμαστε λίγες γυναίκες εδώ μέσα, ανταγωνισμός μεταξύ μας δεν υπάρχει, γιατί η καθεμιά έρχεται να κάνει τη δουλειά της και να φύγει. Πιστεύω με έναν ιδιαίτερο τρόπο στη γυναικεία αλληλεγγύη, μια γυναίκα θα βγάλει το μάτι στην άλλη αφού την έχει βοηθήσει πρώτα, λένε. Οι άντρες πάντως, ακόμα και σήμερα, κοιτούν περίεργα τη γυναίκα που δουλεύει στην κρεαταγορά, τους φαίνεται ξένο ακόμα κι αν είναι σε πόστο ταμείου. **Α**

Επιμέλεια:
TANIA ΔΕΛΗ

Swatch x Centre Pompidou, μια συλλογή σκέτο έργο τέχνης!

▶ Φαντάζεσαι να μπορούσες να χωρέσεις τη μαγεία ενός κλασικού πίνακα ζωγραφικής στο χέρι σου; Η **Swatch** το φαντάστηκε και συνεργάστηκε με το διάσημο παριζιάνικο μουσείο **Centre Pompidou** για τη δημιουργία μιας συλλογής ρολογιών που θα φέρουν την τέχνη στην καθημερινότητά μας. Κάποιοι από τους πίνακες του μουσείου, όπως το *Portrait of Dedie* του **Amedeo Modigliani**, το *Carousel* και το *Eiffel Tower* του **Robert Delaunay**, το *The Frame* της **Frida Kahlo**, το *Red, Blue and White* του **Piet Mondrian** και το

Blue Sky του **Vassily Kandinsky**, μεταμορφώθηκαν σε «έργα τέχνης χειρός» που με τα χρώματα και την υψηλή αισθητική τους θα μας προσφέρουν ό,τι ακριβώς χρειαζόμαστε αυτή την άνοιξη.

Η συλλογή **Swatch X Centre Pompidou** είναι διαθέσιμη online και στα καταστήματα Swatch, στην boutique του Centre Pompidou και στο centrepompidou.fr. Μια special συλλογή Swatch X YOU Centre Pompidou με έξι διαφορετικά σχέδια θα είναι διαθέσιμη online και σε επιλεγμένα καταστήματα Swatch από τις 24 Μαρτίου 2022.

GLAMAZON

Από τη «Μανίνα» έως το «Seventeen»

Ο χρόνος στα 70s και στα 80s ήταν με το μέρος μας. Διαβάζαμε πολύ και συνεχώς, από λογοτεχνία έως κόμικ.

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Σε μια μικρή επαρχιακή πόλη, από τις πολλές που έχω ζήσει, χάρηκα όταν σε ένα βιβλιοπωλείο-πιστήριο, που εξέδιδε και την τοπική εφημερίδα, ανακάλυψα κρεμασμένο το περιοδικό «Seventeen». Όλα αυτά έναν αιώνα μακριά, τριάντα χρόνια και βάλε.

Στην προεφηβεία και στην εφηβεία τα απόλυτα κοριτσίστικα αναγνώσματα ήταν η «Μανίνα», η «Κατερίνα» και ο «Κόσμος της Πάτυ» με τις εικονογραφημένες περιπέτειές τους, για τις οποίες έπεφτε μαλλιοτράβηγμα με την αδελφή μου, για το ποια θα τις διαβάσει πρώτη. Μαλλιοτραβιόμασταν μία φορά την εβδομάδα για τη «Μανίνα» και την «Κατερίνα», κάθε 15 ημέρες για την «Πάτυ» και μία φορά τον μήνα για τη «Σούπερ Κατερίνα». Το «Αφισόγραμμα» μας έβρισκε φιλιωμένες.

Η «Μανίνα» και η «Κατερίνα», τόσο νέες και τόσο χαριτωμένες, εκδίδονταν από το 1972 και το 1979 και για μια 20ετία περίπου. Ο χρόνος δεν ήταν τόσο πυκνός, το ίντερνετ και τα κινητά ήταν επιστημονική φαντασία. Άντε να υπήρχε στην επαρχία καμιά θεατρική ομάδα, πρωτοβουλία κάποιων ψαγμένων. Ή κάτι σαν κινηματογραφική λέσχη για πολύ κέφι. Άρα τι κάναμε; Ο χρόνος δεν έτρεχε όπως σήμερα. Διαβάζαμε πολύ. Λογοτεχνία, επιστημονική φαντασία, λίγο ποίηση και πολλά κόμικ. Πάρα πολλά κόμικ, με πρώτο και καλύτερο τον «Μίκυ Μάους» και τον λατρεμένο «Αστερίξ». Και «Μπλεκ» και «Τίραμόλα» και «Σεραφίνο», στο δημοτικό. Ο Μίλο Μανάρα ήλθε αργότερα.

Όλα άρχισαν όταν φεύγοντας μια μέρα από τον «Στρατηγάκη» έπεσα στο «Seventeen». Όπου «Στρατηγάκης» ήταν γνωστό φροντιστήριο εκμάθησης αγγλικών, μεγάλη αλυσίδα της εποχής.

Ξεφυλλίζοντας τις ιλουστρασιόν σελίδες, συνειδητοποίησα ότι καλό το Σαουθάμπτον της Πάτυ αλλά η Νέα Υόρκη μου 'μοιαζε καλύτερη. Άσε που έκανες και practice στα αγγλικά. Ήταν ένας απίθανος τρόπος να ταξιδεύεις, μένοντας εντός Ελλάδος. Δεκαετίες του '70 και του '80 και τα ταξίδια αναψυχής ή οι περίφημες μικρές αποδράσεις δεν ήταν το φόρτε μας.

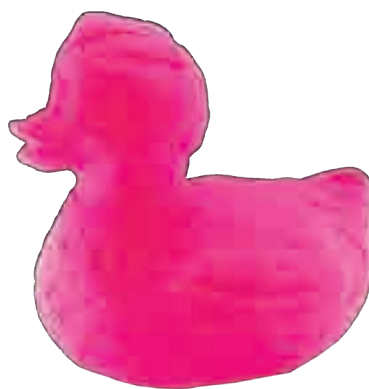
Κρατώντας το περιοδικό, «τσουπ» βρισκόσουν στο Μανχάταν με τα φτερά της εφηβικής φαντασίας. Το «Seventeen» είναι αμερικάνικο περιοδικό το οποίο έκανε το εκδοτικό του ντεμπούτο το 1944 στη Νέα Υόρκη. Το 1944 κυκλοφόρησε περιοδικό για έφηβες! Θα τρελαθώ.

Το πώς βρέθηκε ή ποιο είδωλο έφερε αυτό το περιοδικό στη μικρή επαρχιακή πόλη της Βόρειας Ελλάδας, κάθε δίστιμο μάλιστα, αναρωτιέμαι ακόμα. Και τον/την ευχαριστώ από καρδιάς. Πρωταρχικός στόχος του «Seventeen» ήταν να εμπνεύσει τα κορίτσια από 13 έως 19 ετών (teens) να γίνουν πρότυπα εργαζομένων γυναικών και ενεργών πολιτών. Αμέσως μετά το ντεμπούτο του, υιοθέτησε πιο προσανατολισμένη στη μόδα και στα καρδιοχτύπια προσέγγιση, ενώ δεν εγκατέλειψε τις προσπάθειες να προάγει την αυτοπεποίθηση των κοριτσιών.

Η Σιλβία Πλαθ υπέβαλε σχεδόν 50 κείμενα στο «Seventeen» πριν το πρώτο της διήγημα, «Και το καλοκαίρι δεν θα ξανάρθει», δημοσιευθεί στο τεύχος Αυγούστου του 1950. «Μανίνα», «Κατερίνα», «Πάτυ» και «Σούπερ Κατερίνα» δεν κυκλοφορούν πια. Το «Seventeen» διατηρεί ιστοσελίδα και από το 2018 εκτυπώνεται μια στο τόσο υπό τη μορφή ειδικών τευχών. Αυτό που συνειδητοποιώ με καθυστέρηση πολλών ετών είναι ότι η «Μανίνα», η «Κατερίνα» και η «Πάτυ» ήταν οι fashionistas και οι influencers των εφηβικών μου χρόνων, σε μια πιο αθώα και ανέμελη εκδοχή. Back to the future. ●

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

Κεραμικό πιάτο της Σοφίας Μαύρου, από το #ProjectPiatto

MAMUSH GALLERY

Γλυπτό του Στάθη Αλεξόπουλου €90

MAC

Μάσκαρα MAC STACK €34

CONVERSE

Unisex sneakers €89,90

FALCONERI

Γυναικείο φούτερ με κουκούλα από ultralight cashmere €199

THE BODY SHOP

Κρέμα σώματος με ευκαλύπτο και δεντρολίβανο €25

SAFILO

Γυαλιά ηλίου DSQUARED²

ΖΟΥΜΒΟΥΛΑΚΗΣ GALLERIES

Διακοσμητικός σκύλος €55

DORITA AVGEROU

Καρφίτσα ορχιδέα

SOPHIA ENJOY THINKING LIVE

Βιβλιοστάτης Owl, σετ/2 τμχ €145

KARL LAGERFELD

Τσάντα €215

YOUTH LAB.

Αντιρυτιδική και συσφιγκτική μάσκα ματιών €35

KALOGIROU

Γόβες Malone Souliers €535

YAMAMAY

Σατινέ top €25,95

TRESEMME

Μους μαλλιών για τέλειες μπούκλες

ΠΡΑΣΙΝΟ

Σκούρο: Χρήμα
Ανοιχτό: Περιβάλλον, ηρεμία, υγεία
Φανάρι: Σήμα για να κορνάρει ο από πίσω
Green Room: Χώρος αναμονής για καλλιτέχνες με τσιτωμένα νεύρα
Greenpeace: Πιθανώς το επόμενο Παγκόσμιο Υπουργείο Περιβάλλοντος

ΓΕΥΣΗ

Επιμέλεια
NENEΛΑ
ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Hong Kong

Νόστιμη πανασιατική κουζίνα πάνω στη Θηβών

Κουμκουάτ, baby lime και διάφορα μυρωδικά σε γλαστρουάλες στολίζουν τον σε απαλό πορτοκαλί τοίχο. Ξύλινες καρέκλες και σκαμπό παρατεταγμένα στο πεζοδρόμιο. Η νέον επιγραφή ρίχνει το φως της: «Hong Kong». Ακούγεται η βουή της Θηβών, αλλά, όταν σπρώχνεις την πόρτα, κάθε ήχος παύει κι εσύ μεταφέρεσαι σε έναν τελείως διαφορετικό τόπο, ακόμα και σε άλλη ήπειρο. Η μικρή Balu (τοιχογραφία ολοζώντανη, φιλοτεχνημένη από τον γνωστό καλλιτέχνη Nathan Makris) χαζεύει την έκπληξή σου και χαμογελάει με τα τσαχπίνικα σκούρα μάτια της. Πήρε το όνομά της από την καλύτερη φίλη της Τζο Καφετζή, που μαζί με τον άντρα της Στάθη Ζέρβα, άνοιξαν αυτήν εδώ την εξωτική γωνιά πριν από έναν χρόνο. Αυτή όμως δεν είναι η αρχή της ιστορίας τους. Είναι περισσό-τερο η κατάληξή της.

Μάγειρας, ο Στάθης, χρόνια μπλεγμένη με την εστίαση η Τζο, ερωτευμένοι με το φαγητό και μεταξύ τους, οι δυο τους πέρασαν ένα μεγάλο διάστημα της ζωής τους ταξιδεύοντας στην Ασία. Παρακολούθησαν σεμινάρια μαγειρικής, έκαναν εκατοντάδες γευσιγνωσίες, μαζί και φίλους. Στην Κίνα, στο Βιετνάμ, στην Ταϊλάνδη, στο Νεπάλ, σε όλες τις μυθικές χώρες της Ασίας. Οι ιστορίες τους είναι ατέλειωτες, κι ευτυχώς η Τζο δεν χορταίνει να τις αφηγείται. Ακούω μαγεμένη, νιώθω σαν να ξεφυλλίζω μυθιστόρημα της Μαργκερίτ Ντιράς. Γυρίζοντας πίσω στην Ελλάδα, ονειρεύτηκαν έναν τόπο όπου θα μπορούσαν να χωρέσουν όλες τις νόστιμες εμπειρίες τους. Τον βρήκαν πάνω στη Θηβών και τους φάνηκε ιδανικός. «Εμοιαζε τόσο πολύ με τα εστιατόρια στο Hong Kong – είναι κρυμμένα στις μεγάλες λεωφόρους και κουβαλάνε όλη την τρέλα της Ασίας. Αυτή η μητρόπολη έχει μέσα της πολλές χώρες ανακατεμένες, όλες τις χώρες της Ασίας μαζεμένες σε ένα κράτος», λέει η Τζο, και καταλαβαίνω αμέσως γιατί ονόμασαν τη δική τους «χώρα» Hong Kong... Η κουζίνα εδώ είναι πανασιατική, πράγμα που σημαίνει ότι στον κατάλογο θα συναντήσεις πιάτα σχεδόν από κάθε κράτος αυτής της αχανούς ηπείρου, μπλεγμένα, όμως, με δυτικά στοιχεία, καθώς, όπως λέει και πάλι η Τζο, «η αυθεντική ασιατική κουζίνα είναι μάλλον αδύνατον να αρέσει στους Έλληνες».

Εκείνο το βράδυ, δοκίμασα το Hot Star (€5), τηγαννιές μπουκίτσες κοτόπουλου σε μείγμα μπαχαρικών. Ήταν έξοχα παναρισμένες, τις

βούταγες σε μια νόστιμη sweet chilly mayo και είχες σχεδόν χορτάσει. Είχα ήδη ακούσει διθυραμβικά σχόλια για τα Bao Buns, που τελικά δεν ήταν διόλου αβάσιμα... Πήρα το πεντανόστιμο Tsar Siou Bao (€7) με πανσέτα μαγειρεμένη με dark σόγια και καπνιστή πάπρικα και έφτασαν μπροστά μου δύο... σύννεφα, τόσο αφρώδη ήταν το ψωμάκι τους, το οποίο, όπως και τα πάντα, φτιάχνεται εδώ κάθε μέρα. Δοκίμασα και το Beef Rendang (€11), δηλαδή μοσχάρι μαγειρεμένο με lemongrass, galangal και καρύδα που συνοδεύεται από αρωματικό ρύζι ατμού και tamarind sauce, αλλά και τα

φοβερά «Lo Mein» noodles με πανσέτα, πιπεριές, bok choy και xo sauce (€8,50). Συνόδευσά το γεύμα μου με κινεζική μπίρα (υπάρχουν και cocktails) και για το τέλος παρήγγειλα τα δύο από τα τρία γλυκά του καταλόγου: το «Thai Farmer», ένα παραδοσιακό γλυκό της Ταϊλάνδης με πουτίγκα καρύδας, πέρλες ταπιόκας και pandan και την υπερπαραγωγή που ακούει στο όνομα «Asian Profiterole» με ολόφρεσκα σουδάκια (ακόμα και αυτά φτιάχνονται εδώ) γεμισμένα με κρέμα yuzu, περιχυμένα με μια πλούσια γκανάζ σοκολάτα και πασπαλισμένα με matcha – ένα σοκολατένιο κύμα στο στόμα.

Για κέρασμα έρχεται πάντα τσάι, μα πρόκειται για ένα τσάι αλλιώτικο, που ο Στάθης φτιάχνει μόνος του μπλέκοντας διάφορες ποικιλίες, βότανα και μπαχαρικά. Με διαφορά το ωραιότερο που έχω πει μέχρι σήμερα.

Θέλω να επιστρέψω για τις ακνιστές σουπες ημέρας (μπορεί να πετύχεις από ramen μέχρι βιετναμέζικη Pho, ανάλογα τα κέφια του Στάθη), το sushi, σίγουρα και για τα χειροποίητα Dim Sum. Κυρίως, όμως, θα επιστρέψω για να γευτώ ξανά τη βαθιά νοστιμιά τούτων των πιάτων και την αίσθηση ζεστού σπιτικού, που τόσο μεγάλη αντίθεση κάνει με το ασταμάτητο πηγαινε-έλα της Θηβών. Σε αυτήν ακριβώς την αντίθεση, το μικρό τούτο στέκι χρωστάει εξάλλου κι ένα μέρος της γοητείας του.

Θηβών 153, Περιστέρι, 2105759259, FB: @hongkongathens, Instagram: @hongkongathens

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ /
ΠΡΟΣΩΠΑ /
ΑΦΙΞΕΙΣ /
ΣΥΝΤΑΓΕΣ /
TIPS ΓΕΥΣΗΣ

ΤΑ Η Τ ΣΤΕΚΙΑ ΤΟΥ ΧΟΛΑΡΓΟΥ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΡΕΙΣ

Σύγχρονα εστιατόρια, επικές ταβέρνες και κάποια bars που ακούγονται με θαυμαστικά σε όλη την πόλη. Ο Χολαργός μοιάζει και είναι μία από τις «ήσυχες γειτονιές» της Αθήνας, όμως τα τελευταία χρόνια απέκτησε και μια άλλη πτυχή, γεμάτη ζωντάνια και στέκια που μαζεύουν καθημερινά το δικό τους φανατικό κοινό. Δες τις σελίδες που ακολουθούν και πάρε πληροφορίες υλικό για τις επόμενες καυτές σου εξορμήσεις.

Φωτό καταστημάτων: ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΤΑΤΣΗΣ

CHILANGOS

**Σαν να βρίσκεσαι σε κάποια
taqueria - tequileria
στο Νέο Μεξικό**

Η εντυπωσιακή street art τοιχογραφία, οι κάκτοι γύρω από το μπαρ, τα χρώματα και η διάθεση θα σε κάνουν να αισθανθείς ότι βρίσκεσαι σε μια παραδοσιακή καντίνα κάπου στην πρωτεύουσα του Μεξικού. Αλλά η φημισμένη taqueria - tequileria Chilangos (στη μεξικάνικη αργκό σημαίνει αυτός που είναι από την πρωτεύουσα), βρίσκεται πολύ κοντά, στον Χολαργό, κι εσύ θα πρέπει να αρχίσεις να ετοιμάζεσαι για ένα αυθεντικό μεξικάνικο φαγοπότι! Η κουζίνα του Chilangos παντρεύει τις αυθεντικές μεξικάνικες γεύσεις με τη Μεσόγειο, χρησιμοποιώντας πάντα άριστες πρώτες ύλες, με αποτέλεσμα πολύχρωμα, πεντανόστιμα και γενναιόδωρα πιάτα. Τα all time classic χειροποίητα nachos και οι tortillas που παρασκευάζονται εδώ, οι quesadillas, τα burritos, τα anticuchos de camarones και τα fajitas είναι κάποια μόνο από τα μεξικάνικα must try φαγητά που επιμελείται ο σεφ, Σταύρος Ζάγορας, βάζοντας τη δική

του πινελιά. Όπως μαθαίνουμε έχει ταξιδέψει αρκετά στις λατινόφωνες χώρες, εξειδικεύεται στην ιδιαίτερη γαστρονομία τους και γι' αυτό και έχει φροντίσει να υπάρχει στα πιάτα του ακόμα και το «Chilaquiles con pollo y chorizo», ένα παραδοσιακό μεξικάνικο πιάτο με κομμάτια tortillas γκρατιναρισμένα στον φούρνο με κοτόπουλο, cheddar, chorizo, sweet mango chili και pico de gallo. Θα βρείτε επίσης υπέροχα νηστίσιμα tacos με θαλασσινά, όπως αυτά με τις γαρίδες, αλλά και πολλές vegan επιλογές σε burritos, fajitas και σαλάτες. Όλα τα πιάτα συνοδεύονται με cocktails που έχουν βάση την τεκίλα, όπως το Paloma με φρέσκο lime και εννοείται η κλασική Μαργαρίτα, την οποία μπορείς να βρεις σε διάφορες επιλογές, όπως με γεύση μάνγκο, passion fruit, φράουλα και ανανά. Tip από εμάς: Η μαργαρίτα είναι τόσο γευστική που είναι καλύτερα να την παραγγείλεις σε κανάτα για 2 ή 4 άτομα!

📍 Μεσογείων 258, Χολαργός, 2106536293 / Παναγή Τσαλδάρη 31, Μελίτσια, 2106134336

📱 chilangos 📷 chilangos_

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 📍 ΧΟΛΑΡΓΟΣ

ΘΑΜΑ ΜΕΖΕ

Ένα μεζεδοπωλείο αληθινό θαύμα!

Με εντελώς νέο χαρακτήρα εδώ και ενάμιση χρόνο, το ΘάΜα Μεζέ μπορεί να το αποκαλείς απλά... θαύμα. Μεζεδοπωλείο από τα λίγα, με ανθρώπους που έχουν μεράκι γι' αυτό που κάνουν, φιλόξενους, που έχουν φτιάξει έναν ζεστό χώρο με μια αύρα που θα σε κάνει να νιώσεις σαν στο σπίτι σου. Οι άνθρωποι του ΘάΜα Μεζέ, λοιπόν, αναζητούν οι ίδιοι μικρούς παραγωγούς απ' όλη την Ελλάδα για να προμηθευτούν τα πιο ποιοτικά προϊόντα, με το μενού να ανανεώνεται συχνά και να βασίζεται στην εποχικότητα. Στο ΘάΜα Μεζέ πρωταγωνιστής είναι η παραδοσιακή κουζίνα με έναν πιο μοντέρνο χαρακτήρα και προσοχή στη λεπτομέρεια. Το ψωμάκι, για παράδειγμα, είναι ζυμωτό με φυσικό προζύμι, ψημένο σε ξυλόφουρνο με βιολογικό αγουρέλαιο Μεσσηνίας. Αλλά πάμε και στα πιο... βασικά! Θα έρθεις σε δίλημμα, να το θυμάσαι, γιατί θα

βρεθείς να πρέπει να διαλέξεις ανάμεσα σε μεζέδες με ή χωρίς κρέας, όπως μελιτζάνες με ντομάτα και κασέρι που ψήνεται στο πλινό, φοβερή κροκέτα μπουσακά σε σάλτσα πάπρικα από πιπεριές Φλωρίνης, κερμπάπ με κιμά προβατίνας και χειροποίητη σάλτσα γιαουρτλού, αυγά της μαμάς, που είναι τριμμένες πατάτες, σαν τηγανίτα φαντάσου, με τρία αυγά μάτια από πάνω, τάρτα από κολοκυθάκια, με φέτα, μανούρι, γραβιέρα και ανθότυρο και άλλα πολλά κι αν θέλεις κάτι πιο... γενναιόδωρο για τη μέση θα βρεις γουρουνόπουλα να γλείφεις τα δάχτυλά σου, κατσικάκι Νάξου, εξοχικό στη λαδόκολλα! Δίπλα σε όλα αυτά φρέσκιες σαλάτες, δικές τους αλοιφές, αποστάγματα, καλό κρασί και καλή καρδιά. Να το επισκεφθείς οπωσδήποτε. Από Τρίτη έως και Κυριακή από τις 13.30 με την κουζίνα να σε βρεθεί έως και τα μεσάνυχτα.

📍 Λ. Μεσογείων 242, 2110139951 📱 thamarestaurant

📷 thama_meze

BOOTLEG

To meeting point του Χολαργού

Το στέκι αυτό άνοιξε πριν από 9 χρόνια και έγινε ο κύριος λόγος που μάθαμε κι αγαπήσαμε τον Χολαργό. Με όνομα που παραπέμπει στην εποχή της ποτοαπαγόρευσης και μια μεγάλη, όμορφη μπάρα έχει τον τρόπο του να σε παρασύρει σε αξέχαστα βράδια που κυλούν με εντυπωσιακά cocktails και ταξιδιάρικες μουσικές. Το Bootleg μπορεί να έγινε γνωστό για αυτά τα βραβευμένα, signature cocktails του και τα συχνά events με γνωστούς djs, μουσικούς παραγωγούς και live μπάντες, στην πραγματικότητα, όμως, πρόκειται για ένα all day στέκι, που νοστιμιεύει τις στιγμές μας οποιαδήποτε ώρα της ημέρας. Έχει εξαιρετικό καφέ και πολλές ακόμα επιλογές σε τσάι και ροφήματα, ενώ το brunch έχει γράψει τη δική του ιστορία! Να δοκιμάσεις οπωσδήποτε

τις πληθωρικές ομελέτες, τα ζουμερά αυγά ποσέ, τα pancakes σε αλμυρές και γλυκές εκδοχές, οπωσδήποτε τα αυγά Benedict, αλλά και τα scrambled eggs που σερβίρονται πάνω σε κρουασάν βουτύρου! Για όσους λαχταρούν ένα lunch break σε ηλιόλουστα τραπέζια, υπάρχουν ακόμα νοστιμότητα σάντουιτς, χορταστικές σαλάτες, πίτσες, αφράτα bao buns κι άλλα κρύα πιάτα. Όσο για τα cocktails, που είναι και το μυστικό όπλο της μπάρας, σερβίρονται όλη την ημέρα και μας φέρνουν όλους λίγο πιο κοντά... Extra tip: Η ομάδα του Bootleg σύντομα θα ανακοινώσει τα ξεχωριστά σχέδιά της για τα ένατα γενέθλια του μαγαζιού. Σίγουρα θα είναι κάτι μοναδικό, όπως ακριβώς μας έχουν συνηθίσει όλα αυτά τα χρόνια, οπότε μείνετε συντονισμένοι!

☎ Φανερωμένης 8, Χολαργός, 2106511288, www.bootlegathens.gr

📱 bootlegathens 📷 @bootlegathens

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 📍 ΧΟΛΑΡΓΟΣ

CORNELL THE BAR

Μια έκπληξη για όλες τις ώρες της ημέρας

Από τα μέρη που με το που μπαίνεις σου φτιάχνουν τη διάθεση το Cornell The Bar, με την καλαίσθητη pop αισθητική του, την άπλα του, τις μεγάλες τζαμαρίες που γεμίζουν τον χώρο με φως και αφηρούν το βλέμμα να ταξιδέψει. Πολλά θετικά vibes, με άλλα λόγια, μια ευχάριστη αύρα που την αισθάνεσαι αμέσως. Αν και λειτουργεί μόλις λίγους μήνες, από τον Οκτώβριο, το Cornell έχει αποκτήσει πολλούς και καλούς φίλους, οι οποίοι το επιλέγουν για όλες τις ώρες της ημέρας, αφού κάθε στιγμή προσφέρει και κάτι διαφορετικό. Η μέρα ξεκινάει από τις 8 με specialty καφέ Area 51 και από τις 9 το πρωί έως και τις 4 μετά το μεσημέρι, κάθε μέρα, η κουζίνα σερβίρει ένα από τα καλύτερα brunch της πόλης. Στην περίπτωση που βρεθείς σε δίλημμα, να σου προτείνουμε τα dip fried eggs, που είναι αυγά βραστά μελάτα παναρισμένα σε πάνκο, με μαριντάρια, σαλάμι Λευκάδας και ολαντέζ αρωματισμένη με εστραγκόν και λάιμ, αλλά και το φοβερό vegan pancake με

σιρόπι σφενδάμου, mix berries και κρέμα καρύδας!

Η κουζίνα του Cornell, βέβαια, ετοιμάζει πολλά και ωραία όλη την ημέρα, όπως bao bans, tacos, falafel, burgers, αλλά και κάποιες πολύ ιδιαίτερες σαλάτες, σαν αυτή με τα noodles, τηγανητό αβοκάντο και λαχανικά, με dressing από φιστικο-βούτυρο και τζίντζερ, ή τη σαλάτα με κινόα, πιπεριές, αβοκάντο και μάνγκο, με dressing καρύδας και μυρωδικών! Κι όσο η ώρα περνάει, το -και pet friendly- Cornell αρχίζει να αποκτά όλο και περισσότερο bar χαρακτήρα, με καλό κρασί, ποικιλία από μπύρες, κλασικά αλλά και εξαιρετικά signature cocktails, σαν το Bloody Paloma, συχνά events και αγαπημένες funky, rock και ντίσκο μουσικές. **Extra tip:** Είπαμε ότι το Cornell The Bar είναι all day, αλλά εμείς του έχουμε ιδιαίτερη αδυναμία νωρίς ή πιο αργά προς το απόγευμα, μετά τη δουλειά, όταν κάθεσαι εκεί και μεριάς σαν κάτι να σου παίρνει όλη την κούραση!

☎ Αετιδέων 18 & Βουτσινά, 2106549350 📱 cornellthebar 📷 cornell_thebar

CHILL

Το all day ροκ στέκι του Χολαργού

Πίνακες του Jim Morrison και των Beatles, ηλεκτρικές κιθάρες, τρομπέτες και σαξόφωνα στους τοίχους, μια πετρώ βέσπα, ξύλινα βαρέλια για να ακουμπήσεις την μπίρα σου και οι μελωδίες αγαπημένων κλασικών ροκ καλλιτεχνών συνθέτουν μια ατμόσφαιρα χαλάρωσης και διασκέδασης. Το Chill είναι αυτό που λέμε all day στέκι. Για τον πρώτο καφέ της μέρας, για το lunch break, για τις μπίρες μετά τη δουλειά και για ποτό με την παρέα, υπό τους ροκ και blues ήχους των djs του μαγαζιού ή των live μουσικών βραδιών που συχνά πυκνά διοργανώνει –

και γι' αυτό να το ακολουθείτε στα social media προκειμένου να ενημερώνεστε εγκαίρως.

Μπορείτε να απολαύσετε φρέσκα αλμυρά και γλυκά κρουασάν μαζί με τον καφέ σας, κλασικές γεύσεις club sandwich και πίτσας για το μεσημέρι και ποικιλίες τυριών και αλλαντικών μαζί με τη βαρελίσια μπίρα σας ή το κρασί σας, ενώ υπάρχει επιλογή ρακόμελου και οινόμελου. κι ένα ακόμη καλό: είναι πολύ κοντά στη στάση του μετρό Χολαργού, έτσι μπορούμε να το επισκεπτόμαστε και όσοι μένουμε σε άλλες περιοχές!

📍 Λεωφόρος Μεσογείων 262, 2112149000 📱 ChillCafeSnackBar 📷 ChillCafeSnackBar

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 📍 ΧΟΛΑΡΓΟΣ

BLUE PEACH

Το αγαπημένο στέκι του Χολαργού

Στιλάτο, γραφικό, κοσμοπολίτικο, το Blue Peach είναι ένα από τα πιο παλιά και αγαπημένα στέκια του Χολαργού. Από το 1993 υποδέχεται καθημερινά με φιλική ατμόσφαιρα και εξαιρετικό καφέ ανθρώπους από όλη την Αθήνα που αναζητούν μια «ζεστή» γωνιά για να απολαύσουν με την παρέα τους. Στο εσωτερικό του κυριαρχεί το ξύλο που σε κάνει να νιώθεις αμέσως οικεία, ενώ το καλοκαίρι τα τραπεζάκια του έξω έχουν για ταβάνι τον έναστρο ουρανό. Από το απόγευμα, οι καλοδιαλεγμένες μουσικές που κινούνται σε rock, funk, jazz, indie και soul ρυθμούς,

δυναμώνουν και όλοι –θαμώνες και νέοι επισκέπτες– συγκεντρώνονται κοντά στην ατμοσφαιρική μπάρα για να απολαύσουν κάποια από τις βαρελίσιες μπίρες για τις οποίες φημίζεται ή κάποιο δροσερό κοκτέιλ από τα χέρια των έμπειρων bartenders. Άλλωστε, η ζεστή ατμόσφαιρα, οι χαμηλές τιμές και τα καθαρά ποτά είναι που το κρατούν ψηλά στις καρδιές του κόσμου εδώ και 30 χρόνια.

Το Blue Peach είναι ο κατάλληλος λόγος για να αφήσεις το κέντρο και να μεταφέρεις τη διασκέδασή σου λίγο πιο βόρεια.

📍 25ης Μαρτίου 5, 2106549139 📱 Blue Peach

PIU VERDE

Ο αγαπημένος μας all day παράδεισος

Μέσα σε πεύκα και λίμνες στην καρδιά του Άλσους Παπάγου, μας ταξιδεύει και μας αγκαλιάζει από παντού, με το καταπράσινο τοπίο και τη φιλική του ατμόσφαιρα, δημιουργώντας την αίσθηση ότι βρισκόμαστε με την παρέα μας σε ένα φιλόξενο cozy σπίτι μέσα στο δάσος. Ένα σημείο αναφοράς για τους Αθηναίους από το 2002, με ζεν ατμόσφαιρα, μόλις 10 λεπτά από το κέντρο της πόλης.

Το Piu Verde είναι η αγαπημένη μας καθημερινή επιλογή, απολαμβάνοντας από το πρωί ως αργά το βράδυ καφέ, breakfast και brunch (pancakes, αβγά Benedict και Croque Madame, vegan burger κ.ά.), με πολλές πρωτότυπες επιλογές ώστε να μπορούμε κάθε μέρα να δοκιμάζουμε έναν διαφορετικό συνδυασμό.

Ο chef Λεωνίδα Σιώκος μας ταξιδεύει με τις γαστρονομικές του προτάσεις στην ακαταμάχητη ζεστασιά της αυθεντικής

cucina italiana, με ξεχωριστές γεύσεις και φρέσκες πρώτες ύλες υψηλής ποιότητας. Mozzarella Burrata, Tortelloni Verdi γεμιστά με ricotta και σπανάκι σε σάλτσα gorgonzola, Tagliatelle con Gamberi με γαρίδες, τοματίνια, φινόκιο και σάλτσα bisque, Tagliata, Ossobuco και Tomahawk, καθώς και απολαυστικές πίτσες με την απολύτως αυθεντική ναπολιτάνικη ζύμη (αγαπημένες μας η Funghi Misti με μανιτάρια, ταλέτζιο, γκοργκονζόλα και πανσέτα και η Diavola με πικάντικο peperoni) μας μεταφέρουν στην Ιταλία, ικανοποιώντας και τους πιο απαιτητικούς λάτρεις του είδους. Το menu συνδυάζεται με εκλεκτές ετικέτες από ελληνικούς και ξένους αμπελώνες και μια ξεχωριστή λίστα με επιλεγμένα cocktails.

Το Piu Verde μας καλωσορίζει καθημερινά σε έναν φιλικό, απολαυστικό comforting κόσμο που μοιραζόμαστε όμορφες και ξεχωριστές στιγμές. Piu Verde. Go Green, Go Friendly.

📍 Στρ. Παπάγου & Πεντέλης - Άλσος Παπάγου, Μετρό Εθνική Άμυνα, 2106546185,
www.piu-verde.gr 📱 PiuVerdePapagou 📺 PiuVerdePapagou

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΧΟΛΑΡΓΟΣ

ONE

All day comfort ιταλική κουζίνα

Σημείο αναφοράς για όσους αγαπούν την ιταλική κουζίνα στα βόρεια προάστια και όχι μόνο, το One, ένα εστιατόριο που «υπηρετεί» με συνέπεια τις comfort ιταλικές γεύσεις, φροντίζοντας να χρησιμοποιεί πάντα τα πιο αγνά υλικά.

Με all day χαρακτήρα, το One ξεκινάει την ημέρα με καλοφτιαγμένο καφέ τον οποίο μπορείτε να συνοδεύσετε με κάποιες από τις εξαιρετικές προτάσεις για πρωινό και brunch, όπως φοβερά πιτσέτι, μπρουσκετέες, panini, italian style mini burgers και άλλα πολλά, ενώ δεν λείπουν οι φρέσκοι χυμοί αλλά και οι φανταστικές ιταλικές σοκολάτες!

Ιδανικός προορισμός και για ένα επαγγελματικό lunch αλλά και για μια ολοκληρωμένη βραδινή έξοδο, το One θα σας προτείνει υπέροχα πιάτα, όπως

λινγκουίνι με προσούτο, μανιτάρια και τρούφα, χειροποίητο μοσχάρι σε κάρπατσο, οπωσδήποτε να δοκιμάσετε την πίτσα με φιστίκι Αιγίνης, προσούτο και κρέμα τυριού, αλλά και τη χειροποίητη τιραμισού, η οποία ετοιμάζεται την ώρα της παραγγελίας σας.

Όλα αυτά σε έναν ζεστό και όμορφο χώρο, με φιλόξενους ανθρώπους που δείχνουν το μεράκι τους σε κάθε λεπτομέρεια. Σημειώστε, επίσης, ότι κάθε Τετάρτη υπάρχει το Super Pizza Deal με όλες τις πίτσες στη μισή τιμή, αλλά και ότι κάθε Πέμπτη μπορείτε να απολαύσετε το φαγητό σας με live απαλή μουσική σε ξένο ρεπερτόριο.

Extra tip: Τώρα που ο καιρός θα ανοίξει σιγά σιγά, όλα τα ωραία και νόστιμα του One θα μπορείτε να τα χαίρεστε και στον πανέμορφο κήπο του.

📍 Σαρανταπόρου 1, 2114024319, www.1one.gr
📱 1oneholargos 📺 1one_italianfood

ΦΟΥΡΝΟΣ ΤΥΛΙΓΑΔΗ

Ένας από τους πιο παλιούς
φούρνους των Αθηνών

Η μέρα στην οδό Επτανήσου ξεκινά με τη μυρωδιά του φρεσκοψημένου ψωμιού, του βουτυράτου κρουασάν και της χειροποίητης τυρόπιτας που φτιάχνεται με την ίδια συνταγή της γιαγιάς εδώ και δεκαετίες... Ο φούρνος Τυλιγάδη άνοιξε το μακρινό 1955 και σήμερα η τρίτη πια γενιά αρτοποιών κρατάει ακόμα γερά την παράδοση, εμπλουτίζοντάς τη με γεύσεις των γαλλικών αρτοποιειών. Ο φούρνος αυτός φημίζεται για το υπέροχο, προζυμένιο ψωμί του που φτιάχνεται εδώ από την αρχή ως το τέλος. Να δοκιμάσεις οπωσδήποτε το ψωμί με αλεύρι που αλέθεται σε πετρόμυλο, έχει δίκκοκο σιτάρι και ωριμάζει για 18 ώρες πριν ψηθεί, αλλά και εκείνο το υπέροχο ψωμί με παντζάρι και καρύδι! Ακόμα θα βρεις πολλές ακόμα λιχουδιές για να αρχίσεις νόστιμα τη μέρα σου, όπως κρουασάν με σταφίδες,

μηνιό με μέλι και κράνμπερις, καταπληκτικές πίτες (πρασόπιτα, σπανακόπιτα, μαραθόπιτα κ.ά.) με χειροποίητο φύλλο, μαστιχωτό τσουρεκάκι με μαύρη ζάχαρη και κανέλα, αλλά και ένα συγκλονιστικό κέικ που ακούει στο όνομα "Dark Chocolate Espresso" και φέρνει στο μυαλό τη Βιέννη. Όλα τα παραπάνω μπορείς να τα συνοδέψεις με εξαιρετικό καφέ, ενώ φεύγοντας μην παραλείψεις τα ξακουστά κουλουράκια, που γίνονται ένα-ένα στο χέρι και είναι εδώ και χρόνια το σήμα κατατεθέν του φούρνου.

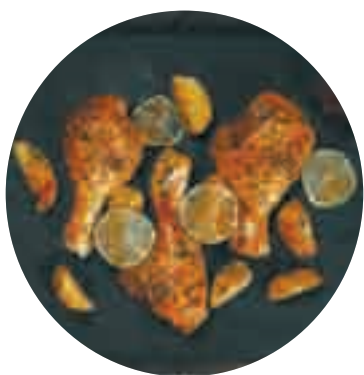
Extra tip: Για την περίοδο της Σαρακοστής θα βρεις και πολλές νηστίσιμες επιλογές που αξίζουν την προσοχή σου είτε νηστεύεις, είτε όχι. **Ωρες λειτουργίας: Δευτέρα - Παρασκευή 07.00-19.00, Σάββατο 07.00-16.00, Κυριακή κλειστά.**

📍 Επτανήσου 72, Αγία Παρασκευή σύνορα με Χολαργό, 2106542789

📱 @tiligadibakery 📷 @tiligadisbakery

ΑΦΙΕΡΩΜΑ 📍 ΧΟΛΑΡΓΟΣ

ΜΠΕΚΙΑΡΗΣ MEAT & MORE

Μοντέρνο κρεοπωλείο-deli
με όλα τα καλά

Ο νομαστό κρεοπωλείο στον Χολαργό εδώ και 30 χρόνια, με τη δεύτερη γενιά, τον Φώτη Μπεκιάρη, να συνεχίζει την παράδοση και να την πηγαίνει ένα βήμα παραπέρα, με αυτό το μοντέρνο κρεοπωλείο-deli που άνοιξε το 2017. Τα πάντα εδώ είναι προσεγμένα στην παραμικρή λεπτομέρεια, από την καθαριότητα του χώρου ο οποίος αστράφτει, μέχρι το κάθε προϊόν που είναι διαλεγμένο με απόλυτη φροντίδα. Εδώ θα βρείτε όλα τα καλά, όπως ντόπια μοσχάρια ελληνικής κόκκινης φυλής, Black Angus από Ουρουγουάη, ΗΠΑ, Αυστραλία, Αργεντινή, premium κοπές κρεάτων (picanha, tomahawk, rib-eye, hanger steak), βουβάλια Κερκίνης, βιολογικά κρέατα, τα οποία συμπληρώνονται από μια μεγάλη ποικιλία παρασκευασμάτων: ρολά γεμιστά, τортίγιες, ποικιλία σε μπιφτέκια, Black Angus burgers, chicken fingers παναρισμένα με panko, χειροποίητα χωριάτικα λουκάνικα και πολλά άλλα νόστιμα και ωραία.

Μια ξεχωριστή κατηγορία στον Μπεκιάρη είναι και τα προϊόντα delicatessen, όπως: παραδοσιακά ζυμαρικά από διάφορα μέρη της Ελλάδας αλλά και ιταλικά premium ζυμαρικά (Νάπολι), μια μεγάλη ποικιλία από σάλτσες (να προμηθευτείτε οπωσδήποτε αυτές που είναι για μπάρμπεκιου), εκλεκτά αλλαντικά και φοβερά τυριά από μικρά ελληνικά τυροκομεία (Νάξος, Τήνος, Κάσος κ.λπ.), βιολογικό γάλα και γιαούρτι, αυγά, τροφές ειδικά για παιδιά χωρίς αλάτι και ο κατάλογος είναι μακρύς.

Στα πολλά συν η ευγένεια και η προθυμία των ανθρώπων του καταστήματος, τους οποίους μπορείτε να συμβουλευτείτε, επίσης, για τα μυστικά του ψησίματος και του μαγειρέματος!

📍 Φανερωμένης 2Α, 2106516779 📱 Μπεκιάρης Meat&More 📷 bekiaris_meatandmore

ΠΑΛΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η πιο νόστιμη ιστορία!

Ενα μεζεδοπωλείο που έχει να διηγηθεί πολλές ιστορίες μέσα από τα πεντανόστιμα πιάτα του. Η οικογενειακή ταβέρνα Παλιά Ιστορία επαναπροσδιορίζεται στο νέο χώρο της στην πλατεία Κύπρου, μετά από 25 χρόνια που βρισκόταν στο απέναντι υπόγειο, ένα υπόγειο που αγαπήθηκε πολύ. Με ατμοσφαιρική ρετρό διακόσμηση που θα σε μεταφέρει σε άλλη εποχή, με παλιά αντικείμενα, φωτογραφίες, πολύχρωμες καρτέκλες και τα ρεμπέτικα τραγούδια να δίνουν τον τόνο, θα απολαύσεις καλό κρασί μαζί με τους εξαιρετους μεζέδες που θα αρχίσουν να καταφθάνουν

στο τραπέζι σου. Κλασικές σαλάτες με φρέσκα ελληνικά προϊόντα, Πατατού από την Τήνο, χαλούμι ψητό, φράβα Σαντορίνης, μπουγιουρντί και σεφταλιές, χορτοπιτάκια με μυρωδικά και κεφτέδες για πρώτα, μέχρι να έρθουν τα μαγειρευτά. Αγαπημένο και φημισμένο το γκιούλμασι. Τρυφερό χοιρινό μπουτάκι με πιπεριές, σκόρδο και τυρί, ψημένο στον φούρνο στη λαδόκολα. Φυσικά, νόστιμα κρέατα της ώρας ετοιμάζονται στην ψησταριά, ενώ υπάρχουν και επιλογές θαλασσών, με τον μπακαλιάρο σκορδαλιά να ξεχωρίζει. Να το επισκερτεϊς οπωσδήποτε!

☎ Αμφίσσης 34, Χολαργός, 2106519080 📱 ipaliaistoria

ΤΕΧΝΗ

ΠΡΟΤΖΕΚΤΟΡΑΣ
Της VILLY CALLIGA

MILLY MARTIONOU

Εκρήξεις χρωμάτων σε καμβά

Από παιδί τη μαγνίτιζαν τα χρώματα, της έφτιαχναν τη διάθεση και την ταξίδευαν σε ονειρικούς κόσμους. Δεν είχε σκεφτεί ποτέ να ασχοληθεί με τη ζωγραφική επαγγελματικά και, εάν ο πατέρας της δεν την είχε παρακινήσει να ασχοληθεί με αυτό που πραγματικά αγαπάει, θα την είχε κερδίσει ο χώρος της αρχιτεκτονικής. Συζητήσαμε με την εικαστικό Milly Martionou με αφορμή την επικείμενη ατομική έκθεσή της, τον Απρίλιο του 2022, στην γκαλερί Artion Galleries. «Δεν είχα σκεφτεί ποτέ πως θα μπορούσα να ασχοληθώ με τη ζωγραφική επαγγελματικά, ήξερα όμως ότι θα είναι πάντα στη ζωή μου. Πήγα σχολείο στην "Ελληνική Παιδεία", αντιμετωπίζοντας μια συντηρητική και αδιάφορη νοοτροπία, όχι τόσο συμβατή με τα αισθήματα ελευθερίας και δημιουργικότητας που είχαν ήδη κάνει την εμφάνισή τους. Το μόνο που ήθελα όταν γυρνούσα σπίτι ήταν να παίξω με τα χρώματα, τους μαρκαδόρους και τις ξυλομπογιές μου».

Παρά τη γοντεία που σου ασκούσε η ζωγραφική, άρχισες να προετοιμάζεσαι για σπουδές στην αρχιτεκτονική. Τι σε έκανε να αλλάξεις γνώμη και να στραφείς προς αυτό που αγαπούσες από παιδί; Όταν ήρθε η στιγμή να σπουδάσω, διάλεξα την αρχιτεκτονική πιστεύοντας πως οι γονείς μου θα είχαν αντίρρηση να σπουδάσω ζωγραφική. Λίγο πριν από τις Πανελλήνιες εξομολογήθηκα στον πατέρα μου πως ήθελα να γίνω ζωγράφος και η αντίδρασή του με εξέπληξε. Μου είπε πως είναι σημαντικό να ασχοληθώ με αυτό που αγαπάω. Αυτή ήταν από τις πιο δυνατές στιγμές της ζωής μου που καθόρισε το μέλλον μου. Σταμάτησα λοιπόν όλα τα περιττά φροντιστήρια και ξεκίνησα προετοιμασία για τη Σχολή Καλών Τεχνών. Παράλληλα πήγαινα σε μια σχολή γραφιστικής στο κέντρο της Αθήνας. Ήταν η πρώτη μου επαφή με τον χώρο αυτό και ήμουν πολύ χαρούμενη!

Προετοιμαζόσουν για την Α.Σ.Κ.Τ. στην Ελλάδα αλλά τελικά έφυγες για αντίστοιχες σπουδές στην Αγγλία. Μίλησέ μας για τα χρόνια των σπουδών σου. Ο αδερφός μου σπούδαζε ήδη στην Αγγλία, οπότε ο πατέρας μου μού πρότεινε να πάω κι εγώ. Τα χρόνια των σπουδών μου ήταν τα ομορφότερα της ζωής μου. Σπούδασα στο University of Hertfordshire, μια μικρή πόλη έξω από το Λονδίνο αλλά με τεράστιο ενδιαφέρον. Από τον πρώτο κιόλας χρόνο έμαθα να ξεφεύγω από την εικόνα και να αποτυπώνω στον καμβά τα συναισθήματα και τις σκέψεις μου με τη δύναμη του χρώματος.

Όταν όμως επέστρεψες δεν ασχολήθηκες αμέσως με τη ζωγραφική. Υπήρξε κάτι που σε απέτρεψε από το να αφοσιωθείς σε αυτή; Επιστρέφοντας στην Ελλάδα, τα πράγματα άλλαξαν, και το όνειρο της ζωγραφικής άρχισε να απομακρύνεται για τα καλά. Κάποια οικογενειακά θέματα υγείας και οι ευθύνες της επιχείρησής του πατέρα μου, που πέρασαν στα αδέρφια μου και μένα, σε συνδυασμό με τον ερχομό της οικονομικής κρίσης του 2009 έκαναν τα πράγματα πιο δύσκολα σε επαγγελματικό και σε προσωπικό επίπεδο. Σε αυτό το δυσάρεστο γκρίζο τοπίο ο ερχομός του γιου μου Φίλιππου ήταν ένα ευχάριστο διάλειμμα που μου έδωσε δύναμη και ακόμα περισσότερα συναισθήματα, ικανά, όπως αποδείχθηκαν, να αλλάξουν το μέλλον μου.

Πώς αποφάσισες να αφήσεις τον χώρο της οικογενειακής επιχείρησης και να

περάσεις στον χώρο της τέχνης; Ένα γρήγορο διαζύγιο και η πίεση της οικογενειακής επιχείρησης έκαναν τα επόμενα χρόνια δυσκολότερα από κάθε άποψη. Έπρεπε να διαλέξω ποιον δρόμο θέλω να ακολουθήσω. Οι επιλογές ήταν δύο και μόνο αυτές. Να παραιτηθώ ή να κάνω το όνειρό μου πραγματικότητα. Επέλεξα το δεύτερο.

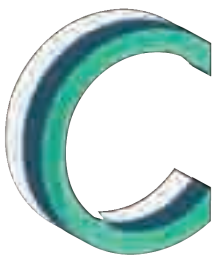
Θέλεις να μας περιγράψεις πώς βίωσες την περίοδο που επανέκτησες την επαφή σου με τη ζωγραφική; Άρχισα να ζωγραφίζω μέρα-νύχτα. Κλείστηκα στον εαυτό μου και αφοσιώθηκα στο έργο μου. Ξαφνικά ένιωσα ότι βρήκα τη φωνή μου. Άρχισα να νιώθω πάλι ζωντανή! Ταξίδευα σε άλλες διαστάσεις, οι μέρες περνούσαν γρήγορα χωρίς να το καταλάβω, και τα έργα μου ήταν κομμάτια δικά μου, ένιωθα πλήρης και βίωνα στιγμές απόλυτης ευτυχίας. Άρχισα να ανακτώ ό,τι είχα χάσει. Ο χρόνος άρχισε να λειτουργεί υπέρ μου, και σε συνδυασμό με τα έργα μου, με βοήθησε να ωριμάσω τόσο ως άνθρωπος όσο και ως καλλιτέχνης δίνοντάς μου δύναμη, ψυχική και σωματική, εκπνέοντας όλα όσα μου ένιωθα μέσα μου. Οι πίνακές μου έπαιρναν σάρκα και οστά αποτυπώνοντας όλες μου τις σκέψεις, τα συναισθήματα, το πάθος. Όλο μου το είναι.

Είσαι από τις εικαστικούς που άρχισαν να επικοινωνούν δυναμικά με το κοινό. Στο ενεργητικό σου έχεις πολλές συμμετοχές σε ομαδικές εκθέσεις αλλά και αρκετές ατομικές. Με τη βοήθεια του αδερφού μου άρχισα να παίρνω μέρος σε διάφορες εκθέσεις και καλλιτεχνικά events ανά τον κόσμο. Έχω εκθέσει τα έργα μου σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις και σε foires σε Βιέννη, Γενεύη, Μιλάνο, Μονακό, Παρίσι, Φλωρεντία, Ρώμη, Νέα Υόρκη, Άμστερνταμ, Κολωνία, Βαρκελώνη, Πόρτο, Αθήνα, Μύκονο, Κύπρο και αλλού.

Τι θα έλεγες πως είναι για σένα η ζωγραφική; Η ζωγραφική για μένα είναι διαλογισμός, ένα ταξίδι σε άλλες διαστάσεις όπου δεν υπάρχει χρόνος. Είναι ένας χορός πάνω από τον καμβά, με νότες τα χρώματα. Λατρεύω την ελευθερία σε όλους τους τομείς της ζωής μου και το action painting και η dripping technique μου δίνουν ακριβώς αυτή την αίσθηση. Είναι μια μαγική διαδικασία που ακόμα και τώρα δυσκολεύομαι να περιγράψω με λόγια. Αισθάνομαι πως η αγάπη και η ενέργεια που δίνω στα έργα είναι αισθητές από τον θεατή, και την αγάπη αυτή την εισπράττω από τον κόσμο καθημερινά. Αυτό μου δίνει δύναμη και έμπνευση να συνεχίσω παρά τις δύσκολες συνθήκες που ζούμε. Για μένα η ζωγραφική ήταν και θα είναι πάντα μέρος της ζωής μου, σε κάθε δύσκολη και χαρούμενη στιγμή. Η ζωγραφική μου είμαι εγώ.

Τα έργα σου φλερτάρουν με τον αφηρημένο εξπρεσιονισμό, με το χρώμα να έχει κυρίαρχο ρόλο. Πιστεύεις ότι το χρώμα, η έντασή του, λείπει από τη ζωή μας; Από την καθημερινότητά μας; Η εποχή μας έχει ανάγκη από ομορφιά, αγάπη και θετική ενέργεια. Τα χρώματα παίζουν κυρίαρχο ρόλο στα έργα μου, όπως επίσης η υφή, το βάθος και το φως. Η ενέργεια που εκπέμπουν αναζωογονεί τον θεατή, τον ταξιδεύει, τον μαγνιτίζει και του δημιουργεί την επιθυμία να γίνει ένα με αυτά.

Το επόμενο βήμα σου; Το επόμενο βήμα είναι η ατομική μου έκθεση στην γκαλερί Artion Galleries, στην οδό Μητροπόλεως 96 στη Θεσσαλονίκη. Το opening της έκθεσης θα πραγματοποιηθεί στις 2 Απριλίου. **A**

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

Arcadia, Champagne d' Orient

Η άγνωστη ιστορία του κρασιού από την Αρκαδία που κατέκτησε όλο τον κόσμο

Το ντοκιμαντέρ του Κώστα Σπυρόπουλου «Arcadia- Champagne d' Orient», που προβάλλεται στο 24ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, αφηγείται την απίθανη ιστορία των αδελφών Παπανικολάου και του εκλεκτού κρασιού τους.

Από το χωριό Ρίζες Τεγέας και τα τέλη του 19ου αιώνα ξεκίνησε ο οινικός άθλος της οικογένειας Παπανικολάου. Ήταν γύρω στο 1885 όταν στην εφημερίδα που διάβαζε, η είδηση πως κάποια ελληνικά κρασιά διακρίνονται στο εξωτερικό υποχρέωσε τον αυστηρό πάτερ φαμίλια Σπυρίδωνα Παπανικολάου να αναρωτηθεί: «Γιατί όχι κι εγώ;». Ο καπάτσος έμπορος εκκλησιαστικών ειδών και εισαγωγέας πολύτιμων λίθων κατάλαβε ότι στην αγορά του κρασιού υπάρχει... χρυσός και έκρινε πως θα ήταν σωστή κίνηση να εκμεταλλευτεί τους πλούσιους αμπελώνες της περιοχής. Μάλιστα, για να είναι πιο βέβαιη η επιτυχία, υποχρέωσε τα δύο αγόρια από τα συνολικά 8 παιδιά του να σπουδάσουν οινολογία, ώστε να ανακαλύψουν νέες τεχνικές μεθόδους στην οινοποιία.

Τα αποτελέσματα ήταν εντυπωσιακά δικαιώνοντας το όραμα του Σπυρίδωνα Παπανικολάου, τον οποίο υποδέχεται ο γνωστός ηθοποιός Γιώργος Μιχαλακόπουλος. Από το 1885 έως το 1935 η οικογένεια Παπανικολάου παρήγαγε σαμπάνια εκλεκτής ποιότητας και απέσπασε διεθνείς διακρίσεις στις Παγκόσμιες Εκθέσεις της εποχής. Κατάφερε με αυτό τον τρόπο να εισαχθεί η φίρμα τους στο Παγκόσμιο Οινολογικό Λεξικό του Μπορντό, αναφέροντας την Τεγέα ως τον «τόπο παραγωγής αφρώδους οίνου εφάμιλλου των γαλλικών». Η επιστημονική φυσιογνωμία της οικογενειακής οινοποιίας ήταν ο οινολόγος Βασίλειος Παπανικολάου, που μετά τις σπουδές στο Μονπελιέ μυήθηκε στον παραδοσιακό τρόπο παραγωγής σαμπάνιας και προσέθεσε, ήδη από το 1900, καινοτόμες τεχνικές, οι οποίες συμπεριλήφθηκαν στην επιστημονική βιβλιογραφία 60 χρόνια μετά. Το 1905, μάλιστα, παρουσίασε στη Λιέγη την πρωτοποριακή μέθοδο οινοποίησης χωρίς τη χρήση θείου (η περιήρμη «μυστική συνταγή Παπανικολάου»), κάτι που βλέπουμε

ξεκάθαρα στο φιλμ σε μια σπαρταριστή σκηνή, καθώς ο βλοσυρός πατέρας επιπλήττει τον γιο του επειδή «αποκάλυψε τα μυστικά της οικογένειας στους ξένους»!

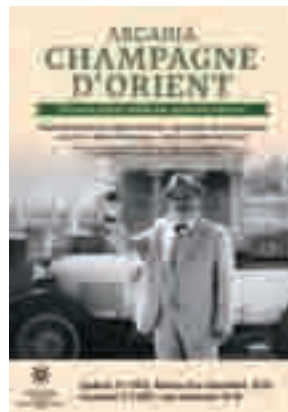
Ο τίτλος του φιλμ «Αρκαδία, η Καμπανία της Ανατολής» προέρχεται από μια φράση του Βασιλείου Παπανικολάου στο βιβλίο του «Η Αρκαδία υπό Οινολογικήν Έποψιν», που αποδεικνύει πως το όραμα αυτό δεν ήταν μια υπερφίαλη επιδίωξη. Βασίζονταν στην απόλυτη ταύτιση-ομοιότητα της επαρχίας της Γαλλίας Καμπανία με το οροπέδιο της Μαντινείας σε ό,τι αφορά τη σύσταση του εδάφους, το μικροκλίμα, το υψόμετρο και, ιδίως, την καλλιέργεια της αρωματικής ποικιλίας φιλέρι. Τα επιτεύγματα της οικογένειας δεν σταματούν εδώ. Έκαναν εξαγωγές στις μεγαλύτερες διεθνείς αγορές (Γαλλία, Γερμανία, ΗΠΑ,) άνοιξαν έξι καταστήματα στην Αθήνα και ένα wine bar (από το 1901, παρακαλώ!) στην Ομόνοια, δίπλα στο Θέατρο «Νέα Σκηνή» του σκηνοθέτη Κωνσταντίνου Χρηστομάνου, με τον οποίο συνδέονταν φιλικά, κέρδισαν χρυσά βραβεία στις μεγαλύτερες Παγκόσμιες εκθέσεις –Παρίσι (1889, 1900), Σικάγο (1893), Λιέγη (1905) και Σαν Φρανσίσκο (1915)– ενώ οι πρωτότυπες και υψηλής αισθητικής ρεκλάμες τους στα γαλλικά προκάλεσαν μεγάλη αίσθηση. Το αγαπημένο τους διαφημιστικό μότο, *A Bon Vin Pas d'enseigne* («Το καλό κρασί δεν έχει ανάγκη διαφήμισης»), επίσης ήταν πολύ μπροστά από την εποχή τους.

Για το πώς γυρίστηκε το φιλμ, που είναι ένα είδος δραματοποιημένου ντοκιμαντέρ, και πώς θα το περιέ-

γραφε σε κάποιον θεατή του φεστιβάλ, ο δημιουργός του **Κώστας Σπυρόπουλος** μας λέει αρχικά ότι βασανίστηκε πολύ για να βρει τη συγκεκριμένη γραφή.

«Η εμπειρία μου είναι για το κλασικού τύπου ντοκιμαντέρ, δηλαδή τεκμήριο, αφήγηση από τον πρωταγωνιστή, ανάλυση από ειδικό κ.λπ. Επειδή ζω με αυτή την ιστορία περισσότερο από 7 χρόνια, διάλεξα από σπαράγματα του χρόνου και την έρευνα στα αρχεία της οικογένειας, καθώς και στα κινηματογραφικά γαλλικά και ελληνικά αρχεία, τα στοιχεία που θα με βοηθούσαν στην ανασύσταση της εποχής και της ατμόσφαιρας. Πάνω σε αυτήν επέλεξα μια κινηματογραφική γλώσσα που αποτελεί μείξη αναπαραστατικών σκηνών με τα στιγμιότυπα από τα αρχεία. Οπότε σε κάποιον που θα ερχόταν να δει το φιλμ θα έλεγα να έρθει να ζήσει μια περιπέτεια που δεν αιογραφεί τους πρωταγωνιστές και τους δείχνει μέσα από τις αντιφάσεις τους, τις εσωτερικές συγκρούσεις αλλά και τις συγκρούσεις της οικογένειας με τον έξω κόσμο (τους ανταγωνιστές, τους πολιτικούς) πώς δούλευαν σε εκείνη την περίοδο οι αντιφάσεις των νοοτροπιών».

Όσον αφορά την επιλογή της γλώσσας που ακούγεται στο φιλμ, ο σκηνοθέτης μάς λέει ότι προσπάθησε να πετύχει μια λειτουργική αναπαραγωγή της αρχαϊζουσας με έναν συνδυασμό νέας ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ντοιολαλιάς, ενώ το αποτέλεσμα της ονειρευόταν να το ακούσει από τον Γιώργο Μιχαλακόπουλο. «Γνωρίζω τον σπουδαίο ηθοποιό και κυρίως πνευματικό άνθρωπο Γιώργο Μιχαλακόπουλο και μου έκανε τεράστια εντύπωση η προσπάθειά του να μπει στο πετσί του ρόλου». **Α**

INFO

Η ταινία συμμετέχει στο διαγωνιστικό πρόγραμμα «Ανοιχτοί Ορίζοντες» του 24ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης και θα κάνει την πρεμιέρα της το Σάββατο 19/3/22 στις 18.30 στην αίθουσα «Τζόν Κασσαβέτης», Αποθήκες-Λιμάνι.

critic's CHOICE

Ο κύριος Μπάχμαν και η τάξη του (HERR BACHMANN UND SEINE KLASSE) ****

ΠΑΡΑΓΩΓΗ-ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ-MONTAZ: Μαρία Σπετ ΣΕΝΑΡΙΟ: Μαρία Σπετ, Ράινχολντ Βορσνάιντερ

Στο Σταντάλεντορφ, μια μικρή βιομηχανική πόλη της κεντρικής Γερμανίας, η πλειονότητα των κατοίκων είναι μετανάστες. Τα παιδιά τους διδάσκονται από υπομονετικούς δασκάλους που αναλαμβάνουν κυρίως να διδάξουν στους μαθητές τους να μιλούν σωστά γερμανικά. Ο αντισυμβατικός δάσκαλος Ντίτερ Μπάχμαν προσπαθεί με τις ξεχωριστές εκπαιδευτικές του μεθόδους να διδάξει στους μαθητές του πολλά περισσότερα.

Ο ρόλος του δασκάλου-καθηγητή δεν είναι μόνο ισότιμος με εκείνον του γονιού αλλά, σε αρκετές περιπτώσεις, ίσως και σημαντικότερος. Σε μια σκηνή του αριστουργηματικού δραματοποιημένου ντοκιμαντέρ της Μαρίας Σπετ, ο «κύριος Μπάχμαν» συζητά με μια μαθήτριά του το θέμα του έρωτα μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου. «Είναι ανδρικό», λέει εκείνη, κι ο Μπάχμαν τη ρωτά να του πει τους λόγους που της προκαλεί ανδία. Με έναν ασύλληπτα λιτό αλλά μεστό διάλογο, ο δάσκαλος αποδεικνύει στη μαθήτριά του ότι όχι μόνο δεν υπάρχει λόγος για να νιώθει ανδία, αλλά στην πραγματικότητα αναπαράγει μια ξεπερασμένη και λανθάνουσα αντίληψη που απλώς έχει ακούσει από κάποιον άλλο. Είναι μια μεγαλειώδης στιγμή για τον νέο άνθρωπο που βάζει σε δοκιμασία τα στερεότυπα και τα πιστεύω του. Προφανώς και η οικογένεια μπαίνει στο κάδρο, προφανώς και ο Μπάχμαν έχει ένα βουνό να ανεβεί προκειμένου να μεταδώσει στους μαθητές του τις πραγματικές αξίες μιας ζωής που βασίζεται στην ισότητα, τη δικαιοσύνη, τον σεβασμό στη διαφορετικότητα και την αλληλεγγύη. Στην πολυπολιτισμική τάξη του αντισυμβατικού και πολυάσχολου Μπάχμαν (φαν των AC/DC, λάτρη της μουσικής, με χόμπι την ξυλογλυπτική κ.λπ.) τα μαθήματα δεν γίνονται με όρους καταναγκασμού ή αυστηρής πειθαρχίας. Το ζητούμενο είναι να αποκτήσουν τα παιδιά από την Τουρκία, το Μαρόκο, τη Ρουμανία, τη Βραζιλία, τη Λευκορωσία κ.ο.κ., εκτός από την κατάλληλη εκπαίδευση, και τα εφόδια (αυτοπεποίθηση, ταυτότητα, κριτική σκέψη) για να ανοίξουν φτερά σε μια διαδρομή ζωής που θα σπάσει το καλούπι της προκαθορισμένης μοίρας τους. Η τρυφερή και αποπληστική καταγραφή της κάμερας βοηθά τα μάλα ώστε να μη βαρεθούμε στιγμή λόγω της μεγάλης διάρκειας (217 λεπτά) του φιλμ, αλλά και να ξεχάσουμε πως όσα βλέπουμε αποτελούν υλικό ενός ντοκιμαντέρ. Το έργο της Γερμανίδας Μαρίας Σπετ, εκτός της ανάδειξης του ουσιαστικού χαρακτήρα της εκπαίδευσης στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες, γίνεται κι ένα αιχμηρό σχόλιο για την ιστορία της Γερμανίας και την προαιώνια σχέση των Γερμανών με τα μεταναστευτικά κύματα, ενώ επισημαίνεται πως κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, το Σταντάλεντορφ ήταν το μεγαλύτερο ευρωπαϊκό κέντρο παραγωγής όπλων και πυρομαχικών. Αργυρή Άρκτος και βραβείο κοινού στο Φεστιβάλ Βερολίνου 2022, καθώς και υποψηφιότητα για το βραβείο καλύτερου ευρωπαϊκού ντοκιμαντέρ της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Κινηματογράφου.

JUST THE FACTS

Ο κύριος Μπάχμαν και η τάξη του ****

Ανάμεσα στα τείχη της εκπαίδευσης

Ασθενοφόρο (Ambulance) **

Τρέχει με χίλια στο κενό

Δεσμοί γυναικών ***

Αφρικανικό άρωμα γυναικας

Νέα τάξη **½

Χωρίς νόμους η νέα τάξη

Ο σωματοφύλακας της γυναίκας του εκτελεστή ½

Και στην σύγρια η Ελλάδα της κρίσης

Η βοή του κόσμου -

Οικουμενικό roadtrip

Ταξίδι στα αστέρια -

Περσμένα μεγάλες

ΑΚΟΜΗ

Το σίκουελ του φιλμ «Ο σωματοφύλακας του εκτελεστή» (2017) σε σκηνοθεσία και πάλι του Πάτρικ Χίουζ έχει ξανά την τριάδα των Ράιαν Ρέινολντς, Σάμιουελ Λ. Τζάκσον και Σάλμα Χάγιεκ στις επάλξεις. Το κατώτερο των περιστάσεων «Ο σωματοφύλακας της γυναίκας του εκτελεστή» (1/2) είναι μια κάκιστη κωμική περιπέτεια που «προσφέρει» στη Σάλμα Χάγιεκ μια από τις χειρότερες ερμηνείες της καριέρας της, ενώ ο Αντόνιο Μπαντέρας σε ρόλο σαλεμένου Έλληνα κροίσου που σχεδιάζει την καταστροφή των ευρωπαϊκών αγορών ως αντίποινα για την οικονομική περιθωριοποίηση της χώρας μας (ξηπνούν μέρες μνημονίου στη μνήμη μας) είναι απλώς τραγικός. >>> Μέσα από ένα roadtrip στις τέσσερις ηπείρους, ο σκηνοθέτης Πέτρος Σεβαστιόγλου στη «Βοή του κόσμου» (-) καταγράφει τον παλμό της νέας γενιάς που προμηνύει μια βοή και την έκρηξη. Τα λόγια, οι ήχοι και η μουσική τους ντύνονται με εικόνες και συνθέτουν μια φαντασμαγορική συμφωνία. >>> Το «Ταξίδι στα αστέρια» (-) του Χρήστου Δήμα είναι η μυθολογική ιστορία του μπάσκετ του Παναθηναϊκού, με πρωταγωνιστές τους Δάνη Κατρανίδη, Θέμη Πάνου, Αργύρη Πανταζάρα και Βαγγέλη Μουρίκη.

«Δεν θα παντρευτώ ποτέ. Είναι πολύ αγχωτικό».

(Ένας μικρός μαθητής στο φιλμ «Ο κύριος Μπάχμαν και η τάξη του»

ΑΔΙΑΦΟΡΗ *
ΜΕΤΡΙΑ **
ΚΑΛΗ ***
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ ****
ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ *****

☛ Στα 160.000 εισιτήρια
ο «Batman» και συνεχίζει

Δεσμοί γυναικών

Νέα τάξη

Ασθενοφόρο

Νέα τάξη (NUEVE ORDEN) **1/2

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μισέλ Φράνκο **ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ:** Ναιάν Γκονζάλεθ Νορβίντ, Ντιέγκο Μπονέτα, Φερνάντο Κουαούτλε

Ένας πλούσιος γάμος στο Μεξικό διακόπτεται απότομα όταν τα βίαια επεισόδια μιας κοινωνικής εξέγερσης που αιματοκυλά την πόλη φτάνουν έξω από τα υψηλά τείχη της πολυτελούς έπαυλης προκαλώντας άγχος στους υπηλούς παρευρισκομένους. Το σινεμά του Μεξικανού Μισέλ Φράνκο («Μετά τη Λουτσία», «Το χρονικό μιας αθωότητας») είναι ένας συνδυασμός οργισμένης πολιτικής ματιάς και συγκινητικού κοινωνικού δράματος. Στη νέα του ταινία, η συγκίνηση παραλείπεται προκειμένου να αναδειχθεί η ψυχρή και απόλυτα κυνική θέση του πάνω στο ταξικό ζήτημα. Το χάσμα που χωρίζει πλούσιους και φτωχούς, εκτός από ένα σχήμα που τονίζεται διαρκώς τα τελευταία χρόνια στον κινηματογράφο, παρουσιάζεται εδώ ως μια πυριτιδαποθήκη που παίρνει φωτιά και προκαλεί χάος. Εικόνες βιβλικής καταστροφής και απύθμενης βίας, που έχουν ως σκοπό το σοκ, κυριαρχούν στα πλάνα του Φράνκο. Σαφώς και το βραβευμένο με Αργυρό Λέοντα στη Βενετία φιλμ του Μεξικανού παρουσιάζει τεράστιο και ουσιαστικό ενδιαφέρον, αλλά τα κεντρικά στοιχεία του σεναρίου μοιάζουν να απορροφούνται από μια στιλιζαρισμένη καταγραφή ενός ιδεολογικού κυνισμού που δύσκολα μπορεί να μας συγκινήσει, ακόμη κι αν οι βασικές γραμμές του τονίζονται από μια αίσθηση δικαίου που δύσκολα κάποιος μπορεί να αντικρούσει.

Ασθενοφόρο (AMBULANCE) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μάικλ Μπέι **ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ:** Τζέικ Τζιλενχαλ, Πάγια Αμπντούλ-Ματίν II, Ελίζα Γκονζάλεζ Ένας παρασημοφορημένος Αμερικανός βετεράνος πεζοναύτης ψάχνει να βρει χρήματα για να καλύψει το κόστος της ιατρικής περίθαλψης της γυναίκας του. Η απελπισία του τον οδηγεί στον θετό αδερφό του, που είναι εγκληματίας και σχεδιάζει τη μεγαλύτερη ληστεία τραπεζών στην ιστορία του Λος Άντζελες. Χαμός. Μόνο αυτή η λέξη μπορεί να περιγράψει κάπως το κλίμα της αμείωτης έντασης και αδρεναλίνης που διαπερνά τη ραχοκοκαλιά μιας heist ταινίας που έχει αμέτρητες αναφορές (θα ήθελε να μοιάζει με την «Ένταση», μα οι ομοιότητες σταματούν στην προσπάθεια φυγής των δραστών από την παγιδευμένη τράπεζα), καθώς και την τζίφρα ενός σκηνοθέτη που ξέρει μεν τα μυστικά της εμπορικής επιτυχίας («Αρμαγεδδών», «Transformers»), αλλά δεν έχει τη λέξη *οικονομία* στο κινηματογραφικό λεξιλόγιό του. Ο Μάικλ Μπέι προσφέρει ένα απίστευτο (όχι με την καλή έννοια) θέαμα, τραβηγμένο από τα μαλλιά, με την υπερβολή να δείχνει και να είναι το μόνο ζητούμενο. Κάπως έτσι, μετά το θετικό ξεκίνημα και τις υψηλές υποσχέσεις, ακολουθεί μια εξοτρωτική και απόλυτα προβλέψιμη περιπέτεια που μοιάζει να «καίγεται» μόνο για το πώς θα εντυπωσιάσει τον θεατή.

Δεσμοί γυναικών (LINGUI) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μαχαμάτ-Σαλέχ Χαρούν **ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ:** Ακουάκ Αμπακάρ Σουλεϊμάν, Ριχάν Καλίλ Αλιό, Πουσουφ Ντζαόρο Η Αρίνα μεγαλώνει μόνη τη δεκαπεντάχρονη κόρη της Μαρία. Όταν η δεύτερη μένει έγκυος σε μια χώρα, το υπό μουσουλμανικό καθεστώς Τσαντ όπου απαγορεύονται οι εκτρώσεις από την αυστηρή νομοθεσία και τους θρησκευτικούς κανόνες, γύρω από τις δύο γυναίκες χτίζεται ένα απρόσμενο δίκτυ προστασίας από τις υπόλοιπες γυναίκες της γειτονιάς. Ο σπουδαίος Μαχαμάτ-Σαλέχ Χαρούν υπογράφει ένα λιτό ανθρώπινο δράμα. Με υπέροχη φωτογραφία ποτισμένη από το φως και τα χρώματα της Αφρικής και πρωταγωνίστριες τις ασυμβίβαστες και πολυμήχανες γυναίκες της χώρας του, ο Χαρούν αφηγείται μια ιστορία που ξεπερνά τον αναμενόμενο δηκτικό σχολιασμό για τη μειονεκτική θέση της γυναίκας στο εχθρικό, συντηρητικό πατριαρχικό περιβάλλον και ανάγεται σε ένα εμπνευσμένο σχόλιο για τη γυναικεία αλληλεγγύη (αυτό σημαίνει ο πρωτότυπος τίτλος) και το δικαίωμα της γυναίκας στο σώμα της. Μακριά από τα κλισέ του μελό, με βαθιά συναισθηματική δύναμη και με χαμηλότονη αφήγηση, το αισιόδοξο και απρόσμενο χιουμοριστικό «Δεσμοί γυναικών» είναι ένα γνήσιο κοινωνικό θρίλερ με θέμα την επιβίωση.

BIBLIO

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΛΗ

Η Λένα Διβάνη ονειρεύτηκε τη Διδώ

Στο *ίνδαλμά της, τη Διδώ Σωτηρίου, «τη γυναίκα-πολεμίστρια του καλού»*, είναι αφιερωμένο το νέο βιβλίο της Λένας Διβάνη που κυκλοφορεί σήμερα στην αγορά. Η συγγραφέας διαλέγει για την Α.Υ. ένα μικρό απόσπασμα.

Της ΤΑΝΙΑΣ ΔΕΛΗ

Μετά τις μεγάλες εκδοτικές επιτυχίες της, «*Ζευγάρια που έγραψαν την ιστορία της Ελλάδας*» και το «*Πικρό ποτήρι - Ο Καποδίστριας, η Ρωξάνδρα και η Ελλάδα*», σήμερα κυκλοφορεί το νέο βιβλίο της Λένας Διβάνη αφιερωμένο στη Διδώ Σωτηρίου. Στην ίδια πάντα σειρά και με το ίδιο φανταστικό εικαστικό στο εξώφυλλό του.

Όπως σημειώνει η συγγραφέας, «Μέσα στον ζόφο των αλληπάλληλων κρίσεων ένιωσα ξαφνικά την έντονη ανάγκη να ανασάνω λίγο φρέσκο αέρα, να αισιοδοξήσω. Αποφάσισα λοιπόν ότι είχε έρθει η ώρα να ξαναζωντανέψω το *ίνδαλμά μου, τη Διδώ Σωτηρίου*. Είναι άδικο να τη λησμονούν σιγά σιγά οι παλιότεροι και να την αγνοούν τελείως οι νεότεροι. Δεν υπήρχε άλλη σαν κι αυτή τη γυναίκα-πολεμίστρια του καλού που διέσχισε ολόκληρο τον 20ό αιώνα, βρέθηκε στο επίκεντρο κάθε ελληνικής τραγωδίας (από τη Μικρασιατική Καταστροφή μέχρι τη χούντα) και κατάφερε να δρασκελίζει όλα τα ερείπια φορώντας το αιώνιο χαμόγελό της, κόκκινο μπερέ, κολιέ και άρωμα. Άρχισα αμέσως την έρευνα (με αφορμή την οποία εν τέλει εμπνεύστηκε το βιβλίο *Ζευγάρια που έγραψαν την ιστορία της Ελλάδας*) και ευτυχώς, γιατί χάθηκαν εν τω μεταξύ η Άλκη Ζέη και ο Νίκος Μπελογιάννης, οι μοναδικοί επιζώντες που την ήξεραν από την καλή και την ανάποδη. Ελπίζω ότι έγραψα μια εντελώς υβριδική βιογραφία με τον χαρακτηριστικό τίτλο *Ονειρεύτηκε τη Διδώ*. Γιατί πράγματι την ονειρεύτηκε ολοζώντανη, ακαταπόνητη και γελαστή, όπως ήταν πάντα, να μου διηγείται με το νι και με το σίγμα τη ζωή της που ήταν αγρίως απίθανη!» Και συνεχίζει: «Αν ήμουν γλύπτρια, θα σου είχα στήσει άγαλμα έξω από το σπίτι μου, με το μπερέ σου και με τα όλα σου. Αφού όμως γεννήθηκα παραμυθού, έβαλα αμέτι μουχαμέτι να πω την ιστορία της ζωής σου, αλλά όχι με τον συμβατικό τρόπο που γράφονται οι βιογραφίες. Πρώτα απ' όλα, εσύ η ίδια θα τη σκυλοβαριόσουν»...

Απόσπασμα από το βιβλίο για την απόβαση του ελληνικού στρατού στη Σμύρνη
Κάθε καιρός κι ο Τρωικός του πόλεμος¹

Δίκιο έχεις, ξεχάσαμε την απόβαση, το μεγάλο πανηγύρι! Λοιπόν αυτό το απίστευτο νέο εγώ το έμαθα στις εξοχές. Μας είχε πάει ο πατέρας μου για πικνίκ την Πρωτομαγιά σε μια μπιραρία μέσα στο δάσος. Τρώγαμε και πίναμε λοιπόν κεφάτοι, όταν είδαμε ένα αμάξι να πλησιάζει τρέχοντας. Μόλις έφτασε στην μπιραρία, πηδάει έξω ο γραμματικός του πατέρα μου, τον παίρνει παραπέρα και του 'λεγε κάτι στ' αυτί. Τρελάθηκε αυτός. «Έρχονται! Έρχονται αύριο!» φωνάζει. «Ποιοι έρχονται, τζάνεμ;» τον ρωτάει η μάνα. «Οι Έλληνες έρχονται, τελειώσαν τα ψέματα, αύριο ο ελληνικός στόλος θα βρίσκεται στη Σμύρνη!» Επρεπε να ήσουν από μια γωνιά να δεις όλες τις παρέες να αγκαλιάζονται, να φιλιούνται, να χοροπηδάνε απ' τη χαρά τους. Τα μαζέψαμε γρήγορα, γυρίσαμε στη Σμύρνη να βρούμε εφημερίδα να διαβάσουμε. Την άλλη μέρα το πρωί το ξέραν όλοι και μαζεύονταν σαν τα μυρμήγκια στην αποβάθρα. Μια ανθρωποθάλασσα ήταν, φτωχοί, πλούσιοι, όλοι. Ζήτη ο Βενιζέλος, ούρλιαζαν όσο βαστούσαν τα πλεμόνια τους. Μια γριά λιποθύμησε μπροστά στα μάτια μου ψάλλοντας το Χριστός Ανέστη. Τα σκέφτομαι τώρα και μου φαίνονται σαν όνειρο. Ποιος να το 'λεγε ότι κάποτε θα βλέπαμε τον ελληνικό στρατό στη Σμύρνη, στο Αϊδίνι! Θυμάμαι έναν κύριο δίπλα μου να φωνάζει: «Τώρα θα φοβούνται εμάς οι Τούρκοι κι όχι εμείς αυτούς» και δώστου να γελάει. Για πότε όμως τα γέλια θα γίνονταν κλάματα, κανείς δεν το φανταζόταν τότε...

Καλά, στην αρχή λογικό είναι να ενθουσιαστείτε. Αλλά μετά; Το '20 που άρχισε να στραβώνει η δουλειά, δεν καταλάβατε ότι πάτε ίσα στου χάρου τα δόντια;

Η αλήθεια είναι ότι υπήρχαν κάτι μαύρα σημάδια. Επρεπε να είχαμε καταλάβει ότι δε θα ήταν περίπατος η εκστρατεία, ότι θα την πληρώναμε ακριβά. Πρώτα απ' όλα, με το που πάτησε ο δικός μας ο στρατός στη Σμύρνη γίναν έκτροπα, χύθηκε αίμα. Έλα μου όμως που το αίμα αίμα φέρνει.

Μεγάλο απόπημα αυτό, να ξεκινάς με δεκάδες νεκρούς και τραυματίες την πρώτη μέρα... Και το είχε πει και ξαναπεί ο Βενιζέλος: Προσοχή, δεν είμαστε κατακτητές, θα φέρεστε με σύνεση, απ' αυτό θα εξαρτηθούν πολλά. Το ξεχνούσαμε αυτό εμείς οι Έλληνες: Δε μας τη δώσανε τη Σμύρνη οι σύμμαχοι, μας έστειλαν εκεί για αστυνομική δύναμη, για να μην προλάβουν και την

πάρουν οι Ιταλοί. Ήταν μια απόφαση του Λούντ Τζορτζ κάπως πρόχειρη. Ο Βενιζέλος βέβαια άδραξε την ευκαιρία γιατί ενθουσιάστηκε με την προοπτική να κάνει δώρο τη Σμύρνη στην Ελλάδα. Κακώς, κάκιστα, κατά τη γνώμη μου.

Το κακώς το λες τώρα, εκ των υστέρων. Για μας που τη ζήσαμε, η Σμύρνη μύριζε Ελλάδα, το βρίσκαμε φυσιολογικό. Το παραδέχονταν και οι Τούρκοι, Γκισούρ Ιζμίρ, τη λέγανε, Σμύρνη των απίστων, σαν να μην την υπολόγιζαν τούρκικη.

Δεν ξέρω τι υπολόγιζαν, αλλά τούρκικη ήταν. Οι μισοί και περισσότεροι ήταν μουσουλμάνοι, βρε Διδώ μου. Άσε που και Έλληνες να ήταν όλοι, πώς θα την κρατούσες αυτή τη νησίδα εδάφους τριγυρισμένη από φανατισμένους εκθρούς; Εδώ το Ισραήλ τόσα χρόνια και βλέπεις ότι ζορίζεται να επι-

βιώσει ζωσμένο από αντιπάλους. Με την εκστρατεία το μόνο που πετύχαμε ήταν να ξανακάνουμε τους Τούρκους μια γροθιά για να μας χτυπήσουν. Εκεί που ήταν διαλυμένοι, ζαλισμένοι απ' την ήττα, μπήκαμε εμείς και δικαιώσαμε την προπαγάνδα που έκανε ο Κεμάλ και οι αντάρτες του. Έχουν δημοσιευτεί πια πολλές μελέτες που το επιβεβαιώνουν αυτό: Η Μικρασιατική Εκστρατεία και η ξένη επέμβαση γενικά μετέτρεψαν σε μεγάλο βαθμό τους διαλυμένους, ταπεινωμένους μουσουλμάνους της νεκρής αυτοκρατορίας σε Τούρκους εθνικιστές. Δεν υπάρχει μεγαλύτερο όπλο από την οργή του ταπεινωμένου... **Α**

¹Οδυσσεάς Ελύτης, «*Μαρία Νεφέλη*»

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Αχιλλέας III

Ο Μόνος Κανόνας είναι ότι δεν Υπάρχει Κανόνας

Ο Αχιλλέας III λίγο καιρό αφότου απέσπασε το Κρατικό Βραβείο Διηγήματος για τον «Παραχαράκτη», επιστρέφει με τον «Δεσμοφύλακα», το νέο του βιβλίο φωτογραφημάτων, όπου πρωταγωνιστικό ρόλο παίζει η έννοια του δεσμού

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

Όταν έπεσε για πρώτη φορά στα χέρια μου το «Κομπλεξικό» δεν μπορούσα να σταματήσω να γελάω. Δεν υπήρχε ούτε ένα λήμμα που να μη μου φαινόταν υπερβολικά αστείο. Έχουν περάσει τέσσερα χρόνια από τότε και δεν έχει αλλάξει τίποτα. Εξακολουθώ να γελάω τρανταχτά διαβάζοντας την έννοια λέξεων, όπως το «μαθυματολόγιο» –το μπλοκάκι που ανοίγουν οι καθηγητές για να δουν ποιο «θύμα» θα εξετάσουν–, η «παραπεντάμορφη» –η κοπέλα που είναι όμορφη αλλά καλλωπίζεται την τελευταία στιγμή–, ή η «ναρκούδα» – το τεράστιο θηλαστικό που κοιμάται τον χειμώνα αλλά κινδυνεύει απίστευτα, όποιος κατά λάθος πατήσει πάνω του. Το γέλιο του «Παραχαράκτη» ήταν κάπως πιο πικρό καθώς συχνά άγγιζε ευαίσθητες χορδές με τις φωτογραφίες ή με τα κείμενα που τις συνόδευαν. Αλλά ακόμη και αν στον «Παραχαράκτη» δεν αναγνώριζες τον εαυτό σου, είναι βέβαιο ότι θα τον αναγνωρίσεις κάπου στον «Δεσμοφύλακα» –γιατί όλο και κάποιον δεσμό θα φυλάξ– οπότε το γέλιο σου θα γίνει ακόμη πικρότερο σε κάποιες περιπτώσεις.

Εκείνο που ξέρεις πάνω απ' όλα ανοίγοντας ένα οποιοδήποτε βιβλίο του Αχιλλέα III, είναι ότι θα απολαύσεις την εξαιρετική γραφή, το απίθανο παιχνίδι με τις λέξεις, την έμπνευση και τη ζωντάνια που ξεχειλίζει από τις σελίδες του, την έντονη κριτική ματιά στην καθημερινή μας πραγματικότητα. Είναι ευχάριστη η ανάγνωση και του «Δεσμοφύλακα» αλλά, ευτυχώς, δεν είναι καθόλου ανώδυνη...

Το «Κομπλεξικό», το βιβλίο από το οποίο σε γνώρισα, είναι γεμάτο από λέξεις-λογοπαίγνια. Πότε θυμάσαι για πρώτη φορά τον εαυτό σου να παίζει με τις λέξεις; Πρέπει να ήμουν περίπου ενός. Αστειεύομαι! Δεν θυμάμαι. Νομίζω ότι ο άνθρωπος ξεκινά να παίζει με τις λέξεις από πολύ νωρίς, από όταν αρχίζει να τις πρωτοχρησιμοποιεί. Τότε είναι που ανακαλύπτει ότι οι λέξεις, όπως και όλα σχεδόν τα πράγματα, μπορούν να αποτελέσουν την πρώτη ύλη για ένα σωρό διασκεδαστικά παιχνίδια, αρκεί να σκέφτεται ελεύθερα. Πρόκειται για μια έμφυτη τάση η οποία, δυστυχώς, ατροφεί καθώς κανείς μεγαλώνει και πειθαρχεί στις κυρίαρχες συνήθειες, υιοθετώντας ξένους τρόπους σκέψης και αποζητώντας εκεί την ασφάλεια. Στη δική μου περίπτωση, από κάποιο σφάλμα της φύσης ενδεχομένως, η κατάσταση επιδεινώθηκε με το πέρασμα του χρόνου και το παιχνίδι με τις λέξεις δεν σταμάτησε, αλλά εξελίχθηκε σε αγαπημένη συνήθεια.

Η διαδικασία παραγωγής λέξεων είναι μια τόσο διασκεδαστική διαδικασία όσο φαίνεται ή μερικές φορές μπορεί να γίνει και βασανιστική... για σένα αλλά και τους γύρω σου... Ασφαλώς και είναι διασκεδαστική διαδικασία, αλλά είναι αλήθεια ότι μερικές φορές συμπονώ εκείνους που βρίσκονται κοντά μου όταν το παρακάνω. Τελευταία προσπαθώ να δείχνω αυτοσυγκράτηση. Όσον αφορά το δικό μου «μαρτύριο», μπορώ να σου πω ότι, όταν έγραφα το «Κομπλεξικό» και περνούσα πολλές ώρες κατασκευάζοντας μαϊνωδώς λέξεις, υπήρχαν κάποια βράδια που μου ήταν αδύνατο να κοιμηθώ επειδή βρισκόμουν σε τέτοια υπερδιέγερση που το μυαλό μου δεν μου επέτρεπε να νρεμίσω, ότι κόπο και αν δοκίμαζα. Ένα τέτοιο βράδυ, για παράδειγμα, δοκίμασα να μετρήσω πρόβατα για να με πάρει ο ύπνος, αλλά αντί για αυτό κατέληξα με τη λέξη «προβατομυρμούρα», δηλαδή: την ενοχλητική κουβέντα που πιάνουν μεταξύ τους τα πρόβατα τα οποία μετράει κάποιος που πάσχει από αϋπνία στην προσπάθειά του να κοιμηθεί. Η προβατομυρμούρα γίνεται ακόμη πιο ανυπόφορη όταν συνοδεύεται από γαβγίσματα τσοπανόσκυλων και σφυρίγματα ποιμένων, ενώ μερικές φορές, πράγματι, βοηθά τον ύπνο, λειτουργώντας ως white sound.

Πριν από πολλά χρόνια είχε κυκλοφορήσει ένα βιβλίο που δημιουργούσε λέξεις μ' έναν διαφορετικό τρόπο, που είχε όμως αναλογίες με τον τρόπο που δημιουργείς εσύ τις λέξεις σου. Ήταν το «Πλαθολόγιο Λέξεων» του Λύο Καλοβυρνά. Το ξέρεις; Έχεις ακούσει γι' αυτό; Εντοπίζεις σχέσεις; Και ποιες είναι οι διαφορές στον τρόπο που σκέφτεστε για να δημιουργήσετε μια λέξη; Γνωρίζω την ύπαρξή του «Πλαθολογίου», αν και πιστεύω ότι με τον συγγραφέα του προσεγγίζουμε αρκετά διαφορετικά το θέμα. Νομίζω ότι ο Λύο Καλοβυρνάς δημιούργησε με μαεστρία λέξεις κυρίως για να δώσει όνομα σε ένα σωρό υπαρκτές καταστάσεις και φαινόμενα στα οποία συνήθως αναφέρεται κανείς περιφραστικά· λέξεις οι οποίες θα μπορούσαν άνετα να χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή. Στο «Κομπλεξικό», από την άλλη, περισσότερο ίσως από τη χρηστική αξία του «προϊόντος», με ενδιέφερε το παιχνίδι με τον λόγο, τόσο μέσα στην ίδια τη λέξη όσο και στην πολύ συχνά εντελώς αυθαίρετη και υπερρεαλιστική ερμηνεία της. Αναφέρω, ως παράδειγμα, το *αποκαπδόνη*, το οποίο είναι ένα ωδικό πτηνό που με την υπέροχη φωνή του τραγουδά μέσα στις στάχτες ενός έρωτα, μιας πόλης που πυρπολήθηκε, μιας ελπίδας που αποτεφρώθηκε κτλ.

Επίσης, βλέποντας το βιογραφικό σου, μου ήρθε στο μυαλό το βιογραφικό των Ξένου Μάζαρη και Στράτου Μπουλαλάκη (Ψευδώνυμα και τα δύο), που είχαν γράψει ένα βιβλίο που λεγόταν «Ο Πάγος». Το έχεις δει ποτέ; Δεν το έχω δει, όχι. Εξακολουθώ να μην μπορώ να πάρω στα σοβαρά το θέμα του βιογραφικού, για τους ίδιους λόγους που αρνούμαι να πάρω πολύ στα σοβαρά τον εαυτό μου. Ομολογώ ότι, όταν διαβάζω ένα σοβαροφανές βιογραφικό, γεμάτο πτυχία, διακρίσεις και υποψηφιότητες, με το οποίο ένας συγγραφέας ή ένας εκδοτικός οίκος προσπαθεί να εντυπωσιάσει τον αναγνώστη και υποψήφιο αγοραστή, με πιάνουν τα γέλια. Φυσικά, αυτό ίσως έχει να κάνει και με το γεγονός ότι ο ίδιος παραμένω ένα νούμερο, και μάλιστα λατινικό.

Ο «Παραχαράκτης» και ο «Δεσμοφύλακας» αναφέρονται ως «συλλογές φωτογραφημάτων». Πώς ξεκίνησε η ιδέα του φωτογραφημάτων; Ξεκίνησε στις αρχές του 2015, όταν άρχισα να συλλέγω φωτογραφίες από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα και στη συνέχεια ανακάλυψα πόσο διασκεδαστικό είναι το να τις «παραχαράσσεις», να στήνεις δηλαδή γύρω από αυτές ιστορίες που διορθώνουν την πραγματικότητα. Οι ασπρόμαυρες αυτές φωτογραφίες αποτέλεσαν για μένα τεράστια δεξαμενή ερεθισμάτων και το κλειδί για ένα πολύ διασκεδαστικό παιχνίδι, που οδήγησε σε δύο βιβλία γεμάτα αλλόκοτους ήρωες και παράδοξες καταστάσεις.

Περίμενες ότι θα πάρεις το Κρατικό Βραβείο Διηγήματος για τον «Παραχαράκτη»; Φυσικά όχι! Όταν με πήρε τηλεφώνω ο φίλος μου ο Βασίλης ο Χουλιάρης και μου το ανακοίνωσε ήμουν στην υπέροχη παραλία του Λούρου και έφτιαχνα πύργους από άμμο δίπλα στο κύμα, κυριολεκτικά. Το ίδιο συνέχισα να κάνω και δυο λεπτά αφότου το πληροφορήθηκα.

Πώς σου φάνηκε που το πήρες; Ήταν πολύ παράξενο! Μοιάζει κάπως σαν να σου απονέμει αριστείο ο λυκειάρχης τη στιγμή που εσύ προτιμάς να κάθεσαι στα πίσω θρανία και έχεις κάνει ένα σωρό –δικαιολογημένες για σένα μόνο– απουσίες. Ύστερα από αυτό, πάντως, μπορώ πλέον να λέω ότι είμαι «Παραχαράκτης με πτυχίο»...

Ο «Δεσμοφύλακας» έχει αρκετές συγγένειες με τον «Παραχαράκτη, έτσι δεν είναι; Είναι δεύτερος ξάδερφος από την πλευρά του πατέρα του! Εκτός από αυτό, στον «Δεσμοφύλακα» όπως και στον «Παραχαράκτη» συναντά κανείς διηγήματα που το καθένα τους συνδέεται με μια παλιά (έως πολύ παλιά) φωτογραφία. Διηγήματα που εμπεριέχουν το στοιχείο της ανατροπής και της κατάρριψης του προφανούς. Από τεχνικής απόψεως τα δυο βιβλία είναι πολύ κοντά, ωστόσο, νομίζω ότι διαφέρουν και αρκετά. Όσο αντικειμενικός μπορώ να είμαι, έχω την αίσθηση ότι λόγω της εματολογίας τους –που είναι οι οικογενειακοί και οι ερωτικοί δεσμοί, με ό,τι μπορεί να συμβαίνει εντός τους– οι ιστορίες του «Δεσμοφύλακα» είναι πιο σκληρές ή σκοτεινές, αλλά ταυτόχρονα και πιο άμεσες. Ίσως επειδή αναπόφευκτα μπορεί να αναγνωρίσει κανείς στους πρωταγωνιστές και στις πρωταγωνίστριές τους στοιχεία που θα του φανούν επικίνδυνα οικεία. Η σκληρότητα, άλλωστε, εκείνων με τους οποίους συνδεόμαστε, είτε ερωτικά είτε λόγω συγγένειας, είναι εκείνη που μας αφήνει τις βαθύτερες πληγές.

Επειδή καμιά σου λέξη δεν είναι αυτό που φαίνεται, τι ακριβώς σημαίνει για σένα «Δεσμοφύλακας»; Να, ορίστε. Αυτό είναι το πρόβλημα όταν ασχολείσαι με τη λεξιπλασία και τις μεταφορές! Ό,τι και να πεις δεν πιστεύει κανείς ότι υπάρχει περίπτωση να μιλάς κυριολεκτικά! Ο δεσμοφύλακας είναι φυσικά ο υπεύθυνος για τη φύλαξη των φυλακισμένων, αλλά ταυτόχρονα είναι και ο φύλακας των δεσμών. Ο καθένας από εμάς λειτουργεί κάποια στιγμή ως δεσμοφύλακας, απλώς καλό θα είναι να μη βιαστεί πριν αποφασίσει τι είδους «συνθήκες κράτησης» θα προσφέρει στους άλλους και στον εαυτό του, αφού στην ίδια «φυλακή» θα πρέπει μείνει και

εκείνος. Επιπλέον, στο εσωτερικό τέτοιων «ιδρυμάτων» σημειώνονται αρκετά συχνά εξεγέρσεις που ανατρέπουν τα δεδομένα και τις ισορροπίες. Οι ιστορίες του «Δεσμοφύλακα», γραμμένες πριν αποκτήσω την ιδιότητα του πατέρα ο ίδιος, αποτελούν εκτός των άλλων ένα μήνυμα προς τον ίδιο μου τον εαυτό σχετικά με τους κινδύνους που συναντώνται σε μια οικογένεια ή σε μια σχέση. Και αυτό επειδή όταν κάποιος γίνεται γονιός είναι λίγο σαν να αλλάζει στρατόπεδο, και από εκεί που μέχρι πρότινος ήταν το –ενήλικο έστω παιδί– κάποιου, πλέον αναλαμβάνει έναν ρόλο στον οποίο συχνά πρέπει να αυτοσχεδιάσει. Σε κάποιους ανθρώπους αυτή η μετάβαση γίνεται με πολύ μεγάλη φυσικότητα, ενώ κάποιοι άλλοι πρέπει να το επεξεργαστούν περισσότερο μέχρι να επιλέξουν αυτό που τους εκφράζει. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, οφείλει κανείς να είναι προσεκτικός και να έχει κατά νου ότι μερικές φορές η γραμμή που χωρίζει τον δεσμοφύλακα από τον δεσμοφυλακισμένο είναι πολύ λεπτή.

Πώς να εκλάβω το εξώφυλλο; Σαν να λέμε δηλαδή, στην πρώτη μας οικογένεια αλλά και στην οικογένεια που δημιουργούμε, είμαστε κάπως... αλυσοδεμένοι; Δεν είμαστε. Με πολλούς τρόπους, μάλιστα. Δέσιμο από δέσιμο διαφέρει, αλλά μέσα σ' αυτό δεν λείπουν και εκείνοι που είναι για (άλλου είδους) δέσιμο και κάνουν τους γύρω τους να υποφέρουν. Το σίγουρο είναι ότι ο καθένας πρέπει να επιλέγει τις προδιαγραφές των δεσμών του, αποφεύγοντας να ψωνίζει από τα έτοιμα, με βάση την κάλυψη αναγκών που δεν είναι δικές του.

Τι ακριβώς είναι τα «τριηγήματα» στα οποία πρόκειται να αφοσιωθείς το επόμενο διάστημα; Το τριήγημα αποτελεί την εξέλιξη του διηγήματος. Έχω σκοπό να τα εξηγήσω όλα αναλυτικά στα σεμινάρια τριμηνιαίας γραφής που θα διοργανωθούν αμέσως μετά την κατάρρευση του υπαρκτού υπερρεαλισμού, οπότε προτείνω στους αναγνώστες να κάνουν υπομονή για λίγο καιρό ακόμη!

Εκτός από τη συγγραφή ασχολείσαι και με τη μουσική. Το συγκρότημά σου, οι Bog Art, έχουν ήδη δύο δίσκους. Παίζετε ακόμα μαζί; Πρόκειται να κυκλοφορήσετε κάτι καινούριο; Οι Bog Art έχουν πράγματι ήδη κυκλοφορήσει τρεις δίσκους, οι οποίοι φαίνονται λίγοι σε αριθμό, αν σκεφτεί κανείς ότι ξεκινήσαμε το 2003 από ένα container για τους σεισμοπαθείς των Λιοσίων (εξού και επιμένουμε ότι παίζουμε container rock, κατά το garage rock). Το «Thornbush», ο πιο πρόσφατος δίσκος μας, κυκλοφόρησε ανεξάρτητα το φθινόπωρο του 2020, ενώ το τελευταίο διάστημα, έπειτα από λιμούς, καταποντισμούς, την αποχώρηση του κιθαρίστα Θέμη Βασιλείου (με τον οποίο έχω την τύχη να συνεργάζομαι για τις ανάγκες των παρουσιάσεων των βιβλίων μου), και την άφιξη στο συγκρότημα του Μιχάλη Κάνιου, δουλεύουμε το υλικό του επόμενου δίσκου μας, ενώ ταυτόχρονα προσμένουμε να γίνουν ευνοϊκότερες οι συνθήκες για την διεξαγωγή συναυλιών, καθώς μας έχουν λείψει. Περισσότερο να πω ότι, όπως τα περισσότερα συγκροτήματα της ανεξάρτητης ελληνικής σκηνής, αναγκαστήκαμε λόγω της πανδημίας να ακυρώσουμε τις προγραμματισμένες περιοδείες μας σε Ευρώπη, Λατινική Αμερική και Ανταρκτική.

Ποιες είναι οι αγαπημένες σου διαδρομές στην Αθήνα; Έχω πολλές αγαπημένες διαδρομές για περίπατο στην Αθήνα. Τον τελευταίο καιρό, άλλοτε μόνος και άλλοτε με έναν καλό φίλο, συνηθίζω να περπατώ μέσα στη νυχτερινή βουή των μεγάλων δρόμων του κέντρου, από την Νεάπολη Εξαρχείων μέχρι τους Στύλους του Ολυμπίου Διός, έπειτα να ανηφορίζω τη Διονυσίου Αρεοπαγίτου κάτω από την Ακρόπολη και δίπλα από το Ηρώδειο, πριν κυλήσω μέχρι το Θησείο. Από εκεί συνεχίζω Μοναστηράκι, Αθηνάς, Ομόνοια και ξανά Νεάπολη. Μετά από αυτόν τον κύκλο τις περισσότερες φορές κοιμάμαι σαν πουλάκι!

Αν και γεννήθηκες στην Καβάλα, είσαι χαρούμενος που ζεις στην Αθήνα ή θα την εγκατέλειπες με πρώτη ευκαιρία; Ζω στην Αθήνα τα τελευταία είκοσι περίπου χρόνια και, παρά τις δυσκολίες που έχει η ζωή εδώ, δεν νομίζω ότι θα την εγκατέλειπα εύκολα. Η πρώτη επαφή με την πρωτεύουσα, ιδίως για κάποιον που έχει μεγαλώσει σε μια όμορφη μικρή παραθαλάσσια πόλη, μπορεί να είναι τρομακτική, ωστόσο, αισθάνομαι πλέον αρκετά άνετα μέσα σε όλο αυτό το χάος. Απολαμβάνω το γεγονός ότι η πόλη αλλάζει συνέχεια, ότι συναντάς διαρκώς νέα πρόσωπα (και ότι μπορείς να αποφεύγεις εκείνους που δεν αντέχεις), ότι καμιά διαδρομή δεν είναι η ίδια δυο φορές και, κυρίως, ότι υπάρχουν τόσα πολλά ερεθίσματα εκεί έξω, τόσες διάσπαρτες εικόνες και λεπτομέρειες που μπορούν να σε διατηρούν σε κατάσταση διαρκούς διέγερσης. Επίσης, στους δρόμους και στα στενά της Αθήνας, ιδίως σε αυτά του κέντρου του οποίου είμαι κάτοικος, τέμνονται αμέτρητες γραμμές που σε συνδέουν απευθείας με το παρελθόν της πόλης, με την ιστορία, με τις ρίζες εκείνων που αγαπάς. Αμέτρητες γραμμές που κάνουν κάτι να δονείται έντονα μέσα σου σε κάθε βήμα. Την περασμένη εβδομάδα, για παράδειγμα, βρέθηκα να περπατώ κατά το σούρουπο στην οδό Πατισίων και έπειτα στην Κυψέλη ακούγοντας στο discman (ναι, υπάρχουν ακόμη τέτοια) τον δίσκο «Στο δρόμο», με την αγαπημένη μουσική του Κυριάκου Σφέτσα και τη φορτισμένη ερμηνεία της Κατερίνας Γώγου σε αυτούς τους τόσο γεμάτους αλήθεια και πόνο στίχους. Και ενώ προσπερνούσα παλιά, γκρίζα κτίρια και διασταυρώνομαι με άγνωστους μου ανθρώπους, αισθανόμουν να ανατριχιάζω κάθε τόσο, καθώς δυνάμωνα μέσα μου η σύνδεση με όσα άκουγα στα ακουστικά μου και με όσα με περιέβαλλαν. Και τότε συνειδητοποίησα ότι εδώ είναι το σπίτι μου... **A**

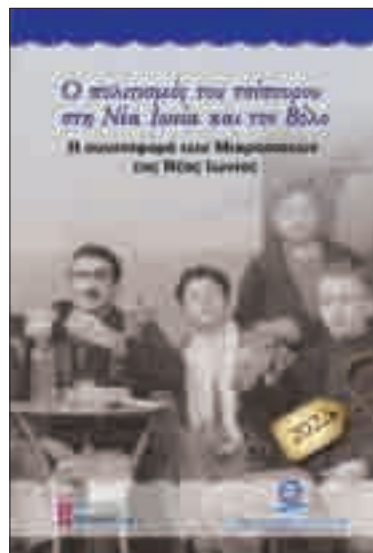
Αχιλλέας III, «Δεσμοφύλακας», εκδ. Νεφέλη

Ο πολιτισμός του Τσίπουρου

Η συνεισφορά των Μικρασιατών προσφύγων στον πολιτισμό του τσίπουρου στη Νέα Ιωνία και τον Βόλο.

Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ

Το 1920 η οικονομία της πόλης του Βόλου βρισκόταν σε αναπτυξιακή τροχιά. Βιομηχανίες και μεταποιητικές μονάδες λειτουργούσαν νυχθημερόν, το εμπόριο ανθούσε, οι εξαγωγές από το λιμάνι ήταν αθρόες, το ίδιο και οι ευκαιρίες για απασχόληση. Κανείς δεν φανταζόταν πως η ζήτηση για εργατικά χέρια πολύ σύντομα θα καλυπτόταν από ανθρώπους έως τότε ευκατάστατους και τακτοποιημένους στην πατρίδα

Ο Πολιτισμός του τσίπουρου στη Νέα Ιωνία και τον Βόλο, εκδ. Ιδρόμελον

τους, τη Σμύρνη και την υπόλοιπη Μικρά Ασία. Οι πρόσφυγες, που ξεριζώθηκαν από τις εστίες τους το 1922 και κατάφεραν να φτάσουν ζωντανοί στην άλλη πλευρά της θάλασσας, πάλεψαν και ορθοπόδησαν με γρήγορους ρυθμούς, αλλάζοντας άρδην την εικόνα που είχε καταγραφεί κατά την άφιξή τους. Γράφει ο Τάκης Οικονομάκης στην εφημερίδα Η ΘΕΣΣΑΛΙΑ την 20/9/1922, περιγράφοντας «...το μαύρο κύμα της συμφοράς και απογνώσεως» που ξεχύθηκε στο λιμάνι, «...οι συμπολίται μας, που από τις αφηγήσεις αγνώριζαν έως τώρα το μέγεθος της επελθούσης καταστροφής, εκλήθησαν να ιδούν με τα μάτια τους την απερίγραπτον τραγικότητα της... οι πλανώμενοι από την άγνοια είδαν ότι η Μικρά Ασία ήτο μία άλλη ολόκληρος Ελλάς με εκατομμύρια Ελλήνων με ζωτικότητα μοναδική, με πολιτισμόν και με οικονομικήν ευεξίαν αξιοζήλευτον».

Το παραπάνω απόσπασμα και πλήθος άλλων, μαζί με φωτογραφικό αρχείο και προσωπικές μαρτυρίες, περιλαμβάνονται στο ημερολόγιο του φορέα για τη διάσωση του πολιτιστικού αποθέματος «Μαγνήτων Κιβωτός» για το 2022, έτος αφιερωμένο στα 100 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή. Το θεματικό ημερολόγιο κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ιδιόμελον με τη συνεργασία του Πολιτιστικού Συλλόγου Μικρασιατών Ν. Ιωνίας Το Εγγλεζονήσι και τιτλοφορείται «Ο πολιτισμός του τσίπουρου στη Νέα Ιωνία και τον Βόλο. Η συνεισφορά των Μικρασιατών της Νέας Ιωνίας». Την καλαισθητή έκδοση έχουν επιμεληθεί ο Νίκος Τσοούκας και ο Αλέξανδρος Γ. Καπανιάρης, ο οποίος μάλιστα υπογράφει τα άκρως διαφωτιστικά και τεκμηριωμένα με παραπομπές και συνοδό φωτογραφικό υλικό κείμενα.

Η εγκατάσταση των προσφύγων από το Παλιό Λιμεναρχείο ως τα γύφτικα και στις υποβαθμισμένες συνοικίες, οι προσπάθειες για επιβίωση, η απασχόλησή τους στη θάλασσα, η συνεργατικότητα και η αλληλεγγύη, ο αγώνας για την ίδρυση σωματείου, οι διώξεις των συνδικαλιστών και ο συνασπισμός τους σε ομάδες των μαουινιέρων, της προκυμαίας, των τελωνειών και των ατιόπλοιων, περιγράφονται με γλαφυρότητα στην εν λόγω έκδοση. Το βάρος δίνεται τελικά στη διατροφή ως πολιτιστικό παράγοντα συνδεδεμένο με την ιστορική μνήμη, στον ρόλο των Μικρασιατών στις διατροφικές συνήθειες της Μαγνησίας και στο αποτύπωμά τους στα τσιπουράδικα, το σήμα κατατεθέν του Βόλου. Από προφορικές μαρτυρίες απογόνων των ιδρυτών των πρώτων τσιπουράδικων της περιοχής μαθαίνουμε για τις συνήθειες των προσφύγων, οι οποίοι μετά τη δουλειά μαζεύονταν στα καφενεία της Νέας Ιωνίας κι έπιναν ένα τσιπουράκι με θαλασσινά ή λιαστή ρέγκα για να ανοίξει η όρεξη και επέστρεφαν σπίτι τους για φαγητό. Κάποιοι μετέτρεπαν τις κάμαρες των προσφυγικών σε μαγαζάκια, έβγαζαν στο πεζοδρόμιο φουφού κι έψηναν στα κάρβουνα, γιατί «στο τηγάνι τα θαλασσινά έχαναν τη νοστιμιά τους», άλλοι

απέκτησαν βαρκάκι και ψάρευαν οι ίδιοι. Το βερεσέ «ήταν κανόνας, αλλοίμονο στο μαγαζί που δούλευε τοις μετρητοίς». Οι μεζέδες σερβιρονταν σε λαδόκολλα ή σε μικρά πατάκια, ταπεινοί στην αρχή, μετά μπήκαν τα μαγειρευτά και οι σμουρνάικες γεύσεις στην κουζίνα, εκεί όπου παρέμεναν και οι γυναίκες μέχρι το 1970, καθώς το μαγαζί έξω ήταν αντρική υπόθεση. Στο διάστημα 1980-2011 η κατάσταση αλλάζει και τα τσιπουράδικα εξελίσσονται σταδιακά σε τόπους συνάντησης μικτών παρέων και οικογενειών, η ποικιλία και η ποιότητα στα πιάτα διευρύνεται, η παράδοση των παλαιών μεταφέρεται στα νέα μαγαζιά.

Η κουλτούρα των τσιπουράδικων, συνδεδεμένη με τη μουσική και τον τρόπο διασκέδασης των Μικρασιατών, καταλήγει αναπόσπαστο κομμάτι της γαστρονομίας του Βόλου. Τσιπουρο δικό της η πόλη δεν παράγει, προμηθεύεται από Τύρναβο και Νέα Αγχίαλο. Στην έκδοση παρακολουθείται εξέλιξη των μαγαζιών και παρουσιάζονται τόσο παλαιά όσο και σύγχρονα τσιπουράδικα, τα οποία έχουν κληρονομήσει την ποιότητα και την αυθεντικότητα των ιστορικών. Περιλαμβάνεται επίσης πολυσέλιδο έγχρωμο ένθετο με ελκυστικότερες φωτογραφίες, όπου αποτυπώνονται καθημερινές σκηνές από τα τσιπουράδικα, με τους θαμώνες και με τους περίφημους μεζέδες σε πρώτο πλάνο. Ακολουθεί πλήρης κατάλογος με τις βιβλιογραφικές πηγές. Το ημερολόγιο προλογίζει ο Μητροπολίτης Δημητριάδος και Αλμυρού Ιγνάτιος, ο οποίος στο συγκινητικό κείμενό του περιγράφει τον Βόλο ως «πόλη φιλόξενη προς κάθε λογής πρόσφυγες, πολυπολιτισμική όπου συνυπάρχουν αρμονικά εβραίοι, καθολικοί και χριστιανοί ορθόδοξοι» και δεν παραλείπει να αναφερθεί «στην ενότητα των κατοίκων της περιοχής, με μικρές εξαιρέσεις, ως ελπιδοφόρα παρακαταθήκη απέναντι στις μεταναστευτικές ροές του Αιγαίου, όπου χάθηκαν πολλές ανθρώπινες ψυχές».

Τα ιστορικά τσιπουράδικα της Μαγνησίας, τα τιμώμενα στο φετινό επετειακό ημερολόγιο της «Μαγνήτων Κιβωτού», ιδρύθηκαν από Μικρασιάτες πρόσφυγες του 1922 οι οποίοι μαζί με χιλιάδες ξεριζωμένους συμπατριώτες τους έφτασαν στην Ελλάδα, πρόκοψαν, επηρέασαν, ενέπνευσαν. Σχετικά και τα λόγια του αξέχαστου Γιάννη Μπεχράκη, που φωτογράφησε με τα μάτια της ψυχής την προσφυγιά σε χιλίες μεριές του πλανήτη: «Έχω μέσα μου αίμα πρόσφυγα, όπως κι ένα τεράστιο ποσοστό ανθρώπων. Η γιαγιά μου ήταν από τη Σμύρνη και ήρθε στην Ελλάδα το 1922. Ο καθένας θα μπορούσε να έχει βρεθεί στη θέση της. Μπορεί να συμβεί σε όλους μας. Γι' αυτό δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε τις ρίζες μας και το ταξίδι μας στη ζωή».

9/3/2022, mmavrikaki@gmail.com

ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΤΙΚΕΣ ΚΡΙΤΙΚΕΣ

Κλασικά μυθιστορήματα στο Goodreads

Κακές κριτικές στο Goodreads: κάναμε το πείραμα με το σπουδαίο μυθιστόρημα του Φραντς Κάφκα, «Η Δίκη»

Του ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

Έξαλλες «κριτικές» κλασικών, εγνωσμένης αξίας, πραγματικά μεγάλων και διαχρονικών μυθιστορημάτων, από αναγνώστες στο Goodreads. Σταχυολογούμε ένα ελάχιστο μόνο δείγμα από όσα μπορεί να διαβάσει κανείς αν ανατρέξει στις φαρμακερές κριτικές με ένα αστεράκι. Τις μεταφέρουμε σχεδόν αυτούσιες, μεταφρασμένες από τα αγγλικά. Εμάς μάς έκαναν να χαμογελάσουμε. Σήμερα, η «Δίκη» του Κάφκα, που έχει εκδοθεί πολλές φορές στη γλώσσα μας, από διάφορους εκδοτικούς οίκους. Διαβάστε τη στη σειρά Ξένη Κλασική Βιβλιοθήκη των Εκδόσεων Μίνωας (2019, μετάφραση Γιώτα Λαγουδάκου).

- ➔ Μέχρι εκεί προς το τέλος, καλά τα πήγαινε. Εκεί όμως τα κατέστρεψε όλα. Βασικά, ένα από τα δύο συνέβη: ή δεν είχε ιδέα τι τέλος να δώσει, ή το πήγαινε για σίκουελ. Αλλά μετά πέθανε.
- ➔ ΤΙ ΉΤΑΝ ΑΥΤΟ, ΜΩΡΕ!;
- ➔ Το πιο εξοντωτικό πράγμα που έκανα στη ζωή μου. Και έχω βγάλει διαβολοβδομάδα στους NavySeals. Και λέγοντας εξοντωτικό, εννοώ το διάβασμα του μισού βιβλίου. Το άλλο μισό το παράτησα.
- ➔ Τα φαϊά κύτταρα του εγκεφάλου μου κάρκιν. Ακόμη τα νιώθω να σκάνε με μικρές-μικρές εκρήξεις.
- ➔ Εντάξει, ανοησία ήταν, αλλά τουλάχιστον πολύ καλύτερο από το άλλο δικό του, εκείνο με την κατσαρίδα.
- ➔ Το βιβλίο δεν έχει να πει τίποτε στην πραγματικότητα (εκτός από κάτι ανοησίες που έλεγαν παλιά οι εμοί), αλλά όχι, κύριε, επιβάλλεται να σου αρέσει γιατί είναι ο Κάφκα, και γιατί πρόκειται περί αριστουργήματος, και γιατί είναι φιλοσοφικό, και βαθύ, και δεν συμμαζεύεται. ΝΑΙ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ.
- ➔ Απόλυτο χάσιμο χρόνου. Ο Μαξ Μπροντ έπρεπε να ακούσει τον κολλητό του και να το κάψει. Άμα έχεις τέτοιους φίλους, τι τους θέλεις τους εχθρούς...
- ➔ Λογικά το έχουν βάσει υποχρεωτικό στα σχολεία για να μας αποβλακώσουν ως έθνος. Και μάλλον τα κατάφεραν.
- ➔ Ήμουν πολύ άρρωστος όταν το πήρα να το διαβάσω, δεν κατάλαβα Χριστό, και είπα ότι έφταιγαν τα χάπια. Μετά έκανα τη βλακεία και το ξανάπιασα. Λοιπόν, δεν έφταιγαν τα χάπια, έφταιγε ο Κάφκα. Καμία ουσία, μηδέν εις το πηλίκον.
- ➔ Χίλια σόρι για το σπόιλερ, αλλά δίκη ΔΕΝ γίνεται, και στο τέλος ο πρωταγωνιστής πεθαίνει με κάτι λάμπεις, ένα φως, δεν κατάλαβα.
- ➔ Ξέρω εφήβους που έχουν επίσης κάτι μηδενιστικές φαντασιώσεις, αλλά είτε τις γράφουν στο ημερολόγιο, είτε κάνουν βιντεάκια με μουσική υπόκρουση Cure. Όχι όμως βιβλίο, φίλε Φραντς, όχι και βιβλίο. Νισάφι.
- ➔ Δεν ξέρω, μπορεί να φταίει και η μετάφραση. Όμως διάβασα κάπου ότι θεωρείται κορυφαία. Οπότε δεν ξέρω τι να πω. Μπορεί αν το έβαζαν στο Google translator να έβγαζε περισσότερο νόημα. Αλλά τώρα τίποτα: μηδέν από μηδέν, μηδέν.

- ➔ Είμαι τόσο μπερδεμένος, όσο ο πρωταγωνιστής. Αλλά τουλάχιστον αυτός συγχωρέθηκε και έπαψε να σκέφτεται τι θέλει να πει ο ποιητής.
- ➔ Από τα βιβλία που τα διαβάζεις για να πεις ότι τα διάβασες, και για να κοκορεύεσαι σταμπάρ. Προτιμώ να μάθω να κάνω τύποτα κόλπα με χαρτιά αν θέλω να εντυπωσιάσω κάποιον, όχι να πω ότι μου άρεσε η «Δίκη». Δεν είμαστε και χαζοί.
- ➔ Ο πιο υπερτιμημένος πεζογράφος στην ιστορία της Δυτικής γραμματείας. Ανύπαρκτη πλοκή, χαρακτήρες που δεν εξελίσσονται, διάλογοι τρελών που δεν βγάζουν νόημα. Εντάξει, έτσι μπορώ να γράψω κι εγώ.
- ➔ Παιδιά, αυτά δεν είναι βιβλία, είναι σκέψεις στα άλμπουμ που έγραφαν τα κοριτσάκια τη δεκαετία τού '60. Να σοβαρευτούμε λιγάκι.
- ➔ Πρέπει να ντρέπεται, κύριε Κάφκα.
- ➔ Ο Κάφκα λέει πόσο κακό πράγμα είναι η διαφθορά και η γραφειοκρατία. Ποπό! Τι μου λέτε; Ανατρίχιασα.
- ➔ Αν είναι αυτό το καλύτερό του βιβλίο, αναρωτιέμαι τι μέρος του λόγου είναι το χειρότερό του.
- ➔ Είναι τόσο κακό, που ΔΕΝ γίνεται καλό. Παραμένει κακό μέχρι το τέλος. Ποιο τέλος; Έλα μου ντε!
- ➔ Είναι το πιο καφκικό βιβλίο του κόσμου. Και, ναι, το μόνο σοβαρό πράγμα που μας κληροδότησε ο κύριος Κάφκα είναι αυτό το επίθετο: «καφκικός». Όλες οι ΧΙΛΙΑΔΕΣ άλλες λέξεις που έγραψε είναι για τ' ανάθεμα.
- ➔ Το καλύτερο βιβλίο για μαθήματα δημιουργικής γραφής: «Πώς είναι γραμμένη η «Δίκη»; Ε, να μη γράφετε έτσι, να γράφετε αλλιώς».
- ➔ Στο μεταξύ, ο Κ. είναι εκατό τα εκατό ένοχος, κι ως το παίζει μωρή παρθένα. Αλλά δεν γίνεται δίκη! Κι αυτό είναι το πιο αστείο σε ΟΛΟ το βιβλίο. Σαν ένα b-μονιέπου βγήκε παλιά, το «Wild Surfers 2». Το πιο αστείο στο «Wild Surfers 2» ήταν ότι... δεν υπήρξε ποτέ νούμερο 1!
- ➔ Ξέρετε γιατί είναι κλασικό; Θα σας πω εγώ γιατί είναι κλασικό. Γιατί το διάβασαν κάποιοι και δεν κατάλαβαν γρυ. Και λένε, «Ας το διαβάσουν και οι επόμενοι μπας και πιάσουν το νόημα». Και οι επόμενοι, που επίσης δεν κατάλαβαν το παραμικρό, είπαν να δώσουν την καυτή πατάτα στους μεθεπόμενους. Και ούτω καθεξής. Σου λέει, «Άσε με, χριστιανέ μου, που θα κάθομαι να εξηγήω τα ανεξήγητα».
- ➔ Θέλω έναν, ΕΝΑΝ, να βγει και να πει για ποιον καταραμένο λόγο αυτό το βιβλιαράκι θεωρείται κλασικό. Δηλαδή, αλήθεια τώρα: τι είναι κλασικό για εσάς; Γιατί αυτό ΔΕΝ είναι. Είναι μια αρλούμπα. Σκηνές επί σκηνών που δεν συνδέονται με τίποτα μεταξύ τους, κάτι διάλογοι τού στίλ, «Αλλά λέει η θεία μου, αλλ' ακούν τ' αυτιά μου», παραλογισμός στο φουλ, ένα τέλος που... δεν είναι τέλος — και... και αυτά. Μιλάμε για κλασική σάχλα, λυπάμαι πολύ αλλά έπρεπε να το πει κάποιος.
- ➔ Εντάξει, πρόκειται για μεγάλη πατάτα. Αν δεν ήταν τόσο αντιπαθητικός ο πρωταγωνιστής, θα ήταν ίσως αστείο. Αλλά είναι ΤΡΟΜΕΡΑ αντιπαθητικός. Μάλιστα, κανονικά έπρεπε να γράψει κάποιος και τη συνέχεια, όπου θα τον δικάζουν και θα τον χώνουν μέσα ισόβια. ●

Αγάπη για την ομορφιά

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Ναι! Επιτέλους κυκλοφόρησε ξανά. Το περίμενα εδώ και καιρό. Είχα φάει τ' αυτιά του εκδότη να το ζητάω. Είναι ένα από τα αγαπημένα μου βιβλία και το έχω κάνει κάμποσες φορές δώρο – ίσως περισσότερο από κάθε άλλο βιβλίο που ερωτεύτηκα και θεώρησα ότι όφειλε να το διαβάσει και κάθε πλάσμα που πλησίασε κάποια στιγμή τη ζωή μου.

Η «Χώρα του χιονιού», του Γιασουνάρι Καβαμπάτα, σε ιδιαίτερη μετάφραση του Γιώργου Λεωτσάκου. Θέλω να μοιραστώ εδώ τη χαρά μου με τους αναγνώστες της ATHENS VOICE ελπίζοντας να τους ωθήσω ως το κοντινότερο βιβλιοπωλείο, γιατί τι πιο ωραίο από το να μοιράζεσαι όμορφα πράγματα; Αντιλαμβάνομαι ότι ακούγομαι υπερβολικός, ίσως μάλιστα κοινότοπος στον ενθουσιασμό μου, κάτι που ίσως λειτουργήσει ανάποδα σε κείνον που θα πιάσει στα χέρια του αυτό το μυθιστόρημα που αφηγείται με την απόκοσμη λεπτότητα που απαιτεί η ιαπωνική ψυχή την ιστορία ενός έρωτα στα χιονισμένα βουνά της χώρας του ανατέλλοντος ηλίου. Ο Γιασουνάρι Καβαμπάτα ήταν ο πρώτος Ιάπων που κέρδισε το Νόμπελ λογοτεχνίας κι ένας από τη μακριά σειρά των ομοεθνών του συγγραφέων που αυτοκτόνησε. Να ήταν άραγε αυτό το άλμα στο επέκεινα που με έλκυσε κοντά του; Να είναι τυχαίο που κι ο έτερος Ιάπων που αγαπώ ως συγγραφέα, ο Μισίμα, προτίμησε να απέλθει του μάταιου τούτου κόσμου με τον παραδοσιακό τρόπο αυτοχειρίας των Ιαπώνων, το σεπούκου, γνωστό και ως χαρακίρι;

Οι Ιάπωνες –και δεν το διαπίστωσα μόνο στο ταξίδι μου εκεί, ένα ταξίδι που θεωρώ ως το σημαντικότερο του βίου μου–, οι Ιάπωνες σε κάθε μορφή τέχνης τους εμφανίζουν μια ξεχωριστή αγάπη για την ομορφιά αλλά και για την ενατένιση του αόρατου. Το αόρατο, θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς, βρίσκεται στην άλλη πλευρά του καθρέφτη που κοιτάζεται η ομορφιά. Μ' άλλα λόγια ο θάνατος, αυτό το απείκασμα του ορατού, μπορεί ενίοτε να κηλιδώνει την ομορφιά, όμως δεν είναι παρά το κατώφλι για κόσμους άλλους που τα γήινα μάτια μας δεν έχουν τη δύναμη –ή τη δυνατότητα– να αντικρίσουν χωρίς να βλαφτούν ολοσχερώς.

Όταν σε εκείνο το ταξίδι μου στην Ιαπωνία είχα μπει σ' ένα τοπικό ζαχαροπλαστείο, είχα καθηλωθεί από την ομορφιά των γλυκισμάτων. Η καλαισθησία του ζαχαροπλάστη είχε παράξει έργα τέχνης. Χωρίς να είναι γλυκά στην ουσία τους, εμφάνιζαν τέτοια ομορφιά στη μορφή τους που ήθελες με κάθε τρόπο να τα εγκιβωτίσεις στην ύπαρξή σου τρώγοντάς τα.

Έτσι κι ο ήρωας του Καβαμπάτα, ο Σιμαμούρα, αστός του Τόκιο, περνάει κάθε χρόνο μερικές μέρες στη χώρα του χιονιού, στα βουνά της επαρχίας, όπου έχει γνωρίσει μια νεαρή γκέισα, την Κομάκο. Κατασπαράσσοντας την ομορφιά της

νεαρής γκέισας μεταμορφώνεται ο ίδιος σε κάτι όμορφο. Το δυστύχημα είναι ότι η Κομάκο τον ερωτεύεται ενώ εκείνος ταλαντεύεται ανάμεσα σ' εκείνην και μια άλλη κοπέλα που γνωρίζει στο τρένο που τον οδηγεί στις θερμές πηγές των βουνών. Ποια θα κατισχύσει στην ψυχή του Σιμαμούρα;

Το μυθιστόρημα ξετυλίγεται σε ένα μαγικό τοπίο εκπληκτικής ομορφιάς που καλύπτει το χιόνι – όχι ασφαλώς το ίδιο χιόνι που έπνιξε τα βόρεια προάστια της Αθήνας.

Γιασουνάρι Καβαμπάτα
Η χώρα του χιονιού
εκδ. Κέδρος

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η Μελίνα άνοιξε τα χαρτιά της

«Η Μελίνα Τανάγρη», λέει η Μελίνα Τανάγρη κοιτώντας κατάματα το κοινό της, «είχε από μικρή το φόβο ότι θα πεθάνει νέα. Όσπου μια μέρα άρχισε ξαφνικά να γελάει χαρούμενα, ανακουφισμένα, γιατί κατάλαβε ότι αυτό πια δεν πρόκειται να συμβεί».

Της ΚΑΡΟΛΙΝΑΣ ΜΕΡΜΗΓΚΑ

Οι καλλιτέχνες διασχίζουν τον ανθρώπινο χρόνο αλλιώς. Όχι με την απλή ωρίμανση και φθορά των κυττάρων τους, αλλά και με υπόγειες σπράγγες που ανοίγουν (αν μπορέσουν να ανοίξουν) διόδους προς «ανοιχτές θέες». Μόνον έτσι το έργο τους προχωρά, βαθαίνει, αναπνέει, απλώνεται, συνεχίζει να μιλάει και να μας μιλάει. Ο χρόνος που περνάει είναι δηλαδή γι' αυτούς (αν δεν είναι και για όλους μας), όχι ένα ρολόι που χτυπάει στον ρυθμό μιας λήξης αλλά η αυστηρή προγύμναση του βίου. Μια απαραίτητη εκπαίδευση που, αν υπηρετηθεί σωστά και γενναία, αν οι σπράγγες σκαφτούν και πλατύνουν και διασταυρωθούν, δημιουργεί αυτό που αμέσως ξεχωρίζει – και συνοψίζεται στη γνωστή φράση «η Τέχνη σώζει», με ή χωρίς ερωτηματικά. Δεν γνωρίζω να υπάρχει πιο πολύτιμος εξοπλισμός για έναν καλλιτέχνη από τον χρόνο: τον βιωμένο, τον καλλιεργημένο, τον ποτισμένο και φροντισμένο και αγαπημένο.

Η Μελίνα Τανάγρη που «δεν θα πεθάνει νέα», είναι πιο νέα από ποτέ. Έχει ανοίξει τις διόδους της προς τα υπόγεια ρεύματα και τις ανοιχτές θέες, έχει ξεμπερδέψει με τα θολά αδιέξοδα, έχει τελειώσει με τα άχρηστα μισόλογα και τις κουρασμένες φλυαρίες. Η θλίψη κι η απώλεια υπάρχουν (σε ποιο παράπλευρο σύμπαν θα ζούσαμε αν δεν υπήρχαν;) αλλά ακριβώς γι' αυτό υπάρχει κι η απρόσμενη χαρά της ύπαρξης. Και έτσι διάλεξε τα τραγούδια που μας τραγούδησε στις δυο παραστάσεις που έδωσε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών στις 11 και 12 Μαρτίου.¹ Επιλογή, υποψιάζομαι, όχι εύκολη, γιατί θα είχε πολλά περισσότερα να πει – όμως όταν ανοίγει κάποιος τα χαρτιά του, όταν στέκεται όρθιος μπροστά στο κοινό του, τελικά χρειάζεται λίγα. Με την υπέροχη φωνή της, με ένα πονηρό χαμόγελο και ερωτική ματιά, με τα όχι τυχαία επιλεγμένα αυτά τραγούδια που την οδήγησαν να μας «Ξανασυστηθεί», αφηγήθηκε μιαν ιστορία παλιά σαν τον κόσμο αλλά ολόφρεσκη. Και συγκλονιστική.

Τραγούδια για τον έρωτα, πάντα με ένα γελάκι ή ένα βράχνιασμα στο λαιμό, γιατί ο έρωτας παραμένει «θανατοφόρος πυρετός». Αλλά και τραγούδια για όταν τα θέλουμε όλα και όταν δεν θέλουμε τίποτα, κυρίως τραγούδια για το ποιο είμαστε – και όποιος δεν καταλαβαίνει, δεν ξέρει πού πατά και πού πηγαίνει. Ναι, ο Σαββόπουλος ήταν εκεί και η Τανάγρη τον έχει βαθιά μέσα της, τον κατέχει τόσο ώστε αβίαστα μπλέκονται στην τέχνη της οι κινήσεις και ο ρυθμός του, η άφθαρτη δύναμη και χαρά που μας δίνει.

Ποιοι είμαστε, σ' αυτή τη μικρή γωνιά του πλανήτη; Αν κάτι είναι η μουσική είναι αυτό το ερώτημα, που δεν γερνάει ποτέ όσο κι αν αλλάζουν οι απαντήσεις – και τελικά, πόσο λίγο αλλάζουν: για την Τανάγρη είμαστε και ο Κωστής Παλαμάς και ο Μπετόβεν, και η Πιαφ και η αγαπημένη της Μπαρμπάρα, είμαστε τα παραδοσιακά και λαϊκά τα δικά μας και των άλλων, μια τυλιγμένη με πόθους και όνειρα Λεύκα, σε φόντο θαλασσί. Τραγούδια για το τώρα και το πάντα, γιατί έκαναν κι εκείνα τις διαδρομές τους μέσα στο χρόνο και παρέμειναν θέες ανοιχτές, διάπλατα παράθυρα, με τη φωνή της ν' αγκαλιάζει όλες τις αποχρώσεις του ορίζοντα, γιατί είναι όλες δικές της.

Και τραγούδια για την ειρήνη και για τον πόλεμο. Όταν άρχισε να τραγουδά το «If it be your will» του Λ. Κοέν και τα μάτια της βούρκωσαν κι η φωνή της σκάλωσε (if it be your will that a voice be true, From this broken hill I will sing to you. Let your mercy spill on all these burning hearts in hell, If it be your will to make us well, and draw us near and bind us tight and end this night...) μου φάνηκε πως στη σιωπηλή αίθουσα ακούστηκε ένα μικρό κρακ. Οι καρδιές ραγίζουν λίγο-λίγο και χωρίς πάταγο. Και ίσως, σκέφτηκα, ίσως τελικά για να εκφράσουμε το φόβο και τη φρίκη μας, την ανθρώπινη ανημποριά μας και τη δέσσή μας προς όποιον θεό πιστεύουμε για μια κάποια σωτηρία, δεν χρειάζονται οι μεγάλες συναυλίες με κορώνες που φτάνουν ως τον ουρανό. Ίσως αρκούν μόνο λίγα λεπτά μιας μοναχικής φωνής που τραγουδά τα λόγια κάποιου που τα έγγραφε επειδή ήξερε ότι θα τα χρειάζομασταν ξανά και ξανά, όπως τα λόγια όλων των προσευχών.

Η Μελίνα Τανάγρη δεν χάνει τον καιρό της. Δεν τον έχασε ποτέ. Και τα χαρτιά της που μας άνοιξε είχαν το μήνυμα που ήδη υποψιαζόμασταν, όσοι την παρακολουθούμε τόσα χρόνια: ότι η διαδρομή δεν ήταν και δεν θα είναι ούτε τρομακτική ούτε φθοροποιός ούτε ανώφελη. Το αντίθετο. Και γι' αυτό το ευχαριστώ της, βγαλμένο «μέσα απ' του χρόνου τη σχισμάδα» ήταν και πάλι γλυκό σαν το μέλι της, δώρο δοσμένο σ' εμάς με όλο της το σώμα – και στη γλώσσα της νοηματικής, που έμαθε για το σκοπό αυτό.

Από τα βάρη μας θα μείνει η ελαφράδα. Ναι, ακόμα και σήμερα που πονάμε όπως δεν νομίζαμε ότι θα πονέσουμε ξανά, η Μελίνα Τανάγρη ανοίγει το πιο πολύτιμο από τα χαρτιά της, και με το χαμόγελο και τη ματιά της που βλέπει λίγο πιο πέρα μας χαρίζει αυτήν την υπόσχεση: θα μείνει η ελαφράδα. ●

¹ Συνεργάτες: Ευαγγελία Μαυρίδου (πιάνο-πλήκτρα-επιμέλεια), Γιώργος Παναγιωτόπουλος (βιολί), Δημήτρης Παπαλάμπρου (κιθάρες).

Calexico: Από την Τουσόν στο Μεξικό, ένα τσιγάρο δρόμος

⇒ Για να φτάσεις από την Tucson της Arizona μέχρι τα σύνορα με το Μεξικό, χρειάζεσαι λίγο περισσότερο από μία ώρα. Έτσι, την εποχή που ο **Joey Burns** και ο **John Convertino** μεγάλωναν στη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Arizona, αν φυσούσε νοτιοανατολικός άνεμος, είναι πιθανόν να έφταναν στ' αυτιά τους οι τρομπέτες των mariachi. Σε κάθε περίπτωση, το Μεξικό διέθετε πάντα ένα ιδιαίτερο εξωτικό άρωμα και είχε τη δύναμη να μαγνητίζει Αμερικανούς και Ευρωπαίους με τον αρχαίο του πολιτισμό, με το ταμπεραμέντο των ανθρώπων, με τα χρώματα των ρούχων και με τη μουσική που μετέφερε έντονα τα πάθη αυτού του τόπου. Όταν οι **Calexico** ξεκινούσαν, πίσω στο 1996, η αμερικανική παράδοση είχε τον πρώτο λόγο στη μουσική τους –άκουγες έντονα σε πρώτο επίπεδο τον ήχο των σκονισμένων δρόμων της αμερικανικής επαρχίας– όμως από κάτω κρυβόταν μια ιδιαίτερη σχέση με τα σύνορα που έμελλε να τους καθορίσει: «*Past the borders beyond the hill, through seasons of nothing*» («*Sanchez*» από το «*Spoke*»). Ακόμη κι αν αλληθώριζαν προς την πλευρά του Los Angeles –της πιο κοντινής μεγαλόπολης– το έκαναν με τον αέρα που τους έδιναν επαμφοτερίζοντα σχήματα, όπως οι Love –τους οποίους οι Calexico διασκεύαζαν με επιτυχία– από τη δεκαετία του '60. Στις 8 Απριλίου κυκλοφορεί το καινούργιο τους album, που λέγεται «*El Mirador*» και στο οποίο συμμετέχουν ο **Sergio Mendoza**, η **Gaby Moreno** και ο **Jairo Zavala**, που αναμένεται να δώσουν έντονο –και πάλι– λατινοαμερικάνικο χρώμα στον δίσκο. Από τα δύο τραγούδια που το συγκρότημα έχει αποκαλύψει, το ομώνυμο έχει έντονες επιρροές από τη Λατινική Αμερική, την ώρα που το «*Harness The Wind*» είναι σαφώς δυτικότερο και πολύ όμορφο.

⇒ Πάει πολύς καιρός από τότε που διάβασα τις «*Κυριακές το Καλοκαίρι*» της **Μαριαλένας Σεμιτέκολου**. Θυμάμαι αυτήν την έντονη γεύση καλο-

καιρινής ατμόσφαιρας που άφηνε το βιβλίο, ανάγνωσμα ιδανικό για τις καλές αλλά και τις δύσκολες στιγμές της πιο ζεστής εποχής. Έτσι, μόλις έπεσε στα χέρια μου το καινούργιο της βιβλίο, η «*Ακουαρέλα*», που κυκλοφορεί και πάλι από τον Ίκαρο, την ξεκίνησα αμέσως. Μ' αρέσει πολύ που η Σεμιτέκολου δεν καταπιάνεται με μεγάλες ιδέες, μένει στην καθημερινότητα, μα την ίδια στιγμή ξετρυπώνει μνήμες αλλά και δημιουργεί ερωτήματα υπαινικσόμενα απαντήσεις για το πριν αλλά και το τώρα...

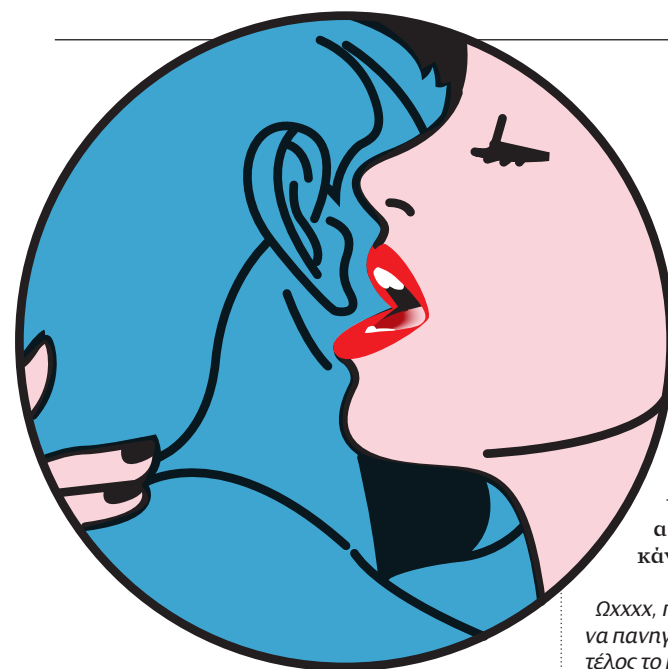
⇒ Το θέμα με τον **Burial** δεν είναι ότι σου αρέσει ή ότι τον θεωρείς σημαντικό

ή ότι πάντα θέλεις να δεις τι καινούργιο ετοιμάζει. Είναι ότι ακούγοντας έναν καινούργιο δίσκο –ή ακόμη κι έναν παλαιότερο– βυθίζεσαι σ' ένα παντοδύναμο *ambience* και χάνεις την αίσθηση του χρόνου. Το «*Antidawn*» ερ είναι για μία ακόμη φορά σκοτεινό, απόκοσμο και γοητευτικό, είναι για μία ακόμη φορά ένα μεγάλο εσωτερικό ταξίδι που είναι απαραίτητο να κάνεις.

⇒ Έχουν περάσει 36 χρόνια από το ντεμπούτο των **Cowboy Junkies**, εκείνο το άγουρο «*Whites Off Earth Now*», και 34 από εκείνο το εκθαμβωτικό «*Trinity Sessions*», η μπάντα υπάρχει ακόμα, η φωνή της **Margo Timmins** εξακολουθεί να είναι εντυπωσιακή και τα δύο αδέρφια της, ο **Michael** και ο **Peter**, εξακολουθούν να στήνουν εκείνες τις ακουστικές τελετουργίες που έκαναν την καναδέζικη μπάντα αγαπητή στους εραστές του ακουστικού post folk ήχου. Ανήμερα την 25η Μαρτίου κυκλοφορούν μια συλλογή με 9 από τις διασκευές που έκαναν τα προηγούμενα χρόνια, μαζί με μερικές καινούργιες με τον τίτλο «*Songs Of The Recollection*».

Μία από τις πιο εντυπωσιακές σειρές επανέκδοσης σε βινύλιο από την ιστορική εταιρεία της jazz, **Blue Note**, είναι η σειρά **Tone Poet**. Πρόκειται για βινύλια 180 γραμμαρίων με ιδιαίτερα προσεγμένα σκληρά εξώφυλλα και με σπουδαίες επανεκδόσεις, όπως οι σχετικά πρόσφατες «*Tippin' The Scales*», του **Don McLean**, «*Curtain Call*» του **Hank Mobley**, «*Out Of The Blue*» του **Sonny Red** και «*For Django*» του **Joe Pass**. Δεν πρόκειται για οικονομική σειρά, αλλά η ποιότητα της επανέκδοσης είναι τέτοια που αξίζει το... χρήμα και τον κόπο.

P.S.: Το 72ο album του **Willie Nelson** θα λέγεται «*A Beautiful Time*» και θα κυκλοφορήσει στις 29 Απριλίου, ημέρα των 89ων γενεθλίων του!

λίθια. Όμως πράγματι, βγήκαμε για ποτό και είχαμε απίστευτη επικοινωνία. Ήταν ευγενικός, άνετος, πολύ φωτεινός και με φλέρταρε πολύ ωραία. Το μόνο αρνητικό έχει κοπέλα! Τι κάνω;

Ωxxxx, πάνω που χάρηκα και άρχισα να πανηγυρίζω, μου το άφησες για το τέλος το κερασάκι. Κοίτα να δεις τώρα, εμείς ανάμεσα σε ζευγάρια δεν μπαίνουμε, ούτε εννοείται να επιτρέψεις στον εαυτό σου να σε χειραγωγήσει κάποιος για να γίνεις το τρίτο πρόσωπο και να χάσεις την αυτοεκτίμησή σου. Δώσε χρόνο. Ειδικά αν λες ότι είναι κάποιος που ξεχωρίζει και αξίζει, δώσε χρόνο και ξεκινά με χαμηλές προσδοκίες μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου. Μήπως να κρατήσεις τη συνεργασία σας σε αυστηρά επαγγελματικό επίπεδο;

Τζένη, σώσε με από το φανταστικό μου, σώσε με! Δεν θα το πιστέψεις! Είναι από αυτά που συμβαίνουν, επειδή ακριβώς τα σκέφτεσαι πολύ! Έκανα σεξ με τον άνθρωπο που είχα ερωτευτεί εδώ και έναν χρόνο μέσα από τη στήλη του σε ένα ηλεκτρονικό περιοδικό, χωρίς να έχω δει καν ποτέ το πρόσωπο του, γιατί υπέγραφε με ψευδώνυμο! Δυστυχώς, το σεξ μαζί του ήταν ένα δράμα κι εγώ νιώθω ότι με απογοήτευσε ο ίδιος μου ο εαυτός, που κάνει όνειρα και φαντασιώσεις.

Δυνατή ιστορία, φίλη, και σε παρακαλώ μη σε ακυρώνεις, γιατί τώρα είναι που θα σε απογοητεύσεις. Δεν βλέπω τον λόγο να αυτομαστιγωθείς. Πού να ήξερες, δηλαδή: Ποια είσαι; Ο μάντης Κάλχας; Ήταν απλά ένα κακό σεξ και μόνο. Μην το συνδυάζεις με τα προσωπικά σου ενδιαφέροντα, την ιδιοσυγκρασία σου και με το τι σου εξάπτει τη φαντασία διαβάζοντας κάτι. Αυτή η εμπειρία θα έπρεπε να σου δώσει μόνο ότι το ερωτικό κομμάτι είναι συνδυασμός πολλών πραγμάτων, που δεν εξαντλείται μόνο στο εγκεφαλικό μέρος, αλλά βασίζεται σημαντικά στο ποσό ενεργοποιούνται όλες μας οι αισθήσεις. Α, και διασκεδάσε το! Έχεις στο τσεπάκι σου μια δυνατή ιστορία να αναπολείς!

Μανεκέν μου, τι ήταν να μπούμε στην τηλεργασία όλοι μας; Έχω ερωτευτεί εδώ και κάποιους μήνες τον τύπο, που μας κάνει επιμόρφωση στη δουλειά μέσω zoom. Δεν τολμούσα να το πω σε κάποιον, γιατί θα με ρωτούσε που το στηρίζω και θα φαινόμουν ν-

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρώμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιασμένο τραγούδι στο **Athens Voice Radio 102.5**

Η ιστορία μου κλασική, αλλά τόσο μα τόσο επώδυνη. Είμαστε μαζί στη δουλειά, μου αρέσει πολύ, αλλά δε μου λέει ποτέ να βγούμε οι δυο μας μετά το γραφείο. Ο φίλος και συνάδελφός του μου είπε πρόσφατα ότι του αρέσω κι εγώ, αλλά ότι δεν το τολμάει, γιατί είμαστε στον ίδιο όροφο και μετά αν πάει κάτι στραβά, πώς θα είμαστε; Εγώ όμως δεν μπορώ, με τρώει κάθε μέρα. Ντύνομαι, στολίζομαι, κυκλοφορώ στα γραφεία σαν την τρελή, μπας και.

Σε συμπαθώ ήδη, να πω! Λοιπόν, αρχικά προτείνω ψυχραιμία, μην παρεξηγηθούμε κιόλας στη δουλειά. Δευτερευόντως, προφανώς και πιστεύουμε τον φίλο του (τι λόγο έχει να μας πει μπουρδες) και προφανώς και ισχύει ότι αν υπάρξει ένταση μεταξύ σας, θα βγει στη δουλειά σας. Όμως, αν το σκεφτείς καλά, το ξεκαθαρίσεις μέσα σου και είσαι σίγουρη, μπορείς διακριτικά να του πετάξεις εσύ το μπαλάκι και να του πεις να πάτε για ποτό/καφέ/σινεμά/βόλτα. Εκεί θα συζητήσετε τη φάση σας, τις ανησυχίες σας και θα πάρετε τις αποφάσεις, που έτσι που το αντιλαμβάνομαι θα έχουν ωραίο γκομενικό ενδιαφέρον.

Μικρές αγγελίες

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το 210 3617.369 (11.00-18.00) Χρεώσεις: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.

Σε γνωρίζω... 28χρονη Γραμματέας, 35χρονος Χρηματοοικονομολόγος, 40χρονη Δημόσιος Υπάλληλος, 52χρονος Δικαστής, 63χρονη συνταξιούχος Λογίστρια, 65χρονος συνταξιούχος Αξιωματικός, 55χρονη Δασκάλα, αναζητούν σύντροφο ζωής. Διεθνή Γραφεία Γνωριμιών «ΠΑΠΠΑΣ», Ομήρου 38, Κολωνάκι, 2103620.147, 6944137189, www.pappas.gr / www.pappas-dating.com

ΚΡΙΟΣ

(20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Χρόνια Πολλά! Η Πανσέλννος στην Παρθένο (18/3) σε καλεί να προχωρήσεις σε αλλαγές στο κομμάτι της δουλειάς και της υγείας, επαναπροσδιορίζοντας τις ισορροπίες στην καθημερινότητά σου λίγο πριν τα γενέθλιά σου. Αυτό το φεγγάρι σε βοηθά να οργανωθείς σχετικά με τις επιδιώξεις και τις προτεραιότητές σου στα επαγγελματικά δίνοντας βάση στα θέλω σου. Ίσως χρειάζεται να βελτιώσεις την ποιότητα της δουλειάς σου, να ρυθμίσεις διαφορετικά τον χρόνο και τα ωράριά σου στο γραφείο, να δεις συνολικά το πρόγραμμα που έχει διαμορφωθεί, χωρίς να αποκλείονται και αλλαγές καθηκόντων. Μερικοί ίσως πάρουν αποφάσεις και για αλλαγές που σχετίζονται με συνεργάτες, υπαλλήλους, πελάτες, αν π.χ. είναι ελεύθεροι επαγγελματίες, ενώ κάποιοι ενδέχεται να έχουν αλλαγές κατεύθυνσης, αναζητώντας κάτι καινούργιο. Μαζί μ’ αυτά να φροντίσεις και το κομμάτι της φυσικής σου κατάστασης, ενδυναμώνοντας τον εαυτό σου με λίγη περισσότερη άσκηση και διατροφή. Άλλωστε τα γενέθλιά σου αρχίζουν την Κυριακή με την είσοδο του Ήλιου στο ζώδιό σου, επομένως είναι ώρα να δυναμώσεις και να περιπονηθείς το σημαντικότερο πρόσωπο στη ζωή σου: εσένα!

ΤΑΥΡΟΣ

(20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Η Πανσέλννος του μήνα (18/3) βγάζει μια πιο θετική, αλλά και ερωτική διάθεση, σαν να συντονίζεσαι με την άνοιξη. Και αυτό γιατί ενεργοποιεί τον 5ο οίκο σου, που αφορά όσα σου δίνουν χαρά στη ζωή, namely ο έρωτας, τα παιδιά, οι φίλοι, η διασκέδαση, τα χόμπι, τα νέα σχέδια κ.λπ. Στο ερωτικό κομμάτι φαίνεται πως θα ξαναβρείς τη «σπιρτάδα» σου, φλερτάροντας αν είσαι single, εκφράζοντας το πάθος σου στον άνθρωπό σου, κανονίζοντας ίσως ένα μικρό ταξιδάκι για το Σ/Κ, έτσι για μια ανανέωση. Αν πάλι το θέμα παιδί σε ενδιαφέρει, δεν αποκλείεται με αυτό το φεγγάρι να προκύψει μια ευχάριστη «εξέλιξη» το επόμενο διάστημα. Και όσοι όμως είναι ήδη γονείς φαίνεται πως θα περάσουν όμορφες στιγμές με τα παιδιά τους, αφού τα «κέφια» θα είναι ανεβασμένα, με την κοινωνικότητα να «ζητά» εξόδους με φίλους. Βοήθειες θα υπάρξουν και σε δημιουργικά σχέδια στο επόμενο 15νθήμερο, το τετράγωνο Αφροδίτης-Ουρανού όμως το Σάββατο μπορεί να βγάλει μια διάθεση εναντίωσης και φαχνικής «πολεμικής» τόσο σε επαγγελματικές όσο και προσωπικές σχέσεις, που καλό είναι να αποφύγεις, για να μην χαλάσεις μονομιάς τις υπάρχουσες ισορροπίες.

ΔΙΔΥΜΟΙ

(20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Δυνατότητες για νέα ξεκινήματα στους τομείς της οικογένειας και του σπιτιού φέρνει η Πανσέλννος του Μαρτίου στην Παρθένο. Σε ένα πρώτο επίπεδο θα είσαι στη «φούρια» ασχολούμενος με την προετοιμασία του σπιτιού για την άνοιξη, φτιάχνοντας ντουλάπες, «παίζοντας» με τη διακόσμηση, κάνοντας γενική καθαριότητα, ξεδιαλώνοντας και πετώντας τη σαβούρα που έχεις μαζέψει εδώ και καιρό, απελευθερώνοντας χώρο, κερδίζοντας όμως και χρόνο μέσα στην καθημερινότητά σου. Κάποιοι θα προχωρήσουν και σε χωροταξικές αλλαγές στο επόμενο 15νθήμερο, ενώ άλλοι θα χρειαστεί να φροντίσουν και θέματα που προκύπτουν με ακίνητα, οικογένεια και συγγενείς. Σε ένα δεύτερο επίπεδο μπορεί να αποφασίσεις να διώξεις και άτομα από τη ζωή σου που λειτουργούν πλέον τοξικά για την ψυχολογία σου, δεδομένου ότι τα συναισθήματά σου θα είναι έντονα και η ανοχή σου απέναντι σε όσους δεν σέβονται ή δεν αντιλαμβάνονται και τις δικές σου ανάγκες, ιδιαίτερα περιορισμένη. Σε συνδυασμό όμως και με το τετράγωνο Αφροδίτης-Ουρανού (19/3) που αφορά περισσότερο το 2ο δεκαήμερο, μπορεί γενικά να γίνεις λίγο πιο απότομος στην επικοινωνιακή σου προσέγγιση, οπότε χρειάζεται να ξεχωρίσεις σε ποιους «αξίζει» να βγάλεις τα νεύρα σου.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ

(21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Είσαι στο «τρέξιμο» αυτή την εβδομάδα λόγω της Πανσέλννου στην Παρθένο (18/3), που αυξάνει μετακινήσεις και καθήκοντα στην καθημερινότητα. Το μυαλό σου υπερλειτουργεί, αφού έχεις να κανονίσεις ουκ ολίγα, χωρίς αυτό να αφορά μόνο τα «δύσκολα» και τα «πρέπει». Και πράγματι, αυτό το φεγγάρι μπορεί να σε βοηθήσει να ασχοληθείς με τις προτεραιότητες και τις προοπτικές που διαμορφώνονται στον τομέα των επαγγελματικών σου, μέσα από συζητήσεις επαφές, εμπορικές δοσοληψίες και διαπραγματεύσεις, προσπάθειες για διαφήμιση και προβολή της δουλειάς σου, χωρίς να αποκλείονται και προτάσεις συνεργασίας ή κλεισίματα συμφωνιών και υπογραφές συμβολαίων για μερικούς. Αν πάλι είσαι σε ηλικία σπουδών, θα θελήσεις να ψαχτείς με σεμινάρια, μαθήματα ξένων γλωσσών, πιστοποιητικά γνώσεων, Erasmus, μια μετεκπαίδευση κ.λπ. μέσα στις επόμενες εβδομάδες. Αυξημένη όμως θα είναι και η κοινωνικότητά σου αλλά και η ανάγκη για επικοινωνία με φίλους, αδέρφια και κοντινούς συγγενείς, οργανώνοντας ίσως και μια απόδραση στο εξωτερικό, είτε σε έναν πιο κοντινό προορισμό, εκμεταλλευόμενος το τριήμερο της 25ης Μαρτίου.

ΛΕΩΝ

(22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Με αρκετές απαιτήσεις ξεκινά η εβδομάδα, αφού τα καθήκοντα στη δουλειά δεν περιμένουν, ενώ φαίνεται πως το κύριο μέλημά σου αυτό τον καιρό δεν είναι άλλο από την πραγματικότητα που διαμορφώνεται στον οικονομικό τομέα. Η προσοχή σου στρέφεται στο πορτοφόλι σου και στο πώς αυτό μπορεί να γεμίσει ή τουλάχιστον να σταματήσει να «αιμορραγεί». Είναι ώρα να χαράξεις καινούργια «στратηγική», προσαρμοσμένη στα νέα δεδομένα που διαμορφώνουν οι τρέχουσες παγκόσμιες εξελίξεις, χωρίς ν’ αφήνεις το άγχος για το αύριο να σε «παράλυει», λειτουργώντας ψύχραιμα και λογικά. Κάνεις σωστή διαχείριση; Μήπως μπορείς να εξοικονομήσεις πόρους περιορίζοντας τυχόν περιττές σπατάλες; Μπορείς να προχωρήσεις σε έναν διακανονισμό χρεών; Είσαι σε θέση να ζητήσεις μια αύξηση στη δουλειά ή να «κυνηγήσεις» έναν καλό πελάτη; Μπορεί πάνω να υπάρξει κάποια αλλαγή στη δουλειά ή σε μια επαγγελματική συνεργασία, ενώ θα ήταν προτιμότερο να αποφυγείς όσο γίνεται σχετικές εντάσεις. Η είσοδος του Ήλιου στον Κριό την Κυριακή βελτιώνει τη διάθεση και «ξυπνά» την όρεξη σου για ταξίδια.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ

(23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Είσαι ο πρωταγωνιστής της εβδομάδας, καθώς την Παρασκευή σχηματίζεται η Πανσέλννος του Μαρτίου στο ζώδιό σου, επηρεάζοντας ιδιαίτερα τους γεννημένους στο τέλος του 3ου δεκαμήρου. Τα συναισθήματά σου θα είναι έντονα και θα έχεις ίσως την τάση να παίρνεις τα πάντα προσωπικά, ενώ θα είναι μάλλον δύσκολο να «μεταβολίσεις» σιωπηλά και αθόρυβα την όλη πίεση που δημιουργείται. Αυτό που πρέπει να αντιληφθείς είναι πως έχει φτάσει η ώρα να πάρεις κάποιες αποφάσεις για τον εαυτό σου, έχοντας ως γνώμονα τις δικές σου ανάγκες και μόνο, διαμορφώνοντας τις προοπτικές σου για το επόμενο διάστημα. Η προσωπική σου ζωή σε ικανοποιεί; Νιώθεις πληρότητα σε ένα day-to-day basis στη δουλειά; Υπάρχει χώρος και χρόνος για τα χόμπι σου και ό,τι σ’ ευχαριστεί ή νιώθεις να τρέχεις σαν χαμστεράκι, ασχολούμενος συνεχώς και αδιαλείπτως με ανάγκες άλλων, χωρίς ένα μίνιμουμ αναγνώρισης της προσπάθειάς σου; Αυτό το φεγγάρι εμπεριέχει και το στοιχείο του τέλους για μια κατάσταση ή μια σχέση στη ζωή σου, που έχει ολοκληρώσει τον κύκλο της, βοηθώντας σε να βρεις τον εαυτό σου, προχωρώντας σε αλλαγές που νιώθεις πλέον επιβεβλημένες, χωρίς να φοβηθείς να γίνεις «δυσάρεστος» σε όσους δεν αντιλαμβάνονται την έννοια των ορίων.

ΖΥΓΟΣ

(22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Η νέα εβδομάδα του Μαρτίου «φιλοξενεί» μια Πανσέλννο στην Παρθένο (18/3), καλώντας σε να ασχοληθείς πιο επισταμένα με τη σωματική και ψυχική σου υγεία. Πιθανώς θα νιώθεις μια μεγαλύτερη κόπωση, ίσως και αδυναμία τις μέρες γύρω από την Πανσέλννο, ενώ συναισθηματικά θα υπάρχει μια ανάγκη να απελευθερωθείς απ’ ό,τι σε καταπιέζει επί καθημερινής βάσεως. Αυτό το φεγγάρι έχει τη δυναμική να λειτουργήσει αποτοξινωτικά για τη ζωή σου, όχι μόνο σωματικά, αλλά και σε προσωπικές και επαγγελματικές σχέσεις, βοηθώντας σε να αξιολογήσεις τα πράγματα και να πάρεις αποφάσεις που σε κάνουν να νιώθεις καλύτερα με τον εαυτό σου. Η φυσική σου κατάσταση πάλι θέλει «δουλίτσα», ήρθε ίσως η ώρα να ξεφορτωθείς κακές συνήθειες που όλο αναβάλλεις, βλέπε κάπνισμα και αλόγιστη κατανάλωση προχείρου φαγητού, να κάνεις ένα πλάνο άσκησης και ένα διαιτολόγιο που ταιριάζει στις ανάγκες σου, ενώ στην περίπτωση που όλη αυτή η προσπάθεια είχε ξεκινήσει με τη Νέα Σελήνη πριν από δύο βδομάδες, πιθανόν να βλέπεις ήδη απτά αποτελέσματα.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ

(23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Οι απαιτήσεις και το άγχος για τη δουλειά πάνε μαζί στο ξεκίνημα της εβδομάδας, όμως η Πανσέλννος του μήνα που σχηματίζεται στην Παρθένο την Παρασκευή, επηρεάζοντας ιδιαίτερα όσους έχουν γενέθλια τελευταίες μέρες, στρέφει το βλέμμα σου στο μέλλον των επαγγελματικών σου. Οι στόχοι σου, τα πρότζεκτς που έχεις κατά νου, το κλίμα που έχει διαμορφωθεί σχετικά με μια ομάδα ανθρώπων που συμμετέχεις, οι συμμαχίες που έχουν αναπτυχθεί στο κομμάτι της καριέρας σου θέλουν ίσως ένα «refurbishment». Χρειάζεται να δεις τι δουλεύει και τι όχι, τι πρέπει να αλλάξει, ποιων ανθρώπων η βοήθεια θα μπορούσε τώρα να σου φανεί χρήσιμη. Είναι ώρα να συγκεκριμενοποιήσεις τις επιδιώξεις σου, αλλά ακόμα να προβείς και σε μια τεχνολογική «αναβάθμιση», ανανεώνοντας το tech gear σου με κάποιες νέες αγορές. Το τετράγωνο Αφροδίτης-Ουρανού το Σάββατο δημιουργεί εστίες έντασης σε προσωπικές και επαγγελματικές σχέσεις, επηρεάζοντας κυρίως το 2ο δεκαήμερο, επομένως πρέπει να δείξεις ψυχραιμία με σύντροφο, μέλη της οικογένειας, συνεργάτες, ώστε η κατάσταση να μην κλιμακωθεί. Δεν είναι ανάγκη να έχεις πάντα τον «τελευταίο λόγο», αφού μια αποστασιοποιημένη αντιμετώπιση είναι τώρα προς όφελός σου. Η είσοδος του Ήλιου στον Κριό την Κυριακή σου θυμίζει πως πρέπει να «ξαναπάσεις» τη σχέση με το σώμα σου, αρχίζοντας με αλλαγές στη διατροφή και με ένα πιο συνεπές πρόγραμμα άσκησης για τις επόμενες 4 εβδομάδες.

ΤΟΞΟΤΗΣ

(22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Η Πανσέλννος στην Παρθένο «δεσπόζει» αστρολογικά αυτή την εβδομάδα. Για σένα αφορά το κομμάτι της καριέρας σου, το πώς σε βλέπουν οι άλλοι, καθώς και τα αποτελέσματα αυτής της «αξιολόγησης» από άτομα που έχουν λόγο στα πράγματα. Οι εξελίξεις μπορεί να είναι θετικές στο επόμενο 15νθήμερο, βοηθώντας σε να δείξεις τα προσόντα σου, να διαφημίσεις τη δουλειά σου και να «πλασάρεις» τον εαυτό σου καλύτερα. Δεν αποκλείεται να υπάρξουν ευκαιρίες για νέες συνεργασίες, μια πρόταση για δουλειά αν είσαι στο «ψάξιμο», ενώ κάποιοι θα έχουν και πρακτικές αλλαγές. Μη βασιστείς πάντως να δεσμευτείς σε κάτι αν δεν είσαι απόλυτα σίγουρος για την επιλογή σου, αφού η συμμετοχή του Ποσειδώνα μπορεί να «θολώσει» κάπως την κρίση σου. Με το τετράγωνο Αφροδίτης-Ουρανού το Σάββατο, που επηρεάζει κυρίως το 2ο δεκαήμερο, μπορεί να είσαι γενικά σε μια πιο «αγχώδη κατάσταση», αναφορικά με τα προσωπικά και τα εργασιακά, αλλά πιθανόν και με θέματα υγείας, δικά σου ή ατόμων της οικογένειας. Η είσοδος του Ήλιου στον Κριό την Κυριακή εγκαινιάζει μια περίοδο μεγαλύτερης εξωστρέφειας μέσα στην καθημερινότητά σου, που σου δίνει βοήθειες στο φλερτ αλλά και στο να αισιμετιπίζεις με πιο αισιόδοξο disposition τη ζωή, παρά τα όποια προβλήματα.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ

(21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Η εβδομάδα που ξεκινά περιλαμβάνει μια ωραία Πανσέλννο στην Παρθένο την Παρασκευή, βοηθώντας σε να οραματιστείς το «αύριο» στην προσωπική και επαγγελματική σου ζωή. Θα θελήσεις να γνωρίσεις νέο κόσμο, αλλά και να βρεις πρωτότυπους τρόπους διασκέδασης. Τα σχέδια που έχεις το μέλλον των σπουδών σου, αν βρίσκεσαι σε αυτή την ηλικία, θα σε απασχολήσουν επίσης περισσότερο. Παράλληλα ανοίγει η όρεξη σου για ταξίδια και περιπέτειες εκτός συνόρων, π.χ. κανονίζοντας κάτι εξπρές για το τριήμερο της 25ης Μαρτίου ή ακόμα ψάχνοντας ευκαιρίες δικτύωσης abroad για θέματα δουλειάς. Το τετράγωνο Αφροδίτης-Ουρανού το Σάββατο θέλει προσοχή, καθώς βγάζει εντάσεις σε ερωτικές σχέσεις για ένα μεγάλο spectrum ζητημάτων, που περιλαμβάνει εκτός των άλλων και θέματα εμπιστοσύνης, αφού οι «προκλήσεις» δεν θα λείψουν για πολλούς, ωστόσο πρέπει να αξιολογηθεί αν αξίζει ο κόπος να μπαίνει κάνεις σε τέτοιες καταστάσεις... Την Κυριακή ο Ήλιος εισέρχεται στον Κριό και «it's officially spring folks» βγάζοντας διάθεση να ασχοληθείς με το «βασιλείο» σου, ανανεώνοντας τον χώρο σου.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ

(20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Με «κυκλοθυμικές τάσεις» ξεκινά η εβδομάδα, νιώθοντας αρκετή πίεση «εντός, εκτός και επί τα αυτά», τα οποία «αυτά» περιλαμβάνουν «διάφορα», από προσωπικά και επαγγελματικά μέχρι και τα οικονομικά σου. Αυτό τον καιρό και λόγω των διεθνών εξελίξεων, το μυαλό σου κάνει «σενάρια» για το πώς θα ήταν τα πράγματα αν δεν υπήρχε το μόνιμο άγχος για τα χρήματα, φτάνοντας στη γνήσια παραδοχή πως «τα λεφτά μπορεί να μη φέρνουν την ευτυχία, κάνουν πάντως σίγουρα την ζωή πιο εύκολη». Δεν χρειάζεται όμως να μπεις σε «mood Βασιλάκη Καίλη», αλλά να εξετάσεις λίγο πρακτικά το όλο θέμα, βλέποντας τι μπορεί να αλλάξει, πόσο σωστή είναι η διαχείρισή σου, τι πιθανώς σε βάζει «μέσα», αν π.χ. έχεις τη δική σου επιχείρηση, τι διακανονισμούς χρεών μπορείς να επιτύχεις κ.λπ. Παράλληλα θα κάνεις και μια «κατάδυση» στα ενδότερα των συναισθηματικών σου, εξετάζοντας και ζητήματα που αφορούν τη σεξουαλική σου ζωή και το κατά πόσον αυτή σε ικανοποιεί. Σε συνδυασμό και με το τετράγωνο Αφροδίτης-Ουρανού το Σάββατο, που επηρεάζει κυρίως το 2ο δεκαήμερο, μπορεί να εκδηλωθούν «επαναστατικές» συμπεριφορές σε προσωπικές και οικογενειακές σχέσεις, ενώ θα υπάρχει μια τάση για νευρικότητα, «επιθετικότητα» και απρόοπτα στο περιβάλλον σου.

ΙΧΘΥΕΣ

(18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Η Πανσέλννος του μήνα φέρνει στο προσκήνιο τις σχέσεις με τους σημαντικούς «άλλους» στη ζωή σου στα προσωπικά και τα επαγγελματικά. Μπαίνεις στη διαδικασία να εξετάσεις πώς συμπεριφέρεσαι μέσα σε μια σχέση, πόσο λειτουργικά βάζεις -ή δεν βάζεις- τα όριά σου, τι «ρόλο» παίζεις εσύ για τον σύντροφό σου, ένα φίλο, κάποιον συνεργάτη. Αυτό το φεγγάρι σχηματίζεται πάνω στα γενέθλιά σου, επομένως επηρεάζει όλη τη γενέθλια χρονιά σου, έχοντας μέσα και το στοιχείο της «κάθαρσης» από τελειωμένες καταστάσεις που διατηρείς απλά και μόνο λόγω της δύναμης της συνήθειας, ή της αδυναμίας σου να αποδεχτείς την ίδια την πραγματικότητα. Σχέσεις ωστόσο που βρίσκονται σε «thriving mode» μπορούν να έχουν καλή προοπτική, πρώτες επαφές που είχαν «κολλήσει» ίσως τώρα βρουν τον «ρυθμό» τους, ενώ γενικά θα υπάρξουν ευκαιρίες για φλερτ, νέες γνωριμίες, εξόδους με φίλους, αλλά και συζητήσεις, διαπραγματεύσεις και ενδεχομένως συμφωνίες στα επαγγελματικά για μερικούς μέσα στο επόμενο δεκαπενθήμερο. Το τετράγωνο Αφροδίτης-Ουρανού το Σάββατο, που επηρεάζει ιδιαίτερα το 2ο δεκαήμερο, φέρνει απρόοπτα στην καθημερινότητα ή τη δουλειά, δυσκολεύοντας αρκετά την επικοινωνία με τους γύρω σου, ενώ την Κυριακή τα γενέθλιά σου ολοκληρώνονται για φέτος με την είσοδο του Ήλιου στον Κριό, μέρα της Εαρινής Ισημερίας. **A**

Μια Σαρακοστή γεμάτη γεύσεις!

Νώμα
Φάκες φύλες Λόρισας

Σύσκε. 500g

1,19€

1 Kg = 2,38€

Ocean Sea
Χταπόδι πιλακάμι

Σύσκε. 600g / 540g

9,99€

Παράδοση προϊόντων σε βάρος και στην περιοχή σας
+30 210 740 7400

Γεύση από θάλασσα

Σαρακοστή χωρίς φρούτα της θάλασσας; Δεν γίνεται!

Στα κάρβουνα, στο φούρνο, στην κατσαρόλα, φτιάξτε τα θαλασσινά σας όπως σας αρέσουν και απολαύστε τα με όρεξη, όπως τους αρμόζει!

0 200

